

Rivstart

B1+B2 Övningsbok

Paula Levy Scherrer
Karl Lindemalm

NATUR &
KULTUR

Extramaterial på webben

Till den här boken finns ett digitalt stöd, bl.a. självdiagnostiska framstegstester, facit till text- och övningsbok samt ljudfilerna till textboken.

För att komma åt materialet, gå till: www.nok.se/rivstart
Klicka på "Extramaterial" och följ anvisningarna.

Rivstart

B1+B2 Övningsbok

Paula Levy Scherrer • Karl Lindemalm

Natur & Kultur

NATUR & KULTUR

Box 27323, 102 54 Stockholm

Kundservice: Tel 08-453 87 00, kundservice@nok.se
nok.se

Order och distribution: Förlagssystem

Box 30195, 104 25 Stockholm

Tel 08-657 95 00, order@forlagssystem.se
fsbutiken.se

Projektledare: Karin Lindberg

Textredaktör: Inger Strömsten

Grafisk form: Cristina Jäderberg

Omslag: Carina Länk

Förlaget Natur & Kultur är en stiftelse som utan ägare kan agera självständigt och långsiktigt. Vårt mål är att genom stöd, inspiration, utbildning och bildning verka för tolerans, humanism och demokrati.

Kopieringsförbud! Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt. Vid tillämpning av skolkopieringsavtalet (även kallat BONUS-avtalet) är detta verk att se som ett engångsmaterial. Engångsmaterial får enligt avtalet över huvud taget inte kopieras för undervisningsändamål.

Kopiering för undervisningsändamål av denna bok är således helt förbjuden.

Utan tillåtelse av förlaget kommer kopiering utöver avtalet att innebära otillåtet mångfaldigande. Ett sådant intrång medför straffansvar och kommer att ge upphov till skadeståndsskyldighet enligt 53 och 54 §§ lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

© 2015 Paula Levy Scherrer, Karl Lindemalm och Natur & Kultur, Stockholm

Tryckt i Lettland 2019

Andra upplagans femte tryckning

ISBN 978-91-27-43424-0

Innehåll

Kapitel 1

- 1 Adverb
- 2 Adjektiv efter några verb
- 3 Adjektiv + *t*: special
- 4 Tidsprepositioner
- 5 Ordbildning
- 6 Ord: sport och fritid
- 7 Substantivets former
- 8 Ordbildning: egenskaper
- 9 Partikelverb

- 3 Adverb: sambandsord 41
- 6 Ordkunskap 42
- 7 Ord: verb till substantiv 43
- 9 Partikelverb 44
- 10 Verb: grupp 4a (-it) och 4b (SPECIAL) 45
- 13 Prepositioner 46
- Repetera**
- 15 Reflexiva pronomen 47
- 16 Reflexiva verb 47
- 11 Ordföld: huvudsats och bisats 48

Kapitel 2

- 1 Ord: motsatser
- 2 Pronomen: personliga och reflexiva
- 3 Reflexiva verb
- 4 Ordföld: huvudsats
- 5 Ordföld: bisats
- 6 Ordkunskap
- 7 Verb
- 8 Prepositioner
- 9 Partikelverb

- 17
- 17
- 18
- 20
- 21
- 23
- 24
- 24
- 25
- Kapitel 5**
- 1 *Hemma hos eller hem till?* 49
- 2 Prepositioner: *hos, till eller på?* 49
- 3 Subjunktioner 50
- 4 Ordföld: indirekt tal 52
- 5 Verb: preteritum eller presens perfekt 53
- 6 Substantiv: bestämd form 54
- 7 Relativa pronomen: *vilket och något som* 55
- 8 Adverb för position, destination, från position 55

Kapitel 3

- 1 Konjunktioner
- 2 Konjunktion: *ju ... desto*
- 3 Adjektiv + substantiv
- 4 Ord: *för mycket, lite eller lagom?*
- 5 Ordbildning
- 6 Verb: alla former
- 7 Partikelverb
- 8 Prepositioner
- Repetera**
- 9 Adjektiv och adverb
- 10 Tidsprepositioner

- 27
- 28
- 29
- 31
- 32
- 34
- 36
- 37
- 38
- Repetera**
- 9 Konjunktioner 57
- 10 Adjektiv + substantiv 57
- 11 Verb: alla former 58

Kapitel 4

- 1 Verb: alla grupper
- 2 Verb: presens particip

- 39
- 40
- Kapitel 6**
- 1 Verb: konditionalis 1 59
- 2 Ordkunskap 60
- 3 Verb: presens futurum (presens) 61
- 4 Verb: presens futurum (*kommer att, ska, tänker*) 62
- Repetera**
- 5 Verb: presens particip 64
- 6 Adverb: sambandsord 65
- 7 Subjunktioner 65

Kapitel 7

1 Relativa pronom och adverb	66	3 Substantiv: bestämd och obestämd form	102
2 Perfekt particip	68	4 Ordbildning: adjektiv till substantiv	105
3 Verbpartikel + preposition	71	5 Verb: grupp 2	106
4 Verb: <i>känner</i>	72	Repetera	
5 Prepositioner	74	6 Tempus	107
Repetera		7 Tidsuttryck	108
6 Subjunktioner	75		
7 Indirekt tal	76		
8 Substantiv: obestämd eller bestämd form	76	Kapitel 11	

Kapitel 8

1 Tempus	77	1 Pronomen: personliga, possessiva och reflexiva possessiva	110
2 Ordbildning: ord om religion	80	2 Verb: <i>är/blir</i> + perfekt particip	112
3 <i>Allt</i> + komparativ	81	3 Verb med -s	113
4 Tidsuttryck	82	4 Tempus: konditionalis	115
5 Tidsuttryck: <i>varje, varannan, vartannat</i>	84	5 Ordkunskap: verb	116
6 Ordbildning: substantivsuffix	85	6 Partikelverb	117
7 Prepositioner	86	Repetera	
Repetera		7 Verb: <i>tycker, tänker, tror</i>	118
8 Presens futurum	87	8 Substantiv: bestämd och obestämd form	118
		9 Adjektiv: superlativ bestämd form	119

Kapitel 9

1 Verb: <i>tycker, tänker, tror</i>	88
2 Substantiv: bestämd form	89
3 Adjektiv: superlativ bestämd form	91
4 Hjälpverb	92
5 Verb: grupp 4	93
6 Ordbildning: motsatser, adjektiv och adverb	94
7 Partikelverb	95
8 Ordkunskap: verb	96
Repetera	
9 Perfekt particip	97
10 Relativa pronom och adverb	97

Kapitel 10

1 S-passiv	98
2 S-passiv med agent	100

Kapitel 12

1 Satsadverb: <i>nog, väl, ju</i>	120
2 Tempus: presens för framtid	121
3 Frågeord + <i>som helst</i>	122
4 Jämförelser	123
5 Ord	126
6 Prepositioner	127
Repetera	
7 S-passiv	128
8 Substantiv: bestämd och obestämd form	128

Kapitel 13

1 Substantiv: obestämd form med eller utan artikel	129
2 Ord: slang och interjektioner	131
3 Utrop	132

4 Partikelverb	133	Kapitel 16	
5 Verb: grupp 4	134	1 Uttryck med färger	159
Repetera		2 Verb: <i>står/ställer, ligger/lägger</i>	160
6 Är/blir + perfekt particip	135	3 Satsadverb och obetonat objektspronomen	164
7 Indefinita och reflexiva possessiva pronomen	135	4 Prepositioner för känslor	165
8 Verb med -s	136	5 Ord: <i>hel</i> och <i>all</i>	167
9 Konditionalis	137	Repetera	
Kapitel 14		6 Emfatisk omskrivning	170
1 Emfatisk omskrivning	138	7 Transitiva och intransitiva verb	170
2 Transitiva och intransitiva verb	140	Kapitel 17	
3 Ord: <i>byta, förändra, växla, ändra</i>	143	1 Sammansatta adverb	171
4 Ord: verb	145	2 Verb med direkt och indirekt objekt	173
5 Ord: verb och substantiv	145	3 Ordkunskap	175
Repetera		4 Verb	176
6 Adverb: <i>nog, väl, ju</i>	147	5 Ordkunskap: <i>liten</i> och <i>stor</i>	177
7 Presens perfekt om framtid	147	6 Partikelverb	178
8 När/vem/vad/var/vart/hur som helst	148	Repetera	
9 Jämförelser: <i>olika, annorlunda</i>	148	7 Adjektiv och particip som substantiv	179
Kapitel 15		8 Demonstrativa pronomen	179
1 Adjektiv och particip som substantiv	149	9 Tempus: presen perfekt eller preteritum perfekt utan <i>har</i> eller <i>hade</i>	180
2 Demonstrativa pronomen	151	10 Subjunktioner	180
3 Presens perfekt eller preteritum perfekt utan <i>har</i> eller <i>hade</i>	152	11 Verb: tempusharmoni	181
4 Relativa <i>som</i>	152	Kapitel 18	
5 Partikelverb	153	1 Instruktioner och uppmaningar	182
6 Prepositionsfraser	155	2 Satsförkortningar	183
7 Adjektiv: positiv eller negativ betydelse	156	3 Uttrycka kontrast	184
Repetera		4 Uttrycka orsak och förklaring	185
8 Ordföljd	157	5 Idiomatiska uttryck	186
9 Ordföljd: indirekt tal	157	6 Partikelverb	187
10 Substantiv: obestämd form med och utan artikel	158	7 Fraser	188
11 Utrop	158	8 Repetera grammatiken	188

1

1 Adverb

Adjektiv

De har en **snabb** bil.

Adverb

Bilen är **otroligt snabb**.

De kör **snabbt**.

De kör **otroligt snabbt**.

Adjektiv beskriver substantiv, saker eller fraser.

Adverb beskriver adjektiv, verb eller adverb.

Adverb är ofta adjektiv + *t*.

Några adverb har annan form: *verkligen, lite, lagom, rätt, fel, ganska*.

Adjektiv som slutar på *-en* bildar adverb på *-et*: *mogen* → *moget*.

Man böjer inte adverb.

Adverb svarar ofta på frågan "Hur?"

A Välj adverb ur ruta och skriv dem där de passar in.

Du kan använda samma adverb flera gånger.

långsamt	dåligt	vackert	slarvigt	hårt
snabbt	falskt	djupt	ordentligt	

- 1 Nina sjunger så _____. Jag älskar att lyssna på henne.
- 2 Gå inte så _____. Vi kommer att missa bussen.
- 3 Emil läser väldigt _____. Han läste ut *Brott och straff* på tre dagar.
- 4 Marika sover _____. Hon hör sällan alarmet på morgonen.
- 5 Jag tyckte om musikalen, men en av sångarna sjöng lite _____. Han var inte så bra.
- 6 Peter skriver väldigt _____. Man kan inte läsa vad det står.

- 7 Maja tycker själv att hon dansar _____, men det tycker inte jag.
Hon är jättebra!
- 8 Igår tränade jag _____ på gymmet. Jag var helt svettig efteråt.
- 9 Anders städar alltid väldigt _____. Allt blir perfekt.

B Skriv egna exempel med adverben från A.

2 Adjektiv efter några verb

Bilen är snabb.

Jag blir pigg när jag tar en kall dusch.

Alla på gymmet ser så snygga ut.

Jag känner mig ful.

Vasaloppet verkar svårt.

Efter verben *vara, bli, se ... ut, känna sig och verka* kommer alltid adjektiv.

A Skriv adjektiven inom parentes i rätt form.

- 1 Charlotte och hennes kompisar pluggade hårt inför provet. De kände sig _____ innan, men det var _____ efteråt.
(nervös) (skön)

- 2 Maria fick en ny träningscykel och en cykelhjälm i födelsedagspresent.

Hon blev _____ för båda två. De var så _____.
(glad) (fin)

Det är _____ med födelsedag, tänkte hon.
(rolig)

- 3 Olof och Berit såg mycket _____ ut när de skulle hoppa fallskärm.
(rädd)

Det verkade _____. Men det var _____.
(farlig) (rolig)

- 4 Vasaloppet var _____ i början, tycker Eva. Men det blev _____
(enkel) (tung)

efter några kilometer när de skulle åka uppför. När de kom i mål var de

_____ att det var _____.
(glad) (färdig)

- B** Skriv 5–10 meningar med verben *vara*, *bli*, *känna sig*, *se ... ut*, *verka* + adjektiv.
Exempel:

Jag är glad för jag ska åka på skidsemester.

- C** Titta på de understrukna orden. Är de adjektiv eller adverb? Skriv *adj* eller *adv* under.

- 1 Maten var jättegod.
- 2 Marias söner är väldigt långa.
- 3 Susannes hund äter enormt snabbt.
- 4 Deras nya hus ser otroligt vackert ut.
- 5 Oscar tränar extremt hårt och blir väldigt svettig.
- 6 Jag kände mig verkligen dum när min lärare sa att jag skriver slarvigt.

- D** Skriv orden i rätt form.

otrolig slarvig

1 Laura städar _____.

väldig trött

2 De kände sig _____ efter resan.

snabb hög

3 Olof är duktig på idrott. Han springer _____ och hoppar _____.

väldig lycklig

4 Anneli och Sture är _____ tillsammans.

svår rolig

5 Boken verkar _____ men _____.

enorm pigg

6 I morse kände jag mig _____.

ganska dålig

7 Anton tyckte att det gick _____ på provet.

söt snäll

8 Marias hundar är _____ och _____.

3 Adjektiv + t: special

Att simma är härligt.

Att han simmar varje dag är härligt.

Glass är gott.

(Jämför: Den här glassen är god.)

Skidåkning är populärt i Sverige.

(Jämför: Skidåkningen i Riksgränsen är tuff.)

När adjektivet beskriver en fras (*att* + infinitiv eller *att* + bisats) har man adjektiv + t.

Skriv adjektiven inom parentes i rätt form.

- 1 Att åka skidor är _____, tycker Eva. Hon blir _____ och _____ efter träningen.
(härlig) (pigg)
(glad)
- 2 Linas pappa bor inte i Sverige. Att de inte träffas så ofta är _____,
(tråkig) tycker hon. Hon tycker att det är _____ när han ringer i alla fall.
(rolig)
- 3 Patrik älskar god mat, speciellt fisk och skaldjur. Lax är _____,
(god) tycker han. Men igår åt han en lax som inte var så _____. Den
(färsk) var inte _____.
(god)
- 4 På fritiden brukar Urban läsa och spela dataspel. Att sporta tycker han inte är
_____. Att han bara sitter inne, tycker hans mamma är
(rolig) _____. – Gå ut och ta en promenad, säger hon.
(dålig)
– Nej, jag blir så _____ då, svarar han.
(svettig)

4 Tidsprepositioner

Jag tränar en gång **i** månaden.
Jag tränar en gång **om** dagen.
Jag tränar **i** 20–40 minuter./Jag tränar 20–40 minuter.
Jag springer 5 kilometer **på** 30 minuter.
Jag joggade **för** två veckor **sedan**.
Jag ska delta i triathlon **om** ett halvår.

Hur ofta? **om**: *dagen/året/dygnen, annars i: veckan/timmen/månaden etc.*
Hur länge? **i** eller ingen preposition
Hur snabbt? **på**
När (preteritum)? **för ... sedan**
När (presens futurum)? **om**

A Skriv rätt preposition.

- 1 Marianne tränar tre gånger 1 veckan. Varje gång tränar hon 2 två timmar ungefär. Hon springer snabbt, fem kilometer 3 20 minuter.
- 2 Oscar springer en gång 1 dagen. Han ska delta i Stockholm maraton 2 två veckor. Han tror att han kan springa loppet 3 fyra timmar.
- 3 Mats och Anna började dansa tango 1 ett år 2. 3 en månad ska de resa till Argentina. Där ska de stanna 4 tre veckor.
- 4 Örjan har tränat karate 1 fem år. Han tränar fyra gånger 2 veckan.
- 5 Lukas har sysslat med balkongodling 1 flera år. Nu har han planterat tomater bland annat. Han kan plocka dem 2 ett par veckor.
- 6 Eva rider två gånger 1 veckan på en ridskola. Några gånger 2 månaden rider hon en väns häst. Minst två gånger 3 året åker hon på ridresa till något exotiskt ställe.

B Skriv 5 egna meningar med tidsprepositionerna *i, om, på, för ... sedan*.

5 Ordbildning

Det finns annat än **träning** i livet.
Hon **träナー** ganska lagom.

Man kan bilda substantiv av många verb med hjälp av suffixet **-(n)ing**. Verben är ofta, men inte alltid, grupp 1.

A Skriv substantiv eller verb.

Substantiv	Verb
packning	
	tävla (grupp 1)
cykling	
	jogga (grupp 1)
orientering	
	rida (grupp 4a -it)
simning	
	undersöka (grupp 2b)
samling	
	inreda (grupp 2a)

B Välj rätt verb eller substantiv från orden här ovanför och skriv dem i rätt form där de passar in.

- 1 Kajsa har alltid varit intresserad av frimärken. Hon har _____ frimärken från hela världen i fem år och nu har hon en stor _____.
- 2 I dag ska Elin och Johan resa till Alperna. De _____ sina väskor igår. Det är mycket man måste ta med sig när man ska åka på skidsemester så _____ är ganska stor.
- 3 Ahmed går till simhallen varje morgon och tränar simning. Nästa vecka ska han _____ i skolmästerskapen. Han tror att han har chans att vinna, men han blir alltid lite nervös före en _____.

- 4 Alex och Anna ska köpa en lägenhet tillsammans. De är mycket intresserade av _____. De vill _____ lägenheten i thailändsk stil.
- 5 En grupp forskare har _____ svenska barns fritidsvanor. De ska publicera sin _____ snart.

den industriella revolutionen

Man kan bilda adjektiv av en del substantiv med hjälp av suffixet -ell.

C Skriv adjektiven.

Substantiv	Adjektiv
en industri	
en nation	
en sensation	
en kultur	

D Välj bland orden här ovanför och skriv dem i rätt form där de passar in.

- 1 I skolan har man flera _____ prov. Alla elever i Sverige gör samma prov så att man kan jämföra resultaten.
- 2 Mark och Anne är mycket _____. De läser en massa böcker och går ofta på utställningar, teater och opera.
- 3 Forskarna fick fram ett _____ resultat. Nu kan man ta fram en helt ny medicin.
- 4 Om man studerar _____ ekonomi får man kunskaper i både teknik och ekonomi.

6 Ord: sport och fritid

- Vad gör ni på fritiden?
- Jag åker slalom.
- Jag spelar fotboll.
- Jag går på / håller på med / tränar yoga.
- Jag håller på med / sysslar med balkongodling.
- Vad gör era barn på fritiden?
- De leker tjuv och polis.

Man använder olika verb för olika sporter och aktiviteter.

Åker använder man när man "åker på något" t.ex. skidor.

Spelar använder man med bollsporter (också för spel t.ex. poker och instrument).

Annars använder man tränar, håller på med, går på.

Man kan syssa med olika fritidsaktiviteter.

Barn leker.

- A Skriv imperativ, infinitiv, presens, preteritum och supinum av verben *spela*, *träna*, *åk*, *lek*, *håll*, *gå*, *syssla*.

Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
spela!	spela	spelar	spelade	spelat

- B Välj verb ur din uppställning och skriv dem i rätt form där de passar in.
Ibland kan flera alternativ vara rätt.

- 1 - Jag har många intressen. Jag 1 fotboll och 2
karate. På vintern 3 jag skridskor. Jag 4 piano
också. Och jag tycker om att 5 med mina barn.
- 2 - Om du vill gå ner i vikt bör du 1 på spinning. Att 2
på gympa är också bra. Men du bör inte 3 styrketräning.
- 3 - Min dotter 1 skateboard och 2 volleyboll.
Min son är inte så sportig. Han 3 med sin frimärkssamling och
ibland 4 han piano.

7 Substantivets former

A Skriv alla former av substantiven.

Se Minigrammatik i textboken, s. 279, för pluralbildning.

Singular		Plural	
Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
en människa			
en lista			
en klubba			
en tävling			
en undersökning			
en utställning			
en minut			
en aktivitet			
en möjlighet			
ett knä			
ett intresse			
ett arbete			
ett kylskåp			
ett bibliotek			
en arbetare			

B Ringa in rätt alternativ. Se Minigrammatik i textboken s. 279–281, för regler för användning av obestämd och bestämd form.

- 1 – Vad ska du göra efter *jobb/jobbet*?
– Jag ska gå till *bibliotek/biblioteket* och låna några *böcker/böckerna*.
- 2 – Jag är intresserad av vara med i er *schacktävling/schacktävlingen* nu på lördag.
– Okej. Då kan du skriva upp dig på den här *lista/listan*.
- 3 – Carina sitter vid *dator/datorn* flera *timmer/timmarna* varje *dag/dagen*.
– Jaha. Hon kanske ska börja med *e-sport/e-sporten*?

- 4 – Vill du titta på min *frimärkssamling/frimärkssamlingen*?
 – Ja, kanske nästa *vecka/veckan*.
- 5 – Såg du *match/matchen* igår?
 – Ja, jag tycker att *spelare/spelarna* såg lite trötta ut.
- 6 – Jag är så enormt trött på *morgnar/morgnarna*.
 – Jag också. Men det hjälper att dricka starkt *kaffe/kaffet*.

8 Ordbildning: egenskaper

A Skriv substantivet till varje adjektiv. Alla substantiv finns i textboken, kapitel 1.

1	tålmodig	_____	5	snabb	_____
2	stark	_____	6	taktisk	_____
3	envis	_____	7	uthållig	_____
4	fantasifull	_____	8	intelligent	_____

B Skriv egna meningar med de 16 orden från A.

C Kombinera. Dra streck.

1	Den som ska springa 100 meter måste vara	a	uthållig.
2	En konstnär behöver mycket	b	bäst taktik.
3	En maratonlöpare måste vara	c	fantasi.
4	En person som kan vänta är	d	mycket fantasifulla.
5	En viktig egenskap när man ska springa maraton är	e	mycket tålmodig.
6	För att fiska behöver man	f	snabb i benen.
7	Orientering är en	g	taktisk sport.
8	Små barn är ofta	h	tålmodig.
9	Vinnaren har ofta	i	uthållighet.

9 Partikelverb

Jag tar på mig löparskorna och springer en mil.
Jag vill inte gå upp i vikt.

Partikelverb är verb med en partikel. Partikeln är alltid betonad.

Verb + partikel betyder en sak tillsammans. Partikeln ger ofta verbet en ny betydelse och man måste lära sig betydelsen av varje partikelverb.

Partikelverbet kan vara reflexivt: *ta på sig*, eller ha en preposition: *hålla på med*.

A Välj partikelverb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

ta fram ta på sig gå upp bygga upp skynda på åka iväg gå ner

- 1 – Vill du ha en läsk?
– Nej, tack. Jag försöker _____ i vikt.
- 2 – Är det kallt ute?
– Ja, _____ en mössa!
- 3 – Var är Pontus?
– Han _____ på en resa till Grekland i lördags.
- 4 – Jag ska börja gå på gym nu.
– Varför då?
– Jag måste _____ musklerna i ryggen, så jag slipper ha ont.
- 5 – Sara! Kan du _____ lite? Bussen går snart.
– Ja, ja. Jag kommer.
- 6 – Vi ska äta nu. Har du _____ mjölken?
– Ja, den står på bordet.
- 7 – I julas åt jag så mycket julmat. Jag _____ fyra kilo!
– Oj då.

2

1 Ord: motsatser

A Skriv motsatsen till adjektiven och substantiven. Exempel:

fattig rik

1 oärlig _____ 6 ful _____

2 tråkig _____ 7 ointelligent _____

3 snål _____ 8 inåtvänd _____

4 opålitlig _____ 9 djurhatare _____

5 tystlåten _____ 10 köttätare _____

B Förklara de 20 orden i övning A med egna meningar. Exempel:

 En person som är fattig har inga pengar.

2 Pronomen: personliga och reflexiva

Subjekt	Objekt	Reflexiva
jag	mig*	mig*
du	dig*	dig*
han	honom	sig
hon	henne	sig
man	en	sig
den	den	sig
det	det	sig
vi	oss	oss
ni	er	er
de**	dem**	sig

* I informella texter skriver man ibland *mej* och *dej*.
** I informella texter skriver man ibland *dom* för både *de* och *dem*.

Skriv rätt pronomen.

- 1 – Märta, jag älskar _____. Vill du gifta _____ med _____?
– Ja, gärna.
- 2 – Vi måste bestämma _____ nu. Ska vi köpa huset eller inte?
– Jag tycker inte att vi ska flytta från vårt gamla hus. _____ är så fint!
- 3 – Jag pratade med Lars igår. Hans hund är sjuk.
– Oj då. Jag måste ringa _____ och fråga om jag kan göra något.
- 4 – Vem skriver du till?
– Till Lasse och Karin. Jag frågar _____ om _____ vill komma hit nästa helg.
- 5 – Hej, vi skulle vilja börja dansa. Har ni någon kurs i lindy hop?
– Javisst. Ni kan anmäla _____ här eller på nätet.
- 6 – Har du träffat Nina?
– Ja, jag träffade _____ förra veckan. Hon berättade att hon ska skilja _____ från Peter.
- 7 – Tycker du att man känner _____ löjlig när andra skrattar åt _____?
– Nja, _____ beror på.

3 Reflexiva verb

För ett år sedan skilde han sig.
Han rakar sig inte och kammar sig aldrig.

Subjekt och objekt är samma person.

Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

skilja sig	lata sig	raka sig	bry sig
gifta sig	försova sig	ångra sig	klippa sig
känna sig	förbereda sig	kamma sig	bestämma sig
sätta sig	akta sig	koncentrera sig	anmäla sig

- 1 Gull-Britt har _____ för att börja studera japanska, så hon har _____ till en kurs i japanska. Hon _____ glad.
- 2 Johan har frågat Maggan om hon vill _____ med honom. Hon svarade ja först, men nu är hon inte så säker längre. Maggans mamma har sagt att hon ska _____ för honom. Hon säger att Johan är en riktig casanova, precis som Maggans pappa. De _____ när Maggan var tre år för Maggans mamma tröttnade på hans affärer.
- 3 Oscar ligger i soffan och _____. Han borde jobba med sitt projekt, men grannarna spelar så hög musik att han inte kan _____. Nästa vecka ska han presentera projektet, så han måste faktiskt börja _____ nu. Han _____ vid datorn och öppnar dokumentet. Pust!
- 4 Cecilia är trött på sitt långa hår. Hon går till frisören och _____. Håret blir jättekort och Cecilia är missnöjd. Hon _____ och vill ha tillbaka sitt långa hår, men det går ju inte.
- 5 Martin är hopplös på morgnarna. Han hör inte mobilens, så han _____ igen. Det är tredje gången den här veckan. Inte bra. Martin _____ mycket om hur han ser ut i håret. Så han _____ men han _____ inte idag. Killarna på jobbet tycker kanske att han är snygg när han är orakad.

4 Ordföljd: huvudsats

Jag har lånat ut pengar en massa gånger
men jag får aldrig tillbaka dem.

En **huvudsats** kan "stå själv".

Man kan binda ihop ord och satser av samma typ med konjunktioner (*och*, *men*, *eller*, *för*, *så* ...).

I huvudsats kommer satsadverbet efter subjekt + verb eller verb + subjekt.

Ordföljd i huvudsats

Funda- ment	Verb 1	Subjekt	Sats- adverb	Verb 2–4	Verb- partikel	Komple- ment	Adverb (Hur? Var? När?)
Jag	har	---		lånat	ut	pengar	en massa gånger.
Jag	får	---	aldrig		tillbaka	dem.	
Om det inte hjälper	ska	du	kanske	prata			med polisen.
Efter det	har	hon		skickat		sms	till mig.
Ibland	ringer	hon					på nätterna.

A Sortera meningarna. Börja med orden i fet stil.

- 1 för/honom/**Akta**/dig + för + inte/ärlig/**han**/dig/mot/är
- 2 sig/har/**Min**/skilt/kollega + och + känner/mycket/sig/**nu**/han/ledsen
- 3 mot/sina/**Man**/ärlig/vara/ska/vänner + och + brukar/säga/alltid/**därför**/jag/
sanningen
- 4 viktigare/än/kärlek/**Vänskap**/är + och + måste/henne/sluta/**därför**/du/träffa
- 5 jag/ut/**För ett år sedan**/en/lånade/till/10 000 kronor/kompis + men + inte/har/
tillbaka/**jag**/pengarna/fått

B Skriv 5–6 egna meningar med *och*, *men*, *eller*, *för*, *så* mellan satserna.

5 Ordföld: bisats

Jag tycker att man alltid ska vara ärlig mot sina vänner.

Om det inte hjälper ska du kanske prata med polisen.

En **bisats** kan inte "stå själv". Den är en del av hela meningens.

En bisats börjar med: en subjunktion (*att, om, där för att ...*), ett relativt pronomen eller adverb (*som, där ...*) eller ett frågeord (*hur, varför ...*).

I bisats kommer satsadverbet före första verbet.

Ordföld i bisats

Bisats-inledare	Subjekt	Satsadverb	Verb 1	Verb 2–4	Verb-partikel	Komplement	Adverb (Hur? Var? När?)
... att	man	alltid	ska	vara		ärlig.	
Om	det	inte	hjälper ...				
När	vi		gick		ut		förra veckan ...

A Läs texten och stryk under alla bisatser.

Nu ska jag berätta om en person som jag tycker mycket om. Hon heter Gullan och hon är min bästa vän. Gullan är mycket hjälpsam. Om jag behöver hjälp med något kan jag alltid ringa henne. Eftersom jag ofta gör dumma saker måste jag tyvärr ringa henne flera gånger i veckan. Varje gång frågar jag om hon har tid att prata en stund. Hon säger alltid att jag kan ringa henne när jag vill, även om det är mitt i natten! Hon är fantastisk! Hon är en mycket klok person också. När jag har problem frågar jag henne om råd. Förra veckan skulle jag gå på en jobbintervju och jag visste inte hur jag skulle klä mig. Då gick vi två ut på stan tillsammans och handlade kläder. Tyvärr fick jag inte jobbet, men det var inte Gullans fel.

B Skriv klart meningarna med bisatser. Använd din fantasi. Exempel:

Det är viktigt att en vän alltid talar sanning.

- 1 Man kan ringa en vän om ...
- 2 Det är kul när ...
- 3 Man måste tänka innan ...
- 4 Vet du varför ...?
- 5 Säg till din partner att ...
- 6 Peter är lite trött eftersom ...

C Komplettera fraserna genom att göra bisatser med orden på tonplattorna. Tänk speciellt på placeringen av satsadverben. Exempel:

kan han
komma inte

Han sa att han inte kan komma .

aldrig skilja ska
de sig

1 Mia och Klara hoppas att _____.

måste man säga
alltid sanningen

2 Petronella tycker att _____.

verkligen är Bertil
intresserad av fiske

3 Knut undrar om _____.

faktiskt hon
ostron gillar

4 Lovisa berättade för mig att _____.

kommer hem
han till gärna oss

5 Ahmed sa att _____.

verkligen honom
älskar jag

6 Min pojkvän undrar om _____.

6 Ordkunskap

Orden kommer från texterna om Thiel, Jansson och Söderberg på s. 28–31 i textboken. Välj ord ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

Verb		Substantiv	Adjektiv och adverb
umgås	stötta	en samling	utomlands
samla	tröttna	ett förhållande	skamlig
förlora	upptäcka	en gryning	gemensam
njuta	lära känna	en skymning	

- 1 Omar och Christian _____ varandra för fem år sedan.
Från början _____ de inte så ofta men nu träffas de flera gånger i veckan.
- 2 Aisha har _____ på Sverige. Hon tycker att det är för litet och vill flytta _____ till Frankrike eller Storbritannien.
- 3 Förr i tiden var det en stor skandal och mycket _____ både att få barn utan att vara gift och att skilja sig.
- 4 Eugène Jansson målade ofta tidigt på morgonen, i _____, eller på kvällen, i _____.
- 5 Thiel _____ på svenska konstnärer. Han byggde upp en stor konst- _____. Men sedan _____ han sina pengar och fick sälja allt.
- 6 Mia har en stor balkong där hon sitter och _____ av den vackra utsikten över sjön.
- 7 Lars och Ulf har många _____ intressen. Båda gillar att fiska och gå i naturen.
- 8 När jag kom till jobbet _____ jag att jag hade glömt mitt passerkort. Jag fick låna ett i receptionen.
- 9 I ett _____ är det viktigt att man _____ och hjälper varandra.

7 Verb

A Skriv presens, preteritum och supinum av verben i rutan. Exempel:

är - var - varit

bli	finnas	göra	måste	skriva	ta
dricka	få	ha	se	säga	vara
dö	försova sig	komma	ska	sälja	vinna
falla	ge	lägga sig	skilja sig	sätta sig	

B Skriv egna exempel med verben från övning A eller skriv en liten historia där verben ingår.

8 Prepositioner

Skriv rätt preposition.

- 1 Min kompis och jag har känd varandra _____ sexton år.
- 2 _____ tre månader _____ skilde hon sig.
- 3 Min flickvän är hopplös _____ pengar.
- 4 Jag har blivit kär _____ en kollega!
- 5 Jag är säker _____ att festen blir rolig.
- 6 Ibland ringer hon _____ nätterna.
- 7 Jag vet att han vill gifta sig _____ henne.
- 8 Jag tänker _____ honom hela tiden.
- 9 Jag kan inte somna _____ kvällarna och försover mig ofta _____ morgnarna.
- 10 Om ni älskar varandra måste ni berätta det _____ din vän.
- 11 Jag har bestämt mig _____ att ge dig pengarna.
- 12 Jag tycker att man alltid ska vara ärlig _____ sina vänner.

9 Partikelverb

A Välj ord ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

betala tillbaka	få tillbaka	hälsa på	skriva upp
bry sig om	gå igenom	hänga med	säga åt
bygga klart	gå med	låna ut	ta reda
flytta ut	gå ut	resa runt	vara med

- 1 Beatrice _____ pengar till en kompis förra veckan. Hennes kompis sa att hon skulle _____ dagen efter men Beatrice har inte _____ några pengar än.
- 2 Curt gillar att _____ med vänner. De gillar billiga pubar där ingen _____ hur man ser ut eller vilka kläder man har.
- 3 David _____ en kris förra året. Det var efter skilsmässan. Han _____ i världen i ett år för att hitta sig själv.
- 4 Eray var singel i flera år. Han _____ i en dejtingklubb i höstas. Han har _____ i den i fem månader nu och har träffat ganska många intressanta människor, men ingen partner än.
- 5 Frida och Hans ska _____ några nya vänner idag. De har inte varit hemma hos dem förut så de har _____ adressen på en lapp.
- 6 Henrik har _____ sin son att inte klippa naglarna i soffan.
- 7 Utanför stan håller de på och bygger ett nytt radhusområde. Ivan har köpt ett hus där men de har inte _____ det än. Det blir färdigt om några månader så han kan inte _____ från sin lägenhet än.
- 8 Janina vet inte när kursen börjar. Hon ska ringa skolan och _____ på det.
- 9 Karl berättade att han inte _____ imorse på föreläsningen för föreläsaren pratade för snabbt.

Några partiklar betyder nästan alltid samma sak i partikelverb (*tillbaka, klart/färdigt, runt*) och man kan kombinera dem med många olika verb t.ex. *springa/lämna/komma tillbaka*.

- B Välj bland verben i rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.
Det finns ett verb för mycket.

måla klart	träna klart	äta klart
sjunga klart	skriva klart	prata klart

- 1 Alberts dotter får gå från bordet när hon har _____.
- 2 Britt har _____ ett mejl. Nu ska hon läsa en rapport också.
- 3 Conny och Cecilia har inte _____. De bokar ett nytt möte imorgon också för att diskutera mer.
- 4 När Dennis hade _____ började alla applådera.
- 5 Eva måste _____ tavlan till utställningen.

- C Välj bland verben i rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.
Det finns ett verb för mycket.

springa runt	hoppa runt	gå runt
titta runt	resa runt	simma runt

- 1 Aishas dotter _____ hela huset på ett ben igår.
Hon var jättestolt.
- 2 Berit åkte till Beijing i somras. Hon _____ till fots de första dagarna och tittade på gatulivet. Sedan åkte hon till kinesiska muren.
Berit _____ i landet till Shanghai och andra städer efter det.
- 3 Cecilia gillar att gå i affärerna i stan utan att köpa något. Om en expediter
frågar om hon vill ha hjälp säger hon: – Jag bara _____.
- 4 Deniz _____ skolan 5 gånger på rasten. Det tog 5 minuter.

3

1 Konjunktioner

Ett jobb måste **antingen** vara kreativt **eller** ge hög lön.

Både pengar **och** fritid är jätteviktigt i livet.

Man behöver **varken** pengar **eller** status.

Man behöver **inte** spara pengar **utan** det är bättre att göra av med allt direkt.

Man ska aldrig låna ut pengar till andra **för** man riskerar att inte få tillbaka dem.

Vi fick fyra miljoner för villan **så** vi behövde inte låna så mycket.

antingen eller = x eller y
både och = x och y
varken eller = inte x inte y
(inte) ... utan = inte x men y
för = orsak
så = konsekvens

A Skriv rätt konjunktion.

1 – Jag och min man har inte mycket pengar 1 vi är arbetslösa. Men vi har båda sökt många jobb 2 jag hoppas att vi får jobb snart.

2 – Vi har helt okej ekonomi i min familj. 1 min sambo 2 jag tjänar ganska mycket. Vi funderar på att åka långt bort på semestern, men vi vet inte vart. 3 åker vi till Chile 4 till Antarktis. Vi får se.

3 – Mina barn får inte veckopeng, 1 vi gör roliga saker tillsammans istället. Vi brukar t.ex. gå på bio. Efter bion går vi på snabbmatsrestaurang.

Då får de välja 2 hamburgare 3 kebab.

4 – Jag är pensionär med låg pension 1 jag måste spara hela tiden. Jag har 2 råd att gå på restaurang 3 att resa, tyvärr. Men jag är inte ledsen, 4 försöker vara glad för de små sakerna i livet.

B Komplettera fraserna. Använd fantasin. Exempel:

Minas pengar är slut så jag kan inte gå ut i kväll.

- 1 Mina pengar är slut så ...
- 2 Jag ska be chefen om högre lön för ...
- 3 Jag kan inte bestämma mig. Antingen ...
- 4 Jag skulle vilja åka på semester men jag har varken ...
- 5 Jag brukar inte laga mat hemma utan ...
- 6 Jag kan inte välja. Jag vill både ...

2 Konjunktion: *ju ... desto*

Ju mer man dricker desto törstigare blir man.

Konjunktion: *ju ... desto*
Ju + adjektiv i komparativ + subjekt + verb (bisats)
desto + adjektiv i komparativ + verb + subjekt (huvudsats).

A Kombinera meningarna och dra streck.

- 1 Ju mer jag repeterar
- 2 Ju mindre godis jag äter
- 3 Ju oftare jag träffar mina vänner
- 4 Ju äldre jag blir

- a desto gladare blir jag.
- b desto klokare blir jag.
- c desto smalare blir jag.
- d desto mer kommer jag ihåg.

B Komplettera meningarna.

1 Ju rikare man är ...	4 Ju svårare texter man läser ...
2 Ju mer vi arbetar ...	5 Ju fler grejer vi har ...
3 Ju fler syskon man har ...	6 Ju äldre man blir ...

3 Adjektiv + substantiv

1 Obestämt adjektiv + obestämt substantiv

en/någon/ingen/vilken/en annan	rolig dag
ett/något/inget/vilket/ett annat	roligt arbete
tre/många/några/inga/vilka/andra	roliga dagar/arbeten

2 Bestämt adjektiv + bestämt substantiv

den (här/där)	roliga dagen
det (här/där)	roliga arbetet
de (här/där)	roliga dagarna/arbetena

3 Bestämt adjektiv + obestämt substantiv

min/denna/mormors/samma/nästa/följande	roliga dag
mitt/detta/mormors/samma/nästa/följande	roliga arbete
mina/dessa/mormors/samma/nästa/följande	roliga dagar/arbeten

Special:

en liten sak, ett litet hus, två små saker/hus
den lilla saken, det lilla huset, de små sakerna/husen
min lilla sak, mitt lilla hus, mina små saker/hus

Oböjliga adjektiv:

lagom, extra, bra, gratis, kul

A Läs texten här nedanför och stryk under alla fraser med adjektiv + substantiv.

Elins snälla farmor, Margit, var mycket rik. Hon bodde i ett stort hus. Det lyxiga huset låg i en vacker trädgård. Margits fantastiska trädgård var full av många stora rosbuskar och vackra fontäner.

En dag besökte Elin sin gamla farmor. De gick runt i trädgården och Elin pekade på några röda rosor och frågade:

- Vad heter de där underbara rosorna?
- De heter Ingrid Bergman efter den stora svenska skådespelerskan.
- Har du några vita rosor också? frågade Elin.
- De vita rosorna finns i en stor rabatt på baksidan av huset, svarade Margit.

De gick runt i flera timmar och tittade på alla de fina blommorna. Efteråt drack de några färgglada paraplydrinkar på den stora terrassen.

B Till vilken grupp i tabellen här ovanför hör fraserna i texten?

C Kombinera orden ur varje grupp och gör fraser. Exempel:

en hemsk hund
någon ...
den där ...
denna ...
dina ...
Antons ...

☐	någon hemsk hund
☐	den där hemiska hunden
☐	denna hemiska hund
☐	dina hemiska hundar
☐	Antons hemiska hund

1 en fantastisk film
den ...
Olofs ...
Vilken ...!
andra ...
en annan ...

2 ett snyggt hus
detta ...
inget ...
det där ...
vårt ...
Vilka ...!

3 en liten bil
två ...
den ...
dessa ...
Farfars ...
de här ...

D Skriv orden inom parentes i rätt form.

1 Det finns många _____ och _____
(laglig) 1 (olaglig metod) 2
att blir rik på. Men de _____
(olaglig metod) 3 ska man inte syssla med.
Den _____ är nog att arbeta hårt och spara. Det är
(bäst metod) 4
både ett _____ och _____ sätt.
(laglig) 5 (moralisk) 6

2 En studie visar att många _____ inte blir sjuka
(rik människa) 1
så ofta som _____. Varför?
(fattig person) 2

Den _____ är att en rik person äter bättre och går
(tråkig sanning) 3
oftare till läkaren för att kontrollera sin hälsa.

3 Ett _____ är inte heller bra för hälsan. Ett annat
(tung tråkig jobb) 1
_____ är dåliga arbetstider.
(stor problem) 2

- 4 En del personer har många _____, men jag har
(liten problem) 1
bara ett _____. Min _____
(liten bil) 3
fungerar inte så bra. Min sambo har en _____, men
(stor bil) 4
jag tycker bättre om att köra den _____.
(liten bil) 5
Den _____ är om jag ska köpa en ny.
(svår fråga) 6

4 Ord: för mycket, lite eller lagom?

Välj ord ur rutan och skriv dem där de passar in.

drygt lagom för mycket precis
pyttelite tillräckligt knappt ungefär

Jag tjänar 1 23 000 i månaden, 22 800. Efter skatt blir det
2 18 027 kronor. Det är inte 3 för mig.

Jag skulle behöva några tusen till. En kompis har _____ 60 000

i månadslön, 62 000 tror jag. Det tycker jag nästan är _____.

Ingen behöver så mycket pengar. Jag tycker 30 000 är en _____

Die Kosten für die Anzahl der 14.000 Einheiten sind mit 14.000

Da har man rad med det man behöver. En kompis till mig tjänar bara 14 000.

Efter skatt blir det _____ 11 000. Det är _____.
7 8

Det räcker nästan inte till någonting.

5 Ordbildning

Sammansatta ord

bankkonto (bank + konto)
fritidsintresse (fri + tid + intresse)
lyckonivå (lycka + nivå)

Sammansatta ord är ord som består av två eller flera ord. Ibland binder man ihop orden med ett s.

Efter suffixen *-(n)ing, -het, -skap, -ion, -dom, -lek, -itet* har man oftast ett *-s*: *tidningsläsare, frihetskänsla*.

När det första ordet börjat på prefixen *o-, be-, an-, av-, bi-, för-* har man oftast *-s*: *otursdag, besökstid*.

Ibland binder man ihop ord med s utan att det finns några regler: *livsstil*.
Ordet "arbete" blir *arbets-* i sammansättningar (t.ex: *arbetsdag*).

Ibland faller vokalen *a* i sammansättningar: *soffa + bord = soffbord*.
Ibland faller vokalen *a* i sammansättningar och blir *o* eller *u* istället:
vecka + peng = veckopeng, vara + hus = varuhus.

A Gör sammansatta ord av orden i rutorna nedan. Exempel:

Sjukskriven, sjuksköterska ...

sjuk	arbete
försäkring	dam
sol	företag
fritid	
barn	

förmedlingen	skriven	kassan
givare	sköterska	lön
miljö	vakt	uppgång
tid	intresse	
tidning	ledare	

B Välj 10 av de sammansatta orden från A och skriv egna meningar med dem. Exempel:

Jag tycker om att sitta på balkongen och titta på soluppgången.

Prefix: "inte"

Tänk på möjliga och omöjliga sätt att bli rik.

Prefix som betyder "inte":
o-, in-, ir-, il-, im-

C Skriv motsatser.

1 bekvämlig	7 lojal
2 populär	8 beroende
3 lycklig	9 moralisk
4 trygg	10 relevant
5 tolerant	11 ärlig
6 tur	12 möjlig

D Välj ord från C och skriv dem i rätt form där de passar in.

- 1 – Vad drömmar du om i livet?
– Att vara _____ av pengar!
- 2 – Morfar börjar bli väldigt gammal och han ser dåligt. Nu känner han sig
_____ när han går ut ensam på stan.
- 3 – Jag tappade min mobil i toaletten!
– Åh nej! Vilken _____!
- 4 – De här stora, dyra bilarna har blivit _____. Det är ingen som
köper dem längre.
- 5 – Vår gamla soffa är verkligen _____ att sitta i. Den är så hård.
- 6 – Jag tycker att dina argument är helt _____. De har inte med
saken att göra.
– Nähä, och varför ska du alltid ha rätt?
- 7 – Tro inte på vad Sigge säger. Jag har hört att han är väldigt _____.

- 8 – Den här texten är _____ att förstå. Den är jättesvår!
- 9 – Ulla känner sig _____, trots att hon vann två miljoner på lotto.
 – Vad konstigt!
- 10 – Det finns faktiskt en del sätt att bli rik.
 – Ja, men många av dem är _____.
- 11 – Jag tycker att ni ska välja Klockskolan till er son. På den skolan lär de barnen att alla mänskor är olika. De accepterar inte att någon är _____.
 – Är det inte så på alla skolor?

6 Verb: alla former

A Skriv formerna som saknas.

Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
betala!	betala	betalar	betalade	betalat
		lånar		
			köpte	
				klarat sig
		har		
			tjänade	
förhandla!				
		höjer		
			räckte	
hyr!				
			gav	
				sparat

- B Välj verb ur uppställningen på s. 34 och skriv dem i rätt form där de passar in. Ibland kan flera alternativ vara rätt.

1 Låna pengar

Vi lever i ett konsumtionssamhälle. Vi vill hela tiden _____ 1 fler och fler saker. Men vad gör man om man inte _____ 2 tillräckligt mycket pengar på sitt arbete för att konsumera? Vad gör man om man inte _____ 3 råd att köpa en ny bil eller båt? En del _____ 4 pengar och köper senare, när de har tillräckligt. Andra väljer att _____ 5 pengar på banken eller låneinstitut. Ekonomerna säger att det är en dålig affär eftersom räntan ofta är hög.

2 Svår ekonomi för studenter

Många studenter har svårt att _____ 1 ekonomiskt. Ofta _____ 2 de ett studentrum som är ganska dyrt. De måste _____ 3 för böcker och också. Pengarna _____ 4 inte till mycket mer. Därför jobbar många extra.

3 Högre lön?

Den som har låg lön kan försöka _____ 1 med chefen för att _____ 2 sin lön. En undersökning visar att en förhandling ofta _____ 3 5–10 procents löneökning.

7 Partikelverb

Välj partikelverb ur ruta och skriv dem i rätt form där de passar in.

hålla med	gå upp	gå ner
låna ut	ligga kvar	
göra av med	sköta om	

Berit har ganska mycket problem just nu. När klockan ringer på morgonen vill hon bara _____ i sängen. Hon har ingen lust att gå till jobbet. Jag har sagt att hon borde _____ till deltid om hon känner sig så trött. Problemet är att hon älskar att shoppa och _____ en massa pengar varje månad. Förra veckan frågade hon mig om jag kunde _____ min bil till henne en vecka på semestern. Men jag sa nej. Priset på bensin har _____ upp jättemycket. En liter kostar nästan 15 kronor och jag vet att hon inte har tillräckligt med pengar för att kunna betala bensinen. Jag är säker på att hon kommer att ringa mig från bensinstationen och be om pengar. Dessutom älskar jag min bil och jag tror inte att Berit skulle _____ den ordentligt. Hon är nämligen ganska slarvig. Jag _____ om att man ska hjälpa sina vänner, men ibland måste man säga nej också.

8 Prepositioner

Skriv rätt preposition.

1 Landet eller storstan?

Det finns många som drömmar _____ att bo i ett hus _____ landet. Där vill
1 2
de syssla _____ sådant de gillar och mår bra _____ att göra, att odla växter
3 4
eller fiska _____ exempel. Jag vill inte leva så. När jag är på landet längtar jag
5
_____ att göra roliga saker. Jag tycker om att gå ut _____ restauranger och
6 7
barer sent _____ kvällen. Och jag älskar att bo _____ hotell. Det är lycka
8 9
_____ mig!
10

2 Hur ska man leva egentligen?

Min sambo och jag är båda _____ 30-årsåldern. Vi älskar varandra men har
1
helt olika syn _____ många saker. Jag tycker om att ligga kvar _____ sängen
2 3
på morgonen medan hon är jättepigg och hoppar upp _____ sängen direkt. Vi
4
pratar mycket _____ pengar. Hon jobbar minst 50 timmar _____ veckan
5 6
och tjänar en massa pengar. Jag jobbar deltid men min lön räcker _____ det jag
7
vill ha. Och jag tycker inte att man behöver spara så mycket. Min sambo tar en stor
del _____ lönen och investerar _____ aktier och fonder. Nu vill min sambo
8 9
att vi ska köpa en lägenhet mitt _____ stan tillsammans. Men jag vill inte ge
10
flera miljoner _____ en lägenhet. Livet handlar _____ annat än fina
11 12
bostäder. Det är klart att jag kan vänja mig _____ att bo lyxigt, men jag tycker
13
att man ska göra det bästa _____ situationen man lever i. Min sambo behöver
14
öva sig _____ att inte fokusera så mycket _____ pengar.
15 16

Repetera

9 Adjektiv och adverb

Kryssa för rätt alternativ.

1 Lisas katter är ... a väldig söta b väldigt söta c väldigt söt	5 Pizza är ... a goda b gott c god
2 Broccoli är ... a nyttigt b nyttig c nyttiga	6 Åke och Isa sjunger ... a vackra b vackert c vacker
3 Tavlans är ... a otroligt vackert b otrolig vacker c otroligt vacker	7 Att dansa är ... a rolig b roligt c roliga
4 De kände sig ... i morgon. a pigga b pigg c piggt	8 Maten här är ... a god b gott c goda

10 Tidsprepositioner

Ringa in rätt alternativ.

- 1 Pia jobbar extra en gång *i/om* månaden.
- 2 Stephen lärde sig perfekt svenska *i/på* ett år.
- 3 – Kom nu! Filmen börjar *om/i* fem minuter.
- 4 Agnes har jobbat som konsult *i/för* två år.
- 5 Mats och Per åker till Sydamerika en gång *om/i* året.
- 6 Det går snabbt att göra en omelett. Du gör det *i/på* fem minuter.
- 7 Carlos kom till Sverige *för två år sedan/om två år*.
- 8 Helene tittar på sin mobil en gång *om/i* minut.

4

1 Verb: alla grupper

Verbgrupp	Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
1	prata!	prata	pratar	pratade	pratat
2a	ring!	ringa	ringer	ringde	ringt
2b	köp!	köpa	köper	köpte	köpt
3	bo!	bo	bor	bodde	bott
4a it-verb	skriv!	skriva	skriver	skrev	skrivit
4b SPECIAL	säg!	säga	säger	sa(de)	sagt

Grupp 1: slutar på -a i imperativ och har ett a i alla former.

Grupp 2a: slutar på -de i preteritum. De slutar på konsonant i imperativ och på -er i presens.

Grupp 2b: slutar på -te i preteritum. De slutar på konsonant (k, p, s, t, x) i imperativ och -er i presens.

Grupp 3: slutar på -dde i preteritum och -tt i supinum. I imperativ slutar de på en lång vokal som inte är -a.

Grupp 4a (-it): slutar på -it i supinum. I preteritum har de ofta ingen ändelse.

De byter ofta vokal.

Grupp 4b (SPECIAL): Man måste lära sig alla former utantill.

A Vilken verbgrupp tillhör de här verben och i vilken form står de?

spolat	ridit	rösta!	var	velat	klappat	förstod
tog	skaffar	längtade	kunnat	lekte	tjatar	hjälp!
gå!	trodde	stirra!	får	tänk!	blivit	skedde

B Skriv alla former av verben i A. Exempel:

Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
(1) spola!	spola	spolar	spolade	spolat

2 Verb: presens particip

Stickande och bitande djur (adjektiv)
Gå sjungande eller pratande därifrån ... (adverb)
De boende i skärgården ... (substantiv)
Fästingen orsakar mycket lidande. (substantiv)

Presens particip är en verbform som fungerar som adjektiv, adverb eller substantiv. Som adverb kommer presens particip oftast efter verb som *komma, gå, springa, sitta, ligga*.

Imperativ	Presens particip
prata!	pratande
stick!	stickande
bit!	bitande
bo!	boende

Imperativ som slutar på -a:

+ -nde.

Imperativ som slutar på konsonant: + -ande.

Imperativ som slutar på vokal (inte -a): + -ende.

Välj verb ur rutan och skriv dem i presens particip där de passar in.
Ibland kan flera alternativ vara rätt.

sova	värka	trösta	stirra	dö
växa	bo	drömma	längta	

- 1 Jag är rädd för det där _____ djuret. Jag tycker inte om ögonen.
- 2 _____ barn behöver mycket mat.
- 3 Den hungriga hunden tittade på bullarna med _____ blick.
- 4 Sara lyssnade inte på vad läraren sa. Hon tittade _____ ut genom fönstret.
- 5 Jag skulle vilja ha hjälp med mitt _____ ben.
- 6 Han är en riktig hypokondriker. Han tror alltid att han är _____ i någon allvarlig sjukdom.
- 7 Man ska inte väcka en _____ björn.
- 8 De _____ på Villagatan vill ha en trädgårdsfest.
- 9 Jag känner mig så ledsen. Kan du inte säga några _____ ord till mig?

3 Adverb: sambandsord

Huggormar biter sällan människor. Ormarna är *nämligen* rädda för människor och brukar ringla undan när en människa närmar sig.

Ett huggormsbett kan *dock* vara mycket farligt om man blir biten direkt i en blodåder.

Många människor är rädda för huggormar och vågar *därför* inte gå ut och vandra på stället där de vet att det finns huggormar.

Man kan *däremot* vaccinera sig mot virussjukdomen TBE, som fästingen också kan överföra till människor.

Sambandsord knyter ihop meningar och visar hur de hänger ihop. Sambandsorden kan exempelvis uttrycka kontrast (*dock, ändå*) eller förklaring (*nämligen, därför*). *Dock* används mest i skriftspråk. OBS! Man börjar aldrig en mening med *nämligen* och sällan med *dock*.

A Skriv *nämligen*, *därför*, *dock* eller *däremot* i meningarna.

- 1 En katt passar bra i barnfamiljer. Man måste _____ kontrollera att ingen i familjen är allergisk innan man skaffar katt.
- 2 Fiskar behöver inga promenader eller mat på bestämda tider. _____ måste man städa akvariet ganska ofta.
- 3 Fåglar smutsar ner ganska mycket. _____ passar de personer som gillar att städa.
- 4 Olof jobbar inte kvar på kontoret. Han har _____ fått ett nytt jobb som hundträner i Paris. Han flyttade dit i för en månad sedan.
- 5 Katter är normalt inte aggressiva. De kan _____ bli irriterade på barn som inte lämnar dem ifred.
- 6 Katarina har givit bort sina katter. Hon har _____ blivit allergisk.

B Skriv egna exempel med *däremot*, *därför*, *nämligen* och *dock*.

4 Ordkunskap

Kombinera fraserna. De kursiverade orden finns på s. 57 i textboken.

- A**
- 1** Om man dricker för mycket alkohol
 - 2** Man blir rädd
 - 3** En berusad älg
 - 4** Äpplen som ligger länge på marken
 - 5** När man stoppar någon från att göra något
 - 6** Istället för att säga att man har kontroll över något
- a** när någon *skrämmer* en.
 - b** kan bli *jästa*.
 - c** kan man säga att man *har koll på* något.
 - d** kan man kalla *en fylleälg*.
 - e** blir man *berusad*.
 - f** *hindrar* man den personen.
- B**
- 1** En *dräktig älgko*
 - 2** En *älgkalv*
 - 3** En *älgstam*
 - 4** *Sedan dess*
 - 5** Om man *ändrar* på något
 - 6** Han kommer *ursprungligen* från Chile
- a** är barn till en älg.
 - b** är ett annat uttryck för ”efter det”.
 - c** är samma sak som en population av älgar.
 - d** betyder att han kommer därifrån från början.
 - e** har en ”älgbebis” i magen.
 - f** gör man det så att det blir på ett annat sätt.
- C**
- 1** Om du gör *en blandning* mellan svart och vitt
 - 2** Om du har en morot i handen
 - 3** När något blir mer eller större
 - 4** Den som *hellre* dricker te än kaffe
 - 5** När mycket *talar för* att man ska göra något
- a** ökar det.
 - b** finns det många orsaker till att man ska göra det.
 - c** föredrar te.
 - d** blir det grått.
 - e** kan du *locka* hästen att komma till dig.

- D

 - 1 De skickade en helikopter
 - 2 En person som är *ilsken*
 - 3 Att *gå med stavar*
 - 4 När man *stöter på* någon
 - 5 Den som är *sumobrottare*
 - 6 Bananer är inte raka,
 - 7 När man inte vill eller kan längre
 - a brukar man *ge upp*.
 - b de är *böjda*.
 - c är mycket arg.
 - d för att *rädda* mannen som låg i vattnet.
 - e träffar man någon utan att ha planerat det.
 - f utövar en mycket gammal japansk sport.
 - g är en populär motionsform i Sverige.

5 Ord: verb till substantiv

Bilda substantiv av verben i rutan och skriv dem där de passar in.

bita lukta attackera vaccinera
orsaka krocka klättra

- 1 Björnar är mycket skickliga _____.
 - 2 På E4:an skedde en trafikolycka igår. Det var en _____ mellan två personbilar.
 - 3 _____ mot TBE är slut för tillfället.
 - 4 Vargar går mycket sällan till _____.
 - 5 Björnar reser sig på bakbenen för att känna _____ bättre.
 - 6 Det är rött runt orm- _____.
 - 7 Det finns ingen _____ att bli rädd om du ser en varg på långt håll.

6 Partikelverb

A Välj partikelverb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

följa efter	hälsa på	släppa ut	välja ut
ge sig iväg	klättra upp	spola ner	växa upp
ge upp	läsa igenom	svullna upp	
gå igenom	skriva om	ta hand om	

- 1 Petra _____ på landet hos sin mormor och morfar. Hon älskade djur och brukade _____ deras hundar och hästar.
- 2 Igår när Lars gick hem märkte han att en hund _____ honom. Lars stannade och sa till hunden att den skulle _____ men hunden stod bara stilla och tittade på Lars. Hunden _____ och försvann efter en stund i alla fall.
- 3 Läraren bad oss att först _____ texten och svara på frågorna. Vi _____ svaren tillsammans sedan. Efter det fick vi tillbaka våra texter som vi skrev förra veckan. Jag ska rätta alla fel och _____ texten. Sedan ska min lärare läsa den nya versionen.
- 4 Ulla och Muhammed _____ hemma hos oss för första gången igår. De hade med sin stora hund och vår lilla katt blev jäetterädd. Jag öppnade dörren och _____ katten i trädgården och den _____ i ett träd. Den satt där uppe i flera timmar.
- 5 När Niklas var liten ville han ha en piraya. Han och hans mamma gick till djuraffären och Niklas _____ en som var extrafin. När han matade pirayan bet den Niklas. Hans hand _____. Niklas pappa _____ fisken i toaletten.

B Skriv en egen liten text där partikelverben från övning A ingår.

7 Verb: grupp 4a (-it) och 4b (SPECIAL)

A Skriv imperativ, presens, preteritum och supinum av verben.

Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
	bita			
	bli			
	bryta			
	dö			
—	finnas			
	få			
—	föredra			
	förstå			
	ge			
	gå			
	göra			
	ha			
	hinna			
	hålla			
—	kunna			
	ligga			
	lägga			
	se			
	skjuta			
	sova			
	stå			
	säga			
	vara			
—	vilja			
	äta			

B Välj minst 10 av verben från A och skriv meningar med dem.
Eller skriv en historia som innehåller minst 10 av verben.

8 Prepositioner

Skriv varje ord eller fras vid rätt preposition. Alla prepositionsfraserna kommer från kapitel 4 i textboken. (ngn = någon, ngt = något)

allergisk ... ngt	kalla ngt/ngn ... ngt
<u>attackerad ... ngt/ngn</u>	leta ... ngt/ngn
drömma ... ngt/ngn	ngt beror ... ngt
dödad ... ngt/ngn	rädda ngn ... ngt/ngn
förklara (ngt) ... ngn	skadad ... ngt/ngn
förr ... tiden	ta hand ... ngt/ngn
försvara sig ... ngt/ngn	vaccinera sig ... en sjukdom
gränsen ... Sverige och Norge	vara en symbol ... ngt/ngn
gå ... attack	vara farlig ... ngt/ngn
hindra ngn ... att göra ngt	välja ... x och y
intresserad ... ngt/ngn	ändra ... ngt

1 av

attackerad

4 för

8 om

2 efter

5 i

9 på

3 från

6 mellan

10 till

7 mot

Repetera

9 Reflexiva pronomen

Skriv reflexiva pronomen.

1 jag	_____	4 vi	_____
2 du	_____	5 ni	_____
3 han/hon/den/ det/man	_____	6 de	_____

10 Reflexiva verb

Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

försvara sig	koncentrera sig	närma sig
ge sig iväg	lägga sig	resa sig
harkla sig	lära sig	vaccinera sig

- 1 – Jag har svårt att _____ nya namn. Men om jag verkligen
_____ när någon presenterar sig och säger namnet tyst för mig
själv flera gånger kan det fungera.
- 2 Eva är så rädd för sprutor. Hon _____ mot TBE förra veckan.
Hon satt på en stol och när hon skulle _____ upp efteråt blev hon
yr. Sjuksköterskan sa till henne att _____ ner på britsen ett tag.
Efter en stund kändes det bättre.
- 3 – Igår i skogen såg vi en björn. Den _____ och vi blev rädda.
Den kom närmare och närmare. Men när vi _____ hörde den oss
och _____. Puh.
– Oj! Förra året i skogen så jag en björnhona som _____ och sin
unge mot en örn som attackerade dem. Örnen försvann efter ett tag.

11 Ordföljd: huvudsats och bisats

Sortera meningarna. Börja med orden i fet stil.

1 **När jag var** /10 / jag / red / år.

2 **En hund** / ha / jag / ville.

3 **Jag sa att** / jag / min / kunde / spara / veckopeng.

4 **När jag presenterade** / de / för / föräldrar / idén / mina / nej / sa.

5 **Nu** / nästa / startade / övertalningskampanj.

6 **Den blev ganska kort eftersom** / för / katter / min / pappa / rädd / var.

7 **Fåglar** / jag / ha / inte / ville + **eftersom** / dem / för / rädd / var / jag.

8 **Jag förstod att** / djur / få / inte / något / jag / skulle.

9 **Då** / en / idé / mamma / fick.

10 **Hon förstod att** / djur / efter / jag / längtade / mycket + **så** / djuraffären / gick / hon / iväg / till.

5

1 Hemma hos eller hem till?

Siri sa att vi självklart kan bo hemma hos henne.
... kom hem till mig så ska jag berätta.

Position: (*hemma*) *hos* + objektsform

Destination: (*hem*) *till* + objektsform

A Skriv *hemma hos* eller *hem till*.

- 1 _____ oss har vi ingen teve.
- 2 Ska vi gå _____ Ann och titta på hennes nya hund?
- 3 Imorgon ska vi äta _____ farmor och farfar.
- 4 Det är så mysigt _____ dig!
- 5 Kom _____ mig i helgen och fika!

B Skriv 2 egna exempel med *hemma hos* och 2 med *hem till*.

2 Prepositioner: *hos*, *till* eller *på*?

Susanne är hos tandläkaren.

Min cykel är stulen. Jag måste gå till polisen och anmäla det.
Ikväll ska vi gå på opera.

Position: vara *hos* person: *frisören/doktorn/tandläkaren/Peter* (också institution som heter som en person: *polisen*).

Destination: *gå/ringa/åka ... till frisören/doktorn/tandläkaren/stan/Peter/polisen*.

Aktivitet (fokus på aktiviteten och inte på transporten till specifik plats):
gå på bio/teater/opera/nattklubb/museum/krogen.

Jämför: transport (fokus på transporten och inte på aktiviteten):
gå/åka/köra/flyga till bion/teatern/operan/nattklubben/museet.

Hos, till eller på? Skriv rätt preposition.

- 1 Igår när jag var 1 Frida frågade hon om jag ville gå 2 konsert med henne. Det ville jag såklart. Sedan ringde vi 3 Elsa och frågade om hon också ville följa med. Hon var 4 frisören när vi ringde.
- 2 På söndagar brukar Annika och hennes barn gå 1 museum, men den här veckan ska de åka hem 2 Annikas mamma. Barnen tycker att det är så mysigt hemma 3 mormor. Där doftar det alltid gott av nybakade bullar. Så är det inte 4 farmor och farfar. När Annika och barnen åker 5 dem köper de alltid med sig bullar eller kakor.

3 Subjunktioner

Tid	Kontrast	Resultat
när	även om	så att
medan	trots att/fastän	Avsikt, Plan
innan		för att
tills	Villkor	Allmän
(inte) ... förrän	ifall	att
Hur	om	
utan att	Varför	
genom att	eftersom/därför att	

Lena åker till stan **för att** handla.
Olof svarade **utan att** tänka.
Michael lärde sig svenska **genom att** se svenska filmer.

för att/utan att/genom att + infinitiv om det är samma subjekt i huvudsatsen och bisatsen.

Lukas går till kursen varje dag, **även om** han är trött.
Monica är på jobbet idag, **trots att** hon är förkyld.

även om = hypotes eller fantasi
trots att/fastän = faktum eller verklighet

A Skriv en subjunktion som passar.

1 Igår ringde jag till John _____ fråga _____ han ville följa med och
träna. John sa _____ han gärna ville, men att han inte kunde _____
han hade lite feber. Han ville inte träna _____ han var helt frisk.

2 Förra veckan hade Ludvig prov på Europas länder och huvudstäder.

Han lärde sig alla namn _____ associera till olika saker. Han tänkte till
exempel: Makedonien = macka. En macka kan man ha i skåpet = Skopje.

Så höll han på _____ han kunde allt. _____ han pluggade, lyssnade

han på musik. Natten före provet sov han dåligt och han var lite nervös

_____ han gick till skolan. _____ han var trött och nervös gick provet
bra. Han var färdig 15 minuter _____ provtiden var slut.

3 Niklas och Maria grillar varje dag på somrarna, _____ det är dåligt väder.

Niklas brukar lägga biffarna i marinad dagen innan, _____ de smakar
riktigt gott. Han har gjort grillmarinad massor av gånger så han gör
marinaden _____ titta i recept.

B Komplettera meningarna.

1 Eftersom jag är så trött ...

7 Om det regnar imorgon ...

2 Ska vi inte vänta tills ...?

8 ... trots att det är sent.

3 Skynda dig så att ...

9 My tackade ja till jobbet utan att ...

4 Man kan lära sig ett bra uttal
genom att ...

10 Jag måste repetera mycket för att ...

5 Medan Sören diskar ...

11 Jag förstår att ...

6 Vi börjar inte förrän ...

12 När solen skiner ...

Hos, till eller på? Skriv rätt preposition.

- 1 Igår när jag var 1 Frida frågade hon om jag ville gå 2 konsert
med henne. Det ville jag såklart. Sedan ringde vi 3 Elsa och frågade
om hon också ville följa med. Hon var 4 frisören när vi ringde.
- 2 På söndagar brukar Annika och hennes barn gå 1 museum, men den
här veckan ska de åka hem 2 Annikas mamma. Barnen tycker att det
är så mysigt hemma 3 mormor. Där doftar det alltid gott av nybakade
bullar. Så är det inte 4 farmor och farfar. När Annika och barnen åker
5 dem köper de alltid med sig bullar eller kakor.

3 Subjunktioner

Tid	Kontrast	Resultat
när	även om	så att
medan	trots att/fastän	
innan		
tills		
(inte) ... förrän		
Hur	Villkor	Avsikt, Plan
utan att	ifall	för att
genom att	om	
	Varför	Allmän
	eftersom/därför att	att

Lena åker till stan **för att** handla.
Olof svarade **utan att** tänka.
Michael lärde sig svenska **genom att** se svenska filmer.

för att/utan att/genom att + infinitiv om det är samma subjekt i huvudsatsen och bisatsen.

Lukas går till kursen varje dag, **även om** han är trött.
Monica är på jobbet idag, **trots att** hon är förkyld.

även om = hypotes eller fantasi
trots att/fastän = faktum eller verklighet

A Skriv en subjunktion som passar.

- 1 Igår ringde jag till John _____ fråga _____ han ville följa med och
träna. John sa _____ han gärna ville, men att han inte kunde _____
han hade lite feber. Han ville inte träna _____ han var helt frisk.
5
- 2 Förra veckan hade Ludvig prov på Europas länder och huvudstäder.
Han lärde sig alla namn _____ associera till olika saker. Han tänkte till
exempel: Makedonien = macka. En macka kan man ha i skåpet = Skopje.
Så höll han på _____ han kunde allt. _____ han pluggade, lyssnade
han på musik. Natten före provet sov han dåligt och han var lite nervös
_____ han gick till skolan. _____ han var trött och nervös gick provet
4 5
bra. Han var färdig 15 minuter _____ provtiden var slut.
6
- 3 Niklas och Maria grillar varje dag på somrarna, _____ det är dåligt väder.
1
Niklas brukar lägga biffarna i marinad dagen innan, _____ de smakar
2
riktigt gott. Han har gjort grillmarinad massor av gånger så han gör
marinaden _____ titta i recept.
3

B Komplettera meningarna.

1 Eftersom jag är så trött ...	7 Om det regnar imorgon ...
2 Ska vi inte vänta tills ...?	8 ... trots att det är sent.
3 Skynda dig så att ...	9 My tackade ja till jobbet utan att ...
4 Man kan lära sig ett bra uttal genom att ...	10 Jag måste repetera mycket för att ...
5 Medan Sören diskar ...	11 Jag förstår att ...
6 Vi börjar inte förrän ...	12 När solen skiner ...

4 Ordföljd: indirekt tal

Jag sa att jag inte kunde
bestämma något ...
Hon frågade ifall jag hade lust att
åka till Stockholm.
Vet du när bussarna går?

Påstående

... säger/berättar/tycker/svarar... + att + bisats

Ja/Nej-Fråga

... frågar/undrar/vill veta ... om/ifall + bisats

Frågeordsfråga

... frågar/undrar/vill veta ... + frågeord + bisats

Direkt Tal

Vem (= s) frågade efter dig?
Vad (= s) hände igår?
Vad (= o) gjorde jag (= s) igår?

Indirekt Tal

Vet du vem som frågade efter dig?
Vet du vad som hände igår?
Vet du vad jag gjorde igår?

Om frågeordet
är subjekt
i direkt tal
måste man
använda som
i indirekt tal.

A Skriv om dialogerna i indirekt tal. Exempel:

Ola undrar vad Per och Claire ska göra i kväll.
Britta svarar att ...

- 1 Ola: Vad ska Per och Claire göra i kväll?
Britta: Jag vet inte.
Ola: Ska vi fråga om de vill följa med på opera?
Britta: De tycker inte om opera.
- 2 Agneta: Vem har skrivit artikeln?
Pelle: Jag har skrivit den.
Agneta: Den är helt fantastisk.
Pelle: Jag är faktiskt nöjd med den.
- 3 Anders: Vad har hänt?
Magdalena: Bilen startade inte.
Anders: Varför startade den inte?
Magdalena: Någon har stulit batteriet.

B Komplettera meningarna.

1 Vet du vem ...?	6 Läraren frågar om ...
2 Mammor säger alltid att ...	7 Mina vänner undrar när ...
3 Jag undrar hur mycket ...	8 Man vill gärna veta vad ...
4 Vet du varför ...?	9 Forskarna påstår att ...
5 Varför säger folk att ...?	10 Det står i tidningen att ...

5 Verb: preteritum eller presens perfekt

Skriv verben inom parentes i preteritum eller presens perfekt. Titta på s. 273 i Minigrammatik om du behöver repetera reglerna.

- 1 Agnes _____ (börja) snusa när hon blev arbetslös. Hon
1 _____ (snusa) i fem år nu.
2
- 2 Basar _____ (komma) till Sverige 2005. Han _____ (bo)
1 i Gävle först men han _____ (flytta) till Umeå 2010. Han
3 _____ (bo) där ganska länge nu och trivs bra.
4
- 3 Cissi _____ (plugga) på universitetet i Lund på 00-talet.
1
Cissi _____ (börja) på Tandläkarhögskolan 2005 men hon
2 _____ (träffa) David som _____ (studera) till jurist.
3
Han _____ (vara) jättenöjd med sina studier så hon
5 _____ (byta) utbildning. Hon _____ (ta) examen fem år
6 senare. Cissi _____ (jobba) några år som jurist nu och hon gillar det.
8
- 4 Erki _____ (resa) till Chile många gånger. Han älskar landet och
1 folket. Han _____ (lära sig) spanska för att kunna prata med
2 folk där.

6 Substantiv: bestämd form

Sedan ligger vi i soffan allihop
Man kanske biter på naglarna, smaskar när
man äter, svär mycket eller petar sig i näsan.

När substantivet tillhör eller är en del av subjektet använder man ofta bestämd form.

OBS! Efter possessivt pronomen och genitiv kommer alltid obestämd form:

De köpte sin soffa i Frankrike.

Ullas naglar är så vackra!

Skriv substantiven inom parentes i rätt form.

1 När jag var ute och sprang igår fick jag ont i _____.

1 (fot)

Jag kunde inte gå på min högra _____. Jag var långt hemifrån
2 (fot)

så jag tog _____ och ringde till min _____.
3 (mobil) 4 (man)

Han kom med _____ för att hämta mig efter en timme.
5 (bil)

Det tog så lång tid för han kunde inte gå ifrån _____ direkt.
6 (jobb)

2 I Morse när jag kom till _____ kunde jag inte komma in.
1 (kontor)

Jag hade glömt _____ hemma i lägenheten. Jag skickade ett sms
2 (nyckel)

till min _____ som bor nära _____. och frågade om han
3 (kollega) 4 (jobb)

var på väg. Han svarade att han måste stanna hemma, för han hade

så ont i _____. Men hans _____ kunde komma förbi
5 (mage) 6 (sambo)

när hon var ute med _____. Hon kunde ta med sig hans
7 (hund)

_____ som jag kunde låna. Vilken tur!
8 (nyckel)

7 Relativa pronomen: *vilket* och *något som*

Tack vare odlingen av sockerbetor kunde man starta en egen sockerindustri, *vilket* blev startpunkten för masstillverkning av godis i Sverige. (= Det blev startpunkten för masstillverkning av godis ...) Samtidigt fick filmen sitt genombrott, *något som* också ökade godisförsäljningen. (= Det ökade också godisförsäljningen.)

Vilket/något som refererar till en hel sats.
Vilket/något som kan vara subjekt i den relativisatören. Det används mest i formellt språk.

A Skriv om meningarna med *vilket* eller *något som*.

- 1 Kristin kan kinesiska. Det är bra för hennes karriär.
- 2 Eleverna kommer alltid för sent. Det irriterar läraren mycket.
- 3 Oljepriset har gått upp. Det gör att det blir dyrare att resa.

B Komplettera meningarna.

- 1 Göran brukar smaska när han äter, *vilket* ...
- 2 Adrian röker 30 cigaretter om dagen, *vilket* ...
- 3 Våra grannar spelar ofta hög musik på nätterna, *något som* ...

8 Adverb för position, destination, från position

A Komplettera tabellen med de adverb som saknas.

position	destination	från position
där	dit	därifrån
här		härifrån
var	vart	
hemma		
borta	bort	
inne		
ute		
		uppför
nere		
	fram	

B Skriv rätt form av adverben.

borta

1 Svetlana hittar inte sina nycklar. De är _____. Hon tror att hon tappade _____ dem på tunnelbanan.

där

2 Niklas vill åka till Göteborg. Han vet inte om han ska ta bussen eller tåget _____. När han är _____ ska han gå på musikal och träffa vänner.

framme

3 Olof och Matilda ska segla till Gotland. De hoppas att de är _____ imorgon. När de kommer _____ ska de titta på Visby och äta glass.

hemma

4 De flesta ungdomar vill flytta _____ efter gymnasiet men det är svårt att hitta bostad. De måste bo _____ hos mamma och pappa några år till. Och några som har flyttat till en andrahandslägenhet måste flytta _____ igen när kontraktet går ut.

här

5 Många läkare kommer _____ till Sverige för att jobba. De får ofta jobba på landet _____ i Sverige.

inne

6 Petronella och hennes dotter var på lekplatsen igår men de gick _____ när det började regna. Petronella gillar inte regn så de satt _____ resten av dagen.

nere

7 Kalle har ingen porttelefon så när han får gäster kastar han _____ nycklarna på gatan.

uppe

8 _____ Stadshustornet ser man nästan hela Stockholm. Man kan gå _____ i tornet, eller åka hiss.

ute

9 I Stockholm är majoriteten av invånarna inte födda i stan. De har kommit _____. Några stockholmare flyttar _____ på landet, men de är inte så många.

Repetera

9 Konjunktioner

Välj bland konjunktionerna i rutan och skriv dem där de passar in.

antingen ... eller... (inte)... utan... både... och... varken ... eller...

- 1 Ture behöver hjälp. Han har _____ pengar _____ bostad.
- 2 Carola ska börja studera på universitetet men hon vet inte vad. Hon ska plugga _____ franska _____ tyska.
- 3 Martin är så stressad. Han har _____ tid _____ lust att göra läxan.
- 4 Noi ska inte äta lunch ute _____ ta med lunchlåda till jobbet.
- 5 Sigvard gillar inte att frysas. Han har på sig _____ mössa _____ vantars.
- 6 Ulla sparar inte pengar på banken _____ spenderar allt på nöjen.
- 7 Liudmila har barn och barnbarn. Hon är _____ mamma _____ mormor.

10 Adjektiv + substantiv

Skriv adjektivet och substantivet i rätt form.

1 två ... (trött, katt)

trötta katter

5 det här ... (fin, hus)

2 de ... (röd, hus)

6 vilket ... (viktig, meddelande)

3 några andra ... (intressant, problem)

7 mormors ... (gammal, brev)

4 de där ... (ny, strumpa)

8 nästa ... (ledig, dag)

11 Verb: alla former

A Komplettera tabellen med verbgrupper och former.

Grupp	Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
2a	—			anställdes	
4a (-it)				betydde	betytt
	—			blev	
				brukade	
				försann	försunnit
				försökte	
				handlade	
					hittat
1	—	kallas	kallas	kallades	
				kokade	
4a (-it)				kom	
4b (SPECIAL)	—			kunde	
				levde	
				lyckades	lyckats
1		minskar			
1		odla			
4b (SPECIAL)				såg	
			säljer	sålde	
4b (SPECIAL)			säger		
				trodde	
2a				återvände	
2a				styrde	
		ätta			ätit

B Välj 10 av verben i A och skriv egna meningar.

6

1 Verb: konditionalis 1

Vad skulle du göra om du var kung i Sverige?
Om jag var kung skulle jag köpa en häst.

Man tänker hur saker skulle vara
om det inte var som de är nu
(hypotetiskt fall).

Huvudsats: *skulle* + infinitiv
Bisats: preteritum

A Sortera bisatserna.

Vad skulle du göra ...

- 1 ... pengar/inte/om/hade/du/några?
- 2 ... hittade/10 000 kr/om/gatan/du/på?
- 3 ... blev/du/i/kär/om/bästa väns/din/partner?
- 4 ... fanns/elektricitet/om/inte/bostad/din/det/i?
- 5 ... en björn/mötte/om/skogen/i/du?

B Svara på frågorna 1–5. Exempel:

1 Då skulle jag sälja mitt hus.

C Skriv 5 egna frågor enligt modellen:

Vad skulle du göra om ...?

D Ställ dina frågor till någon i gruppen.

2 Ordkunskap

Välj ord ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

riksdagen	medborgare	kärnkraft	barnbidrag	uttryck
styr	val	undantag	åsikt	skatt
borgerlig	förändras	makt	löser	jämlighet
minskar	välfärdsstat	avbrott	regering	

- 1 Jag har ett svårt problem. Jag vet inte hur jag ska _____ det.
- 2 Sveriges parlament heter _____.
- 3 _____ betyder att alla människor är lika mycket värda.
- 4 Ett _____ är ungefär detsamma som en paus.
- 5 I en _____ ska alla ha det bra socialt och ekonomiskt.
- 6 I Sverige får man mer än 1 000 kronor i månaden i _____ för varje barn upp till 16 år.
- 7 Den som bestämmer har _____.
- 8 När det är _____ röstar man på det parti man tycker har bäst politik.
- 9 Statsministern är ”chef” över sin _____.
- 10 Alla har rätt att säga vad de tycker. Alla har rätt att uttrycka sin _____.
- 11 Alla som arbetar betalar cirka 30 % i inkomst-_____.
- 12 I Sverige kommer en stor del av energin från _____ (atomenergi).
- 13 Diktatorn _____ landet i mer än 10 år.
- 14 De flesta partier som inte är socialistiska är _____.
- 15 De som bor i en stat är _____.
- 16 Världen har _____ de senaste 100 åren. Ingenting är som förr.
- 17 Att ”hålla koll” är ett _____ som betyder ungefär ”att kontrollera”.
- 18 Den här regeln gäller till 100 %. Den har inga _____.
- 19 Vi måste försöka _____ koldioxidutsläppen.

3 Verb: presens futurum (presens)

Vi startar en kampanj nästa månad.
Om det går dåligt tänker jag starta ett annat parti.

Man kan använda presens i fraser för att beskriva framtiden: presens + framtidsuttryck eller presens i konditionala och temporala bisatser som börjar med *om*, *ifall*, *när*, *medan* osv.

A Skriv meningar med tidsuttryckena i rutan. Använd presens.

om en timme nästa vecka imorgon i kväll i sommar

Exempel:

Filmen börjar om en timme.

B Komplettera meningarna. Exempel:

Medan du jobbar ska jag städa hemma.

- 1 Medan ... ska jag ta en dusch.
- 2 Medan ... kommer Ola att jobba.
- 3 Medan ... kommer jag att dricka champagne.
- 4 Om ... ska jag flytta.
- 5 Om ... ska vi ha en picknick.
- 6 Om ... ska jag köpa en fin klocka.

4 Verb: presens futurum (*kommer att, ska, tänker*)

Fisken **kommer att** försvinna från våra vatten ...

Vi **ska annonsera** i olika tidningar.
Det **ska regna** imorgon.

Kommer att + infinitiv = en naturlig process/logisk konsekvens/prognos.
Subjektet planerar eller bestämmer inte.

Ska + infinitiv uttrycker vad subjektet eller någon annan vill, beslutar eller planerar för framtiden.

Ska uttrycker också att informationen inte kommer från den som talar (= andrahands-information).

Om man har fokusbetoning på **ska** betyder det att man lovar något, ofta efter att någon har tjatat på en: *Stäng av teven nu! Ja, jag SKA (stänga av den)*.

I fraser med **Det ska bli** + positivt adjektiv betyder **ska** samma sak som **kommer att** (= prognos): *Det ska bli roligt/kul/härligt!*

A Skriv *kommer att* eller *ska*. Ibland kan båda vara rätt men ha lite olika betydelse. Välj alternativet som är bäst.

- 1 Soppan _____ bli jättestark om du har i mer chili.
- 2 Du _____ bli sjuk om du inte slutar röka.
- 3 Kajsa _____ bli tandläkare när hon blir stor.
- 4 Regeringen har beslutat att de _____ höja skatten med en krona.
- 5 Vi _____ beställa en ny teve på nätet.
- 6 Arbetsmarknadsmistern har lovat att arbetslösheten _____ sjunka.
- 7 Roine är mycket duktig. Han _____ bli en bra partiledare.
- 8 Jag _____ gå till banken och ta ut pengar efter jobbet.

- 9 Doktorn sa att farmor _____ bli helt frisk med den nya medicinen.
- 10 Jag _____ ge tillbaka alla pengar jag har lånat!
- 11 Den där filmen _____ vara fantastisk, har jag hört.
- 12 Det _____ bli underbart att åka på semester nästa vecka!
- 13 Räntan _____ gå upp nästa år har jag hört.
- 14 Det _____ bli härligt med semester, tycker Ulla.
- 15 Många djur _____ försvinna på jorden på grund av miljöförstöringen.

B Skriv 3 egna meningar med *ska* och 3 med *kommer att*.

Om det går dåligt *tänker jag starta* ett annat parti.

Tänker + infinitiv = planerar

C Välj mellan *kommer att* + infinitiv och *tänker* + infinitiv.
Skriv ett verb som passar.

- 1 Jag _____ en ny dator snart.
- 2 Ta det lugnt. Allt _____ bra.
- 3 Pelle _____ jättearg när han ser att någon har tagit hans cykel.
- 4 Nina och Folke _____ till Thailand i vinter.
- 5 Jag _____ i soffan och titta på film hela helgen.
- 6 Du _____ mycket bättre om du slutar röka.
- 7 Urban _____ sin sambo om hon vill gifta sig med honom.
- 8 Kristin _____ friskare om hon går ner i vikt.
- 9 Jag hoppas att min lön _____ upp nästa år.

D Skriv 3 egna exempel med *tänker* + infinitiv.

Repetera

5 Verb: presens particip

A Skriv presens particip.

1 ett problem som växer

ett växande problem

2 en kvinna som tror

en kvinnlig tror

3 en person som förstår

en person som förstår

4 ett lejon som sover

ett lejon som sover

5 en sak som liknar

en sakkänsla

6 en färg som passar

en färg som passar

B Välj verb ur rutan och skriv dem i presens particip där de passar in.

följer	välkomnar	växlar om	ökar
liknar	griper	styr själv	

1 Filmen var så _____ att jag började gråta.

2 Att jobba som sjuksköterska är _____. Varje dag gör man olika saker.

3 Kommunerna är delvis _____. De bestämmer ganska mycket själva.

4 Jag har ett _____ problem. Jag känner igen mig i din situation.

5 Förstår du _____ ord: regering, riksdag, landsting?

6 Hotellet hade en _____ atmosfär. Man kände sig genast hemma där.

7 I många länder i Europa dricker man mer och mer alkohol.

Det _____ alkoholmissbruket skapar stora problem.

6 Adverb: sambandsord

Skriv *nämligen*, *dock*, *därför* eller *däremot* i luckorna.

- 1 Anki äter inte kött. Hon är _____ vegetarian.
- 2 Det borgerliga blocket regerade tillsammans länge. De
hade _____ svårt att komma överens om kärnkraften.
- 3 Dick gillar inte hundar. Han är _____ hundrädd.
- 4 Fredrik Reinfeldt förlorade valet. _____ avgick han som
partiledare.
- 5 Fredrika gillar inte räkor. _____ äter hon hummer.
- 6 Kalle har slutat rida. Han har _____ blivit allergisk mot hästar.
- 7 Kungen har ingen konstitutionell makt. _____ får han inte
prata om politiska frågor.
- 8 Regeringen skriver propositioner. Riksdagsmän _____ kan
skriva motioner.

7 Subjunktioner

Komplettera meningarna.

- 1 Lillian betalar ganska mycket skatt eftersom ...
- 2 Regeringen har lovat att ...
- 3 Fiskpartiet vill vinna röster genom att ...
- 4 Peter funderar länge innan ...
- 5 Anders Andersson blev statsminister trots att ...
- 6 Man måste arbeta hårt om ...
- 7 Elsa ringer till sitt parti för att ...
- 8 De vill starta ett nytt parti även om ...
- 9 Det är svårt att bli rik utan att ...

7

1 Relativa pronomen och adverb

- ... en plats **som** inte är så lätt för andra att hitta.
- ... en plats **där** det växer smultron.
- ... en plats **dit** man gärna kommer tillbaka.
- ... en bror och en syster **vars** pappa dör.
- Riddaren försöker vinna över döden, **vilket** är omöjligt.

Som är ett relativt pronom som refererar till ordet framför. Ibland är som subjekt:
Jag har en hund. Hunden (= s) är jättesnäll. → *Jag har en hund som (= s) är jättesnäll.*

Ibland är som inte subjekt:

Jag har en hund. Alla barn vill klappa hunden (= o). →
Jag har en hund som (=o) alla barn vill klappa.

När som inte är subjekt kan man stryka det:

Jag har en hund alla barn vill klappa.

Om man har en preposition sätter man den sist:

Det är en plats som jag gärna åker till.

Där/Dit är relativia adverb som refererar till en plats. Där = position, dit = destination.
Man måste alltid ha ett subjekt efter där/dit.

Vars är genitivform.

Vilket refererar till hela satsen framför.

A Skriv rätt pronomen eller adverb.

som där dit vars vilket

- 1 Mitt smultronställe är en plats _____ jag kan vila och _____ jag ofta
1
åker. Det är mitt sommarställe _____ ligger i skogen vid en sjö. Det var
3
min farfarsfar, _____ familj var mycket stor, _____ byggde det. Han
4
byggde ett stort hus _____ alla skulle få plats i.
6
- 2 Igår såg jag en film _____ var mycket intressant. Filmen handlar om en
1
flicka _____ pappa är alkoholist. De bor i en stad _____ den sociala
2
kontrollen är mycket hård. Alla vet att pappan dricker och ingen vill leka
med henne. Flickan går i en skola _____ elever kommer från byarna runt
4
staden. En dag kommer en pojke _____ blir hennes kompis. De
5
upptäcker att de har samma problem i sina familjer _____ gör att de
6
börjar planera hur de ska lösa problemet med de alkoholiserade papporna.

B Gör meningar med *som*. Exempel:

Jag har en kompis. Jag fikar ofta med honom.

Jag har en kompis som jag ofta fikar med.

- 1 Inte långt från mitt hus finns en skog. Jag springer ofta i den.
- 2 På biblioteket har de en fotobok. Jag tittar mycket i den.
- 3 I Malmö finns en park. Jag promenerar mycket i den.
- 4 Ingmar Bergman var en regissör. Många blev inspirerade av honom.
- 5 På en fest träffade jag en man. Jag drömmer ofta om honom.
- 6 Jag har ett eget företag. Jag har investerat mycket pengar i det.
- 7 Ett smultronställe är en plats. Man kommer gärna tillbaka till den platsen.

2 Perfekt particip

Grupp	Supinum	Perfekt particip		
		en	ett	bestämd form/plural
1	tärna t	en tärnad potatis	ett tärtat äpple	den tärnade potatisen det tärnade äpplet två tärnade äpplen/de tärnade äpplena
2a	fyll t	en fylld paprika	ett fyllt äpple	den fylda paprikan det fylda äpplet två fylda paprikor/de fylda paprikorna
2b	stek t	en stekt biff	ett stekt ägg	den stekta biffen det stekta ägget två stekta biffar/de stekta biffarna
3	bre tt	en bredd smörgås	ett brett knäcke- bröd	den bredda smörgåsen det bredda knäckebrödet två bredda smörgåsar/de bredda smörgåsarna
4a (-it)	rivi t	en riven ost	ett rivet äpple	den rivna osten det rivna äpplet två rivna ostar/de rivna ostarna
4b (SPECIAL)	sål t	en såld bok	ett sålt hus	den sålda boken det sålda huset två sålda böcker/de sålda böckerna

Perfekt particip fungerar som adjektiv. När man bildar perfekt particip utgår man från supinumformen. Man böjer participet efter substantivet (en/ett/plural/bestämd form).

Efter *är, blir, känner sig, ser ... ut* och *verkar* kommer perfekt particip.

Efter *har* eller *hade* kommer supinum. Supinum är oböjligt.

A Skriv former och verbgrupper.

Grupp	Supinum	Perfekt particip		
		en	ett	bestämd form/ plural
1	bakat	bakad	bakat	bakade
	rökt			
	vispat			
	sytt			
	skrivit			
	lagat			
	gjort			
	mosat			
	lagt			
	försunnit			
	köpt			
	böjt			
	fött			
	släckt			
	producerat			
	skjutit			

B Perfekt particip eller supinum? Skriv verben i rätt form.

målar

1 Min mormor har _____ den här tavlan. Och den här tavlan är _____ av min kusin.

stressar

2 Jag känner mig väldigt _____ idag. Jag har _____ för mycket den här veckan.

röker

3 Vem har _____ de här korvarna? Jag älskar _____ korvar!

fyller

4 I kväll ska vi äta _____ paprikor. Jag har _____ dem med en massa goda saker.

syr

5 Den här blusen är _____ av min bror. Han har
_____ många av mina kläder.

river

6 Vi ska ha fem _____ äpplen till kakan. Har du
_____ dem än?

närproducerad mat
hemlagad mat
ugnsgräddad pannkaka

Man kan bilda perfekt particip med olika småord.
Ibland ändras småordet lite:
producerat nära → *närproducerad*
lagat hemma → *hemlagad*

Man kan också bilda perfekt particip med prefix
och verbpartikel först:
"inte sett" → *osedd*
ätit upp → *uppaten*

C Skriv perfekt particip av de kursiverade partikelverben.

- 1 Jag har *ätit upp* bullarna. Bullarna är _____.
- 2 Vi har *druckit upp* kaffet. Kaffet är _____.
- 3 Jag ska på fest och har *tagit fram* alla kläder. Kläderna är _____.
- 4 Jag har *kryssat för* rätt alternativ. De rätta alternativen är _____.
- 5 Jag har *stängt av* datorn. Datorn är _____.
- 6 Tina har *gift om* sig. Hon är _____.
- 7 På Nobelfesten har alla gäster *klätt upp* sig. Gästerna är _____.
- 8 De har *delat ut* tidningarna. Tidningarna är _____.
- 9 Den här filmen *spelade man in* i Moskva. Filmen är _____
i Moskva.
- 10 Jag har *skrivit upp* vad jag ska köpa på en lapp. Det är _____
på en lapp.
- 11 De har *hängt upp* tavlorna. Tavlorna är _____.
- 12 Jag har *skrivit om* texten. Texten är _____.

3 Verbpertikel + preposition

Ett ungt par åker ut i Skärgården.
De glider fram över vattnet i roddbåt.
När det är kallt på vintern kan de gå ut på isen.

I svenska kommer ibland en preposition efter en verbpertikel som anger riktning.

A Välj partikel och preposition ur rutan och skriv dem där de passar in.

ut ur ut genom in i ut på
upp för ut över in genom ut i

- 1 I morgon försöv jag mig och kom för sent till skolan. När jag kom _____ klassrummet såg min lärare lite irriterad ut.
 - 2 Orkar du cykla _____ den där branta backen? Det är ju jättejobbigt!
 - 3 Monica älskar att sitta på balkongen och titta _____ havet.
 - 4 Ludvig parkerade och gick _____ bilen och låste dörren.
 - 5 Solen sken när de vaknade och de ville snabbt komma _____ naturen.
 - 6 Om man går _____ den här dörren kommer man direkt _____ gatan.
 - 7 När mormor vaknade i morgon stod det en älg ute i trädgården och tittade _____ fönstret!
- B Skriv egna exempel med verbpertikel + preposition från A.

4 Verb: *känner*

Jag har **känt** Ingmar i tre år.

Känner du **till** de här regissörerna?

Om du vill **lära** känna den samiska kulturen finns det flera samebyar ...

Om du **känner** dig trött på skidåkning och party ...

Man **känner** en enorm trötthet ...

Det **känns** bra att äta ekologisk mat.

Har du feber? Får jag **känna** på din panna?

Verbet *känner* använder man på många olika sätt.

känner + person(er) = är vän/bekant med:

Jag känner en person som kan hjälpa dig.

känner till = har kunskap om/vet något om:

Känner du till någon bra restaurang här?

lär känna = blir vän/bekant med: *Vi lärde känna varandra i skolan.*

känner sig + adjektiv = mår/upplever: *Hon känner sig glad.*

känner + substantiv = upplever: *Hon känner en stor glädje.*

Det känns + adjektiv = tycker/tänker att det är på ett speciellt sätt:

Det känns tråkigt att kursen är slut.

känner på = lägger handen/fingrarna på något:

Känner på den här tröjan. Den är så mjuk!

A Välj ord/fraser ur rutan här ovanför och skriv dem i rätt form där de passar in.

1 Det är måndag morgon. Peter vaknar. Han _____ trött och hängig.

1

Det _____ kallt i rummet. Han _____ på elementet.

2

3

Det är alldelens kallt. Han måste ringa till hyresvärdens och felanmäla. Suck.

2 Ahmed har just flyttat till Landskrona. Förut bodde han i Umeå. Där

_____ han många människor. Men här _____ han

1

2

ingen. Han _____ några uteställen. Han kanske skulle gå ut

3

någon kväll. På så sätt kan han _____ lite nytt folk. Då kanske

4

det _____ bättre.

5

3 Camilla går till doktorn för hon har ont i magen. Hon _____
verkligen inte pigg. Doktorn _____ på hennes mage och

konstaterar att den är svullen.

– Du måste stressa mindre, säger han till Camilla. Hon _____
bättre när hon går därifrån.

4 I lördags sprang Oscar maraton. När han kom i mål hade han ont i fötterna
och han _____ en enorm trötthet i benen. Han _____
slut i hela kroppen, så han tog taxi hem. Det _____ skönt att
komma hem och lägga sig i soffan.

B Adjektiv eller substantiv? Skriv orden i rätt form där de passar in.

glädje
glad

1 De kände en stor _____ när de vann matchen.

Vi känner oss mycket _____ idag.

stress
stressad

2 Jag känner mig ganska _____ just nu.

Känner du mycket _____ inför provet?

hunger
hungrig

3 De kände sig väldigt _____ efter springrundan.

Jag har ont i magen och känner ingen _____.

oro
orolig

4 Det känns _____ när barnen är ute själva och leker.

Många känner _____ över situationen i världen.

irritation
irriterad

5 Karl kände en stor _____ under mötet.

Förlåt, jag känner mig lite _____ idag.

5 Prepositioner

Skriv rätt preposition. Ibland kan flera alternativ vara rätt.

- 1 Erik läser en bok som handlar _____ en svensk familj som emigrerar till
Amerika _____. Amerika _____ 1800-talet. Mamman i familjen planterar ett äppelträd som
blir en symbol _____. hemlandet. Deras dagar är fyllda _____. hårt arbete
och mamman fantiseras ofta _____. livet i Sverige. Anledningen _____.
att de emigrerade var att de var så fattiga och hoppades _____. ett bättre liv
i det nya landet. _____ 2 3 4 5 6 7
- 2 Igår åt vi _____. en fantastisk restaurang mitt _____. stan. Måltiden bestod
_____ en massa små rätter. Ett exempel _____. vad vi åt var en variant
_____ köttbullar, men de var gjorda _____. älgfärs kryddad _____.
timjan. En annan _____. rätterna var räkor _____. chili och lime. Vi drack
ett jättegott öl _____. maten. _____ 8 9 10
- 3 Min vän Lasse är skulptör. Just nu jobbar han _____. en skulptur av sin enorma
hund Rex _____. naturlig storlek. Lasse lever verkligen _____. sin konst
och han återkommer ofta _____. djurtemat. Den här skulpturen ska han döpa
_____. *Rex i rörelse*. Lasse har frågat om jag kan ta hand _____. Rex nästa
helg. Jag kommer nog att säga nej eftersom jag är lite rädd _____. Rex. _____ 5 6 7

Repetera

6 Subjunktioner

Skriv rätt subjunktion.

så att	att	medan	tills	genom att
även om	innan	förrän	utan att	
ifall	eftersom	för att	trots att	

- 1 Jag skulle vilja veta _____ du kommer på festen eller inte.
- 2 Vi börjar inte mötet _____ alla är här.
- 3 Det var mycket folk på stranden igår _____ det var så soligt och fint.
- 4 Igår satt vi ute och åt middag _____ det var kallt.
- 5 Sophie repeterar verben _____ hon kan alla perfekt.
- 6 Jag springer ut och köper mjölk _____ potatisen kokar.
- 7 Vi måste åka till flygplatsen nu _____ vi inte missar flyget.
- 8 Du måste städa ditt rum _____ du går ut!
- 9 Amir lärde sig språket snabbt _____ bara prata svenska med folk.
- 10 Magdalena badar varje dag på somrarna _____ det är dåligt väder.
- 11 Jag skriver till dig _____ berätta en sak.
- 12 Karina gick rakt ut i gatan _____ tänka på vad hon gjorde.
- 13 Tycker du _____ filmen var intressant?

7 Indirekt tal

Skriv om meningarna till indirekt tal. Exempel:

Pedro undrar vilken tid tåget går.

- 1 Pedro: Vilken tid går tåget?
- 2 Ellen: Har de inte gjort läxan?
- 3 Rolf: Jag älskar min sambo.
- 4 Samira: Vem har skrivit det här mejlet?
- 5 Jack: Jag går aldrig på gym.
- 6 Laura: Vad hände på mötet?
- 7 Pavel: Varför ringer hon aldrig?
- 8 Greta: Hur många 16-åringar röker?
- 9 Samuele: Jag kan tyvärr inte komma på festen.
- 10 Nina: Jag har alltid drömt om att resa till Karibien.

8 Substantiv: obestämd eller bestämd form

Skriv substantiven inom parentes i rätt form.

- 1 – Jag är sen till _____ så jag tar _____. Okej?
(jobb) (bil)
– Absolut. Nycklarna ligger i _____. Kan jag låna din _____?
(kök) (cykel)
Jag är ju ledig men jag måste till _____ och hämta min _____
(kontor) (surfplatta)
som jag glömde där.
- 2 – Snälla, kan inte du gå ut med _____? Jag har så ont i _____.
(hund) (rygg)
– Suck, idag igen? Du kanske ska gå till _____?
(doktor)
– Nej, det behövs inte. Om jag ligger här i _____ någon _____
(soffa) (timme)
och tittar på _____ blir jag nog bättre snart.
(teve)

8

1 Tempus

Margareta har blivit smittad av pesten. Hon är mycket sjuk. Kanske kommer hon att dö.

före NU	NU	efter NU
– X ————— X —————		→
PRESENS PERFEKT <i>har blivit</i>	PRESENS <i>är</i>	PRESENS FUTURUM <i>kommer att dö</i>

Presens perfekt har en relation till presens och visar att något redan har hänt vid NU-punkten.

Presens futurum använder man när något händer efter NU-punkten.

Margareta hade blivit smittad av pesten. Hon var mycket sjuk. Kanske skulle hon dö.

före DÅ	DÅ	efter DÅ
– X ————— X —————		→
PRETERITUM PERFEKT <i>hade blivit</i>	PRETERITUM <i>var</i>	PRETERITUM FUTURUM <i>skulle dö</i>

Preteritum perfekt har en relation till preteritum och visar att något redan hade hänt vid DÅ-punkten.

Preteritum futurum använder man när man pratar om vad man planerade att göra vid DÅ-punkten, eller vad man trodde skulle hänta.

Presens (som futurum), *ska, kommer att* i NU → *skulle + infinitiv* i DÅ.

A Läs texten. Skriv om den till dåtid.

Karl XII krigar mycket. Han har vunnit många krig. Nu ska han invadera Ryssland. Han vill erövra hela Ryssland. Sverige ska bli ett ännu mäktigare land.

Ulf heter en av Karl XII:s soldater. Han är bonde och han har lämnat hela sin familj hemma på gården. Nu ska han kriga för Karl XII i Ryssland. Ulf har varit med i flera krig tillsammans med Karl. Han gillar inte krig. Det är fruktansvärt att se alla kamrater som dör. Han vet inte om han kommer att överleva detta krig.

Karl XII krigade mycket. Han ...

B Vilket alternativ är rätt?

- 1 När Nina fick sitt körkort ... i ett år.
 - a övade hon
 - b hade hon övat
 - c har hon övat
- 2 I torsdags kväll var Ove jättenervös, för han ... på jobbintervju nästa dag.
 - a skulle gå
 - b gick på
 - c hade gått
- 3 Jag mår lite illa, för jag ... en stor pizza till lunch.
 - a hade ätit
 - b äter
 - c har ätit
- 4 När vi joggade i skogen ... en stor älge!
 - a har vi sett
 - b såg vi
 - c ska vi se
- 5 När Ali och Eva ... gifta i tio år, reste de till Maldiverna.
 - a hade varit
 - b var
 - c skulle vara
- 6 Jag ... färdigt rapporten, så nu går jag hem.
 - a skriver
 - b skrev
 - c har skrivit
- 7 När Sam kom till festen ...
 - a har alla redan kommit.
 - b hade alla redan kommit.
 - c kom alla redan.
- 8 När vi ... märkte vi att vi hade glömt passen hemma.
 - a ska checka in
 - b skulle checka in
 - c hade checkat in

Man kan också visa att något händer/hände före något annat genom att använda subjunktionen *innan*. Då har man samma tempus i de olika satserna.

När jag har duschat klär jag på mig. = Jag duschar innan jag klär på mig./Innan jag klär på mig duschar jag.

- C Skriv om meningarna 1–5 med subjunktionen *innan*, så att de uttrycker samma sak som nu.

- 1 Erik läser tidningen när han har ätit frukost.
- 2 När Felicia hade städat lägenheten ringde farfar på dörren.
- 3 När Amir har repeterat alla verb lyssnar han på musik.
- 4 Telefonen ringde när Adriana hade satt på datorn.
- 5 Douglas tittar på teve när han har druckit kaffe.

Om man binder samman två eller flera satser med *när* och verben har samma tempus, betyder det att de olika sakerna händer samtidigt.

När jag pluggar lyssnar jag på musik. = Jag pluggar och lyssnar på musik samtidigt.

Jämför:

När jag har pluggat lyssnar jag på musik. = Först pluggar jag, sedan lyssnar jag på musik.

När jag pluggade lyssnade jag på musik. = Jag pluggade och lyssnade på musik samtidigt.

Jämför:

När jag hade pluggat lyssnade jag på musik. = Först pluggade jag, sedan lyssnade jag på musik.

- D Ändra meningarna 1–5 i övning C, så att de olika sakerna händer/hände samtidigt.

2 Ordbildning: ord om religion

A Fyll i de ord som saknas. Använd ordbok eller sök på internet.

Religion/religiös riktning	Person	Adjektiv
katolicism	en katolik (-er)	katolsk
buddhism		
	en muslim (-er)	
		protestantisk
	en jude (-ar)/en judinna (-or)	
	en hindu (-er)	
		kristen

B Välj rätt ord ur tabellen ovan och skriv dem i rätt form där de passar in.

- 1 Drottning Kristinas pappa var _____, men Kristina blev intresserad av _____.
- 2 Saras farmor var judinna, men hon levde inte efter _____ traditioner.
- 3 Björn har långe varit fascinerad av _____. Nu har han slutat på sitt arbete i Sverige och ska flytta till Thailand och pröva att leva som _____-munk.
- 4 Hinduismen är den största religionen i Indien och en klar majoritet av indierna är _____.
- 5 Många svenskar gifter sig i kyrkan trots att de inte är _____.
- 6 Min bästa kompis är _____, så Ramadan är en fastemånad för honom.
- 7 Under 1500-talet blev den svenska kyrkan _____. Tidigare var den katolsk.
- 8 Den _____ församlingen ska bygga en moské. Den kommer att bli jättefin.

3 Allt + komparativ

Allt fler män börjar använda datorer.
Folk får allt bättre ekonomi.
Bankerna låner ut allt mer pengar.

Allt + komparativ betyder ungefär "mer och mer" av någonting. Man använder ofta konstruktionen i formellt språk. I ledigt språk dubblerar man ibland komparativen:
allt fler människor → *fler och fler människor*, *allt bättre ekonomi* → *bättre och bättre ekonomi*, *allt mer pengar* → *mer och mer pengar*.

Välj ord ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

få gammal dålig kort många ovanlig tjock hög stor

- 1 Många flyttar från landsbygden och städerna blir allt _____.
 - 2 De flesta ungdomar här vill utbilda sig och det är allt _____ som inte går gymnasiet.
 - 3 Farmor börjar bli gammal och hör allt _____. Jag måste skrika när jag pratar med henne.
 - 4 Allt _____ barn får en egen smart mobil. Snart har väl förskolebarn egen mobil!
 - 5 Han var lite nervös och viskade först, men talade sedan med allt _____ röst.
 - 6 Svenskarna blir allt _____. Nu är det många som blir över 100 år.
 - 7 Det har blivit allt _____ att folk har kontanter på sig. De flesta betalar med kort numera.
 - 8 Vår hund Laika blir allt _____. Vi måste sluta ge henne hundgodis.
 - 9 Hösten är här och dagarna blir allt _____.

4 Tidsuttryck

	Då		Nu	Framtid		Varje
dag	i förrgår	igår	idag	imorgon	i övermorgon	på dagen/ dagarna
morgen	i måndags morse/ igår morse	i morse	nu på mor- gonen	imorgon bitti	(på) måndag/ tisdag mor- gon	på morgonen/ morgnarna
natt	i måndags natt/igår natt	i natt	i natt	i natt/imor- gon natt	(på) måndag/ tisdag natt	på natten/ nätterna
veckodagar	förra måndagen/ tisdagen	i måndags/ tisdags på mån- dagen*		(på) måndag/ tisdag	nästa mån- dag/tisdag	på måndagar(na)/ tisdagar(na)
helg	förra helgen	i helgen	(nu) i helgen/ den här helgen	i helgen	nästa helg	på helgen/på helgerna
månad	förrförra månaden	förra månaden	den här månaden	nästa månad	nästnästa månad	varje månad
år	förrförra året	i fjol/förra året	i år	nästa år	nästnästa år	varje år
årstid	förra sommaren/ hösten/ vintern/ våren	i somras/ höstas/vint- ras/våras	i som- mar/höst/ vinter/vår (den här sommaren/ hösten)	i sommar/ höst/vinter/ vår	nästa sommar/ höst/vinter/ vår	på sommaren/ somrarna, hösten/ höstarna, vintern/ vintrarna
högtid	förra påskan/ julen/ midsommar- afton/ nyårsafton	i påskas/ julas på midsom- marafton/ nyårsafton	i påsk/jul på midsom- marafton/ nyårsafton	i påsk/jul på midsom- marafton/ nyårsafton	nästa påsk/ jul/midsom- marafton/ nyårsafton	på påskan/ julen på midsommar- afton/ nyårsafton

* i nyhetsspråk

- Jag har **redan** deklarerat.
- Det har **inte** jag gjort **än**.
- Bor du **fortfarande** i Örebro?
- Nej, jag bor **inte** där **längre**.

Tidsuttryck
redan – inte än
fortfarande – inte längre

- Alla, är du här? Jag trodde du skulle komma
om tre dagar?
- Nej, jag kom för tre dagar sedan.
- Hur länge bodde du i Grekland?
- Tre år. Men nu har jag inte varit där på
minstam 15 år.

Tidsprepositioner

Tidpunkt:

När (framtid)? → om

När (dåtid)? → för ... sedan

Tidsperiod:

Hur länge? → (i)

"Negativ tidsperiod" (en tidsperiod när
något inte händer) → på

Komplettera fraserna med något av tidsuttryckena.

1 – Titta på de här gamla fotona! När var vi på Korsika egentligen?

– Det var _____.
(två år)

– Menar du _____ året? Jag trodde det var i fjol.

– Nej, det var _____. Jag minns det för jag hade
(sommar)
precis köpt den här kameran.

2 – Har du _____ köpt dina julklappar?

– Nej, jag har inte gjort det _____.

3 – Studerar du _____ svenska?

– Nej, inte längre. Jag slutade _____.
(höst)

4 – När träffade du Olof senast?

– Det var längesedan. Vi har inte setts _____ tre
månader. Men vi ska faktiskt ses _____.
(lördag)

5 – Vi ska åka till Thailand _____.
(jul)

– Åh, vad härligt! Vi var där _____. Nu sparar vi
(sommar)
för att åka jorden runt. Inte nästa år utan _____.
(år)

6 – Var var Mia _____? Vi brukar ju alltid
(tisdag)

träffas _____.
(tisdag)

– Hon var sjuk. Men hon kommer _____.
(tisdag)

7 – Vad hände igår _____? Du kom så sent till jobbet?
(morgon)

– Batteriet i min mobil hade laddat ur så jag försov mig.

Imorgon _____ ska jag ta
(morgon)

tåget klockan sex, så då får jag verkligen inte försova mig!

B Skriv en liten text med så många tidsuttryck som möjligt.

5 Tidsuttryck: *varje*, *varannan*, *vartannat*

Förut tränade jag **varannan** dag.
Vartannat år brukar vi åka till min
släkt i Kroatien.

Skriv rätt tidsuttryck med hjälp av
siffran i parentes. Exempel:

Bussen går **var femte** (5) minut.

Varje minut/timme/dag/vecka/år
Varannan + en-ord (*varannan* dag/vecka/timme)
Vartannat + ett-ord (*vartannat* år/dygn)
Var + tredje/fjärde/femte (ordningstal) + en-ord
Vart + tredje/fjärde/femte (ordningstal) + ett-ord

1 Olympiska spelen går _____ (2) år.

2 Jag hälsar på farfar _____ (14) dag.

3 I lucktexten är _____ (6) ord borttaget.

4 Det är fel på _____ (2) sida i boken. Jag blir galen!

5 Radiokanalen gör en lyssnarundersökning _____ (8) dygn.

6 Undersökningar visar att _____ (5) elev känner sig stressad.

7 Man repeterar grammatik i _____ (3) kapitel i boken.

8 _____ (2) vecka jobbar Alex natt.

6 Ordbildning: substantivsuffix

Carl Philip tävlar i rally. Han har vunnit en tävling.
Sebastian sjunger ofta tyska sånger. Han är en duktig sångare.
Man brukar säga att en fri människa inte förstår hur mycket friheten är värd.
Sverige är ett land med många vackra och intressanta landskap.
Mormor brukade berätta mycket om sitt liv. Hennes berättelser var så intressanta!

-(n)ing, -are, -het, -skap och -else är alla suffix som bildar substantiv.

Ord på -(n)ing är alla en-ord och har plural -ar.

Ord på -are är alla en-ord och har ingen pluraländelse.

Ord på -het är alla en-ord och har plural på -er (-het gör adjektiv till substantiv).

Ord på -skap är en- eller ett-ord. En-orden har plural på -er och ett-orden har ingen pluraländelse.

Ord på -else är en- eller ett-ord och har plural på -r.

Om man bildar ord av ett partikelverb eller två ord, kommer partikeln eller det andra ordet först:

låna ut → *utlåning*, *köra bil* → *bilkörning*.

Bilda substantiv av orden här nedanför med hjälp av suffixen här ovanför.

Ibland måste du ändra formen lite på grundordet. Exempel:

anställa

anställning

arbeta

arbetare

1 arbetslös

9 land

17 sann

2 beskriva

10 förbereda

18 skådespel

3 förändra

11 myndig

19 hända

4 fri

12 möjlig

20 trött

5 författa

13 vän

21 utbilda

6 globalisera

14 ensam

22 bestämma

7 hastig

15 regera

23 komma överens

8 jämställd

16 rösta om

24 envis

7 Prepositioner

A Skriv orden och fraserna i rutan under rätt preposition.

en tredjedel ... befolkningen	vara syster/bror ... ngn	stå ... centrum
... öppen gata	ägna sig ... ngn/ngt	vänta ... ngn/ngt
vara nöjd ... ngn/ngt	bli smittad ... ngn/ngt	vara släkt ... ngn/ngt
vara kopplad ... ngn/ngt	be någon ... ngn/ngt	brist ... ngt
resultatet ... omröstningen	vara påverkad ... ngn/ngt	... slut
ta hand ... ngn/ngt	... hemlighet	förr ... tiden
bli vald ... ngt	... vintras	vara intresserad ... ngn/ngt
fundera ...	vara viktigt ... ngn/ngt	bestämma sig ... ngn/ngt
säga nej ... ngn/ngt	på grund ... ngn/ngt	vara trött/tröttna ... ngn/ngt
gifta sig ... kyrkan	informera ... ngt	finnas gott ... ngt

1 till

3 av

5 i

2 på

4 om

6 för

7 med

8 åt

B Välj ut 10–15 av fraserna här ovanför som du tycker är viktiga att kunna. Skriv egna exempel med dem.

Repetera

3 Presens futurum

Ska eller kommer att? Skriv det alternativ som passar bäst.

- 1 - Du borde inte röka så mycket. Du _____ bli sjuk.
- Ja, jag vet. Jag _____ sluta på lördag!
- 2 - Kommer du ihåg att vi _____ gå på fest på lördag?
- Ja, just det. Tror du att det _____ bli roligt?
- 3 - Har du bestämt vad du _____ plugga på universitetet?
- Ja, jag _____ läsa teknisk fysik. Det _____ bli
mått, men det är intressant.
- 4 - Tror du att det _____ bli en kall vinter i år?
- Man vet aldrig. Vi _____ åka till Vietnam för att få sol och
värme i alla fall.
- Åh, grattis! Ni _____ få det fantastiskt där!
- 5 - Bensinpriset _____ gå upp nu när de höjer energiskatten.
- Ja, det _____ bli för dyrt för oss att ha bil. Min sambo tycker
att vi _____ sälja bilen.
- 6 - Nora, kom! Vi _____ packa dina saker för skolresan nu.
- Okej, jag kommer. Jag _____ bara spela färdigt först.

9

1 Verb: *tycker, tänker, tror*

tycker om = gillar

tycker = har en åsikt/värdering/erfarenhet

tror (på) = tror att någon/något finns/är sant/har rätt

tror = vet inte säkert/har ingen erfarenhet

tänker (på) = fokuserar tankarna på någon/något

tänker (+ infinitiv) = planerar

A Skriv *tycker, tänker* eller *tror* i rätt form där de passar in.

1 – Vad sitter du och _____ på?

1

– Inget speciellt.

– Jo, det är klart att du gör. Alla _____ alltid på något.

2

– Nej, faktiskt inte. (...)

– Du är så tyst. Jag _____ att vi borde prata mer med varandra.

3

– Vad _____ du att vi ska prata om då?

4

– Tja, vi kan ju börja med att prata om vad du brukar _____ på.

5

2 – Jag _____ att Per ser lite ledsen ut nuförtiden.

1

– Ja, jag håller med. Jag _____ att han är deprimerad.

2

– Oj då. _____ du att det beror på jobbet? Han verkar inte trivas
så bra.

3

– Ja, kanske det. Jag _____ att han borde byta jobb.

4

- 3** – Innan jag flyttade till Sverige _____ jag att man inte kunde
1
gå ut på vintern.
- Nähä! Är det sant?
- Javisst. Men nu _____ jag att vintrarna här är härliga!
2
- Jag _____ också om vintrarna. Men nästa år _____
3 4
- jag resa till Kuba i december.
- Wow! Jag har aldrig varit där, men jag _____ att det är fantastiskt.
5
- 4** – Vad _____ du göra när du har sålt huset?
1
- Jag vet inte riktigt, men jag _____ att jag ska göra en schön resa.
2
- Det låter bra, _____ jag!
3
- 5** – Jag har ont i huvudet och halsen och jag _____ att jag har feber.
1
- Oj då. Då _____ jag att du ska gå hem och lägga dig.
2
- Ja, det är en bra idé. Jag _____ att jag stannar hemma imorgon.
3

 B Skriv egna exempel med *tycker*, *tänker* och *tror*, minst 2 meningar med varje verb.

2 Substantiv: bestämd form

Skrönorna är korta och underhållande **historier**.
Huvudpersonen är ofta ... Slutet brukar vara ...
Hon jobbar i **kassan** i en mataffär.
En kvinna flyttade med sin familj till **ett** nytt **hus**.
Familjen hade en hund som brukade springa los i **trädgården**.

När något är en naturlig del av det man pratar om, eller när man naturligt kan associera till det, har substantivet normalt **bestämd form**.

OBS! Om substantivet står efter possessivt pronomen eller genitiv, har det alltid **obestämd form**. *Vi bor i ett stort hus. Jag älskar vår trädgård.*

Välj ord ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

omklädningsrum	soffa	vatten	skåp
plånbok	bassäng	kläder	ficka
golv	kaffe	fot	mjölk
badbyxor	nyckel	kassa	

Igår gick jag till Bergshallen för att simma. När jag skulle betala inträde

i _____ upptäckte jag att jag inte hade tagit med mig min
1

_____ , men som tur var hade jag en hundralapp
2

i _____. Jag hade också glömt _____ hemma, så
3 4

jag fick hyra ett par. De var lite för stora.

Det var väldigt mycket folk i _____. Jag hittade ett ledigt
5
skåp i alla fall och låste in mina _____. där. _____
6 7
till hänglåset la jag i innerfickan på badbyxorna.

När jag gick ut till simhallen ramlade jag, för _____ var
8
jättehalt. Jag fick ganska ont i _____, men jag struntade i det.
9

När jag skulle gå ner i bassängen fick jag en chock, _____ var
10
iskallt! Men det kändes lite bättre när jag hade simmat en stund. Efter
ungefärligen var jag kaffesugen och gick till kafeterian.

_____ var svagt och _____ var slut.
11 12

Till slut, när jag skulle byta om, kunde jag inte hitta nyckeln till mitt

_____ där jag hade kläderna. Jag gick till receptionen och
13
frågade, och som tur var hade någon hittat nyckeln på botten av

_____. Det var jätteskönt att komma hem igen. Hela kvällen
14
låg jag i _____ och tittade på teveserier.
15

3 Adjektiv: superlativ bestämd form

Nordens **brantaste** berg- och dalbana i trä ...
Sveriges **längsta** väg ...

Regelbundna adjektiv (som slutar på **-ast** i superlativ): **-e** på slutet.
Specialadjektiv (som slutar på **-st** i superlativ): **-a** på slutet.

En av de **mest sedda** svenska filmerna ...
En av Sveriges **mest trafikerade** vägar ...

Perfekt particip: *mest* + bestämd form av participet

Den **mest fascinerande** filmen ...

Presens particip: *mest* + presens particip (presens particip har alltid samma form)

Den **mest fruktansvärd**a filmen ...
Den **mest praktiska** apparaten är ...

Långa adjektiv och adjektiv som slutar på **-isk**:
mest + bestämd form av adjektivet

Substantivet har obestämd form när det kommer ett possessivt pronomen eller genitiv före: *Kebnekaise är Sveriges högsta berg*.

Substantivet har bestämd form när det kommer en bestämd artikel före: *Kebnekaise är det högsta berget i Sverige*.

Skriv adjektivet och substantivet i rätt form.

- 1 Karin tycker att Silvia är Sveriges _____.
(vacker kvinna)
- 2 På Klubb Havanna spelar de den _____, tycker jag.
(bra musik)
- 3 – Vet du hur lång världens _____ är?
(lång man)
- 4 Charlie är den _____ på kursen. Han har alla rätt
på de _____.
(duktig elev)
(många prov)
- 5 Filmtidningen har en lista över världens _____.
(dålig film)

6 Många tycker att den gamla Arkitekturskolan är Stockholms

(ful byggnad)

7 Årets _____ är runt midsommar.
(lång dag)

8 Christina tycker att kinesiska är det _____ i världen.
(fascinerande språk)

9 – Är blodpudding den _____ man kan äta?
(billig mat)

4 Hjälpverb

Min fru tycker att det är ganska skönt att **slippa** gå ut tidigt på morgonen.

Nu **hinner** hon äta frukost i lugn och ro.

Den kan explodera om någon **råkar** sätta på mikron.

Kvinnan **vågade** inte berätta för grannfrun vad som hade hänt.

slipper = behöver inte
(någon annan/något annat tar bort kravet/tvåget)

hinner = har tid

råkar = gör något omedvetet /planerat/inte med vilja

vågar = är inte rädd att göra något

vågar inte = kan/vill inte göra något på grund av rädska

Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.
Du kan använda verben flera gånger.

• vågar råkar hinner slipper

1 – Vet du vad jag har gjort? Jag _____ backa in i en stolpe med pappas bil. Bilen är helt förstörd nu. Jag _____ inte berätta det för honom. Han kommer att bli jättearg!

2 – Vår lärare är sjuk. Tror du att vi _____ skriva provet idag?
– Jag hoppas det. Jag _____ kasta ett par viktiga papper, så jag är inte alls förberedd.

3 – _____ du hjälpa mig en liten stund?
– Javisst. Vänta en minut bara.

4 - _____ du gå hem genom parken när det är mörkt?

- Ja, absolut. Det är inte alls farligt.

5 - Min sambo och jag har så mycket att göra. Vi _____ inte städa.

Det ser hemskt ut hemma hos oss nu!

- Varför skaffar ni inte städhjälp? Då _____ ni ju städa.

5 Verb: grupp 4

A Skriv imperativ, presens, preteritum och supinum av verben.

Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
	be			
	dra			
	dölja			
	förlåta			
—	innehålla			
	komma			
	le			
	ljuga			
	läta			
	sitta			
—	—	ska		—
	slippa			
	smyga			
	sprida			
	sticka			
	sälja			
	undvika			

B Välj minst 10 av verben från övning A och skriv egna meningar med dem.

Eller skriv en liten historia som innehåller minst 10 av verben.

6 Ordbildning: motsatser, adjektiv och adverb

Ett vanligt prefix för att bilda motsatser av adjektiv och adverb är *o-* som i t.ex. *trevlig* – *otrevlig*.

- A Skriv motsatserna till adjektiven och adverben i rutan. Kontrollera att du förstår orden.

medvetet	vanlig	van	sannolik	skyldig
möjlig	trevlig	ärlig	seriös	kontrollerat

- B Skriv motsatsorden på rätt plats i meningarna här nedanför.

- 1 Jag vill inte göra affärer med den mannen. Han verkar vara _____.
- 2 Man ska inte alltid tro på det Maj berättar. Hon är _____ och ljuger ibland.
- 3 Jag tror att jag råkade kasta ett viktigt kvitto. Det var verkligen inte meningen jag gjorde det helt _____.
- 4 Hunden försöker se _____ ut, men jag är säker på att det var han som åt upp alla köttbullar.
- 5 Historien som Magnus berättade var helt _____. Ingen människa kan tro på den.
- 6 Arne säger alltid precis vad han tycker. Han kan faktiskt vara ganska _____ mot andra.
- 7 Vad meningen med livet är? Den frågan är _____ att svara på, tycker jag. Har du något svar?
- 8 När Annika var ute i skogen för att plocka blåbär igår stötte hon på en stor björn. Hon fick panik och började skrika _____. Som tur var vände björnen och lufsade därifrån.

- 9 Felipe bor i Sverige nu. Han är _____ vid ljusa nätter, så han har svårt att sova på sommaren.

10 Den här bilen är mycket _____. Det finns bara ett tiotal exemplar av den i Sverige.

7 Partikelverb

Välj partikelverb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

sticker iväg	tar av sig	äter upp
hittar på	har inget emot	tar till
håller reda på	läter bli	stöter på

- 1 Min mormor har ett problem. Hon kan inte _____ sina
1
glasögon. Hon _____ dem och kommer sedan inte ihåg var
2
hon har lagt dem. Nu har hon _____ ett sätt att lösa problemet.
3
Varje gång hon lägger ifrån sig glasögonen säger hon till exempel högt till sig
själv: "Nu lägger jag mina glasögon på köksbordet." Då glömmer hon inte.

2 Christer är pappaledig nu. Hans problem är att han börjar bli tjock. Det beror på att han inte kan kasta mat. När sonen äter blir det alltid mat kvar på tallriken.

Christer försöker _____ att _____ resterna,
1 2
men han kan inte. Christers sambo tycker att det är äckligt, men Christer
_____ att äta någon annans matrester.
3

- 3 Maria och Peter _____ en gammal vän när de var på semester i
1 Australien. De hade inte sett vänneⁿn på många år. Han _____ till
2 Australien efter en skandal på jobbet för tio år sedan. Han _____
3 en lögn för att komma ifrån allting, nämligen att han hade en nära släkting som
var mycket sjuk i Australien.

8 Ordkunskap: verb

Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

sprider	påminner	ber	beundrar	gissar	leder
bevisar	upptäcker	undviker	avslöjar	skruvar	innehåller

- 1 – Tycker du att det är typiskt för svenskar att _____ konflikter?
– Ja, kanske. När min sambo blir irriterad på mig sitter han mest och _____ på sig. Men han säger inget.
- 2 – Jag måste säga att jag _____ min mamma. Hon är så duktig och klarar allt själv.
– Okej, men jag tycker inte att det är fel att _____ om hjälp när man behöver det.
- 3 – Du kan berätta allt för mig. Jag _____ aldrig en hemlighet.
– Okej. _____ vad som hände i lördags!
– I lördags? Ingen aning.
– Jo, ...
- 4 – Man brukar säga att Columbus _____ Amerika, men jag tror att vikingarna var där långt innan dess.
– Jag har också hört det. Vet du om man har kunnat _____ det?
- 5 – Mmm, vilken god kaka! Den _____ om en kaka min farmor brukade baka.
– Vad kul att du gillar den. Den _____ både kanel och kardemumma.
- 6 – Jag tycker inte om att folk _____ en massa osanna historier på nätet.
– Inte jag heller. Det kan ju _____ till en massa problem för dem folk skriver om.

Repetera

9 Perfekt particip

Skriv rätt form av verben i parentes.

- 1 Min katt är _____ . (försvinner)
- 2 Är teven _____ ? (stänger av)
- 3 Kläderna är _____ i Sverige. (syr)
- 4 Hotellrummet är _____ nu. (städar)
- 5 Jag tror att de här historierna är _____. (hittar på)
- 6 Bordet är _____ till klockan sju. (beställer)
- 7 Vi kände oss lite _____. (fryser)
- 8 Tycker du om _____ äpplen? (stecker)
- 9 Jag blev _____ av en gammal kollega igår. (ringar upp)
- 10 Stenarna är _____ i ett vackert mönster. (lägger)
- 11 Hon blev _____ av polisen. (tar)

10 Relativa pronomen och adverb

Välj in rätt alternativ.

- 1 Jag har en kompis *som/vars/vilken* mamma är sjökapten.
- 2 Esperanza är en restaurang *som/vilket/där* de serverar jättegod mat.
- 3 Sandhamn är en ö *dit/där/som* vi ofta åker på sommaren.
- 4 Brunos är ett kafé *dit/där/som* vi ofta går till efter kursen.
- 5 Nästa vecka har vi två tentor *som/vilket/vars* är lite stressande.
- 6 Vår granne, *vars/som/vilket* barn ofta leker hos oss, är jättetrevlig.
- 7 Det blåser hårt idag, *som/något som/där* är vanligt på ön *var/som/där* vi bor.

10

1 S-passiv

Man lägger på locket. → Locket läggs på.

Aktiva satser innehåller ett subjekt som är aktivt (som "gör" något).
I en passiv sats har man ett passivt subjekt (som inte "gör" något).
Objektet i en aktiv sats blir ett passivt subjekt i den passiva satsen.
Passiva satser är vanliga i instruktioner, nyhetsspråk och annonser.

Aktiv form

		S-passiv
objekt	↔	subjekt
verb	↔	verb + s
man	↔	—

Infinitiv

1	presenteras
2a	byggas
2b	sänkas
3	ströss
4a -it	hållas
4b SPECIAL	göras

Presens

presenteras
byggs
sänks
ströss
hålls
görs

Preteritum

presenterades
byggdes
sänktes
ströddes
hölls
gjordes

Supinum

presenterats
byggs
sänkts
ströts
hållits
gjorts

För att bilda verb i s-passiv av den aktiva formen lägger man till ett -s i infinitiv, preteritum och supinum.

I presens utgår man ifrån imperativ och lägger till -s: måla! + s → målas, stäng! + s → stängs, kör! + s → körs, köp! + s → köps, strö! + s → ströss, sjung! + s → sjungs. Imperativ som slutar på -s: läs! + es → läses.

Det är bara huvudverbet som får -s i passiv form:

Man kan beställa biljetter på nätet. → Biljetter kan beställas på nätet.

Imperativ har ingen passiv form.

A Fyll i de former som saknas.

Verbgrupp	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
4a (-it)			dracks	
3				nåtts
2a	hängas			
4b (SPECIAL)		säljs		
1			målades	
2b				mötts
4a (-it)	skrivas			
2a		följs		
1			utvecklades	
4b (SPECIAL)				lagts
2b	lösas			
3		kläs		

B Skriv meningarna i passiv form.

- 1 Man fotograferade alla gäster.
- 2 Man gör den bästa resan i fantasin.
- 3 Igår hörde man ett larm på kontoret.
- 4 Hur bildar man s-passiv?
- 5 Man byggde huset i trä.
- 6 Man brukar tvätta handdukar i 60 grader.
- 7 Man spelade pjäsen i fyra veckor.
- 8 Man har sytt kläderna i Sverige.

C Skriv meningarna i aktiv form.

- 1 Hur ofta övades ordföljd på kurser?
- 2 Huset såldes på auktion.
- 3 Potatis serveras ofta till sill.
- 4 Lägenheten ska målas nästa vecka.
- 5 Satelliten har skjutits upp.
- 6 De här lagarna skrevs på 1500-talet.
- 7 Riven ost strörs över gratängen.
- 8 Breven skrevs för hand.

D Stryk under alla verb i passiv form i receptet på semlor.

Semlor

- 1 En deg görs av vetemjöl, mjölk, ägg, socker och jäst.
- 2 Bullar formas.
- 3 De gräddas i ugnen.
- 4 Ett lock skärs.
- 5 Grädde vispas.
- 6 Bullarna fylls med mandelmassa och grädde.
- 7 Locket läggs på.
- 8 Florsocker strös över.
- 9 Semlorna äts med varm mjölk.

E Ändra meningarna från passiv till aktiv form. Exempel:

 Man gör en deg av vetemjöl, mjölk ...

F Ändra meningarna från övning D till imperativ. Exempel:

 Gör en deg av vetemjöl, mjölk ...

2 S-passiv med agent

Ett amerikanskt bolag startade det första rymdturistprojektet 1985. → Det första rymdturistprojektet startades 1985 av ett amerikanskt bolag.

Subjektet i en aktiv sats (inte *man*) kan användas som agent i den passiva satsen. Då visar man vem som gör/gjorde/har gjort något.
Familjen Ek köpte huset. → Huset köptes av familjen Ek.

Aktiv form		S-passiv
objekt	↔	subjekt
verb	↔	verb + s
man	↔	—
subjekt	↔	agent

4 Skriv meningarna i passiv form med agent. Exempel:

Många norrmän besöker Sverige.

 Sverige besöks av många norrmän.

- 1 Victoria ska inviga utställningen.
- 2 En trevlig servitör serverade maten.
- 3 En ung konstnär har målat tavlan.
- 4 Doktor Larsson opererade henne.
- 5 En mytoman har skrivit den här guideboken.
- 6 Vaktmästaren ska låsa kontoret.
- 7 Gustav II Adolf beställde regalskeppet Vasa.

5 Skriv meningarna i aktiv form.

- 1 Museet besöktes av många turister.
- 2 Den här låten spelas av många radiokanaler.
- 3 Igår löstes problemet.
- 4 Hon söks av polisen.
- 5 Laxen ska grillas i ett par minuter.
- 6 Det här huset har ritats av min morbror.
- 7 När ska lägenheten renoveras?
- 8 Imorgon ska alla inbjudningar skickas ut.

C Välj en tidningsartikel och stryk under alla s-passiv du kan hitta.

3 Substantiv: bestämd och obestämd form

... för att få chansen att flyga runt **jorden** i en rymdfärja.

En amerikansk resebyrå tog emot intresseanmälningar för resor till **månen**.

När man talar om något som är känt eller bekant för den som lyssnar, använder man ofta bestämd form av substantivet. Man pratar om ett så kallat känt koncept, något man har gemensamt:

Solen skiner. Alla känner till att det finns en sol och därför har man bestämd form.

Man måste fundera på om det man pratar om är känt för den som lyssnar:
Gemensamt för alla mänskor på jorden: *solen, haven, rymden, luften, månen* etc.

Gemensamt för alla i Sverige: *kungen, riksdagen, regeringen* etc.

Gemensamt för alla som bor i en liten stad: *torget, parken* etc.

Gemensamt för alla som studerar på samma skola: *kafeterian, biblioteket* etc.

Om det inte är säkert att den som lyssnar känner till "konceptet", måste man kanske introducera det först:

Igår såg jag kungen. (Man pratar med en person som vet att Sverige har en kung.)

Sverige har en kung. (Man pratar med en person som inte vet att Sverige har en kung.)

I slutet på 1980-talet presenterades idén till ett rymdhotell av ett japanskt företag. **Hotellet** skulle byggas som ett stort hjul för att skapa konstgjord gravitation för **gästerna**.

När det inte är första gången man pratar om något har substantivet bestämd form:

ett rymdhotell → *hotellet*.

När något är en naturlig del av det man pratar om, eller när man naturligt kan associera till det, har substantivet normalt bestämd form:

ett hotell → *gästerna*.

Dennis Tito är **multimiljonär**.

Dennis Tito är **en amerikansk multimiljonär**.

Multimiljonären Dennis Tito blev den förste betalande rymdturisten ...

Einstein var **ett geni**.

Yrke, egenskap, religion, politisk åskådning, nationalitet och andra beskrivande egenskaper står i obestämd form utan artikel efter verb:

Anna Andersson är uppfinnare.

Om det kommer ett adjektiv före har man obestämd artikel:

Anna Andersson är en skicklig uppfinnare.

Om yrke, egenskap etc. kommer före namnet står det i bestämd form:

Uppfinnaren Anna Andersson har lanserat en ny produkt.

Om en titel kommer före namnet står det i obestämd form:

Professor Ek

Vid värdande substantiv (*idiot, geni, dumhuvud etc.*) används artikel:

Anna Andersson är ett ljushuvud.

A Ringa in rätt alternativ.

- 1 Karins man Samuele är *italienare/en italienare*. Han är *en berömd matematiker/berömd matematiker* och nu är han *en professor/professor på en kunglig teknisk högskola/Kungliga Tekniska högskolan* i Stockholm. Samuele älskar sitt *jobb/jobbet*.
- 2 Ossian och Alma är *syskon/syskonen* och de bråkar ofta. Alma brukar säga att Ossian är *idiot/en idiot*. När de sitter hemma i *köket/ett kök* och ska äta vill ingen äta upp *mat/maten*. Och de vill inte dricka upp *mjölk/mjölken* heller. Barnens *föräldrar/föräldrarna* blir lite trötta på sina *barn/barnen* ibland.

B Välj substantiv ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

en taxi	en fest	en lägenhet
(en) mat	en prinsessa	en kung
en måne	en natt	en fråga
en astronaut	en sko	en sångare
ett slott	en gäst	ett tal
en orkester	en chaufför	en kungafamilj
ett inbjudningskort	en fot	ett rymdprojekt

Mitt bästa minne

Min pojkvän Ingvar är _____, och han hade precis kommit tillbaka
1 från en rymdresa. Han hade varit på _____. När han kom tillbaka
2 ville många fira honom, bl.a. _____. Vi blev bjudna till en stor
3 _____ på Drottningholms _____. _____ var
4 format som en rymdraket och där stod det att man ville fira det lyckade, svenska
5 _____.
6

Festen var fantastisk! Hela _____ var där. _____ var
7 finklädda och _____ som serverades var jättegod. _____
8 10 11
Estelle sjöng en sång under middagen och kungen höll tal. I _____
12 pratade han mycket om Ingvar. Efter middagen var det dans. _____ som
13 spelade var riktigt bra och _____ hade en fantastisk röst! Klockan tre
14
på _____ var vi jättetrötta och tog _____ hem.
15 16

När _____ hörde att vi hade varit på slottet ställde han en massa
17
18. Han ville veta precis allt! Det var skönt att komma hem till
vår _____. igen och att få ta av sig _____. Jag hade
19 20
jätteont i _____ efter att ha dansat i högklackat.
21

Innan vi somnade frågade Ingvar om jag ville följa på hans nästa rymdresa.
Så klart jag vill!

4 Ordbildning: adjektiv till substantiv

hållbar → hållbarhet

A Gör substantiv av orden i rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

medveten sevärd snål uthållig pålitlig god självklar

- 1 Enrique söker på nätet efter tips på olika _____ i Göteborg.
- 2 Det borde vara en _____ att man inte kastar skräp i naturen.
- 3 Om du ska springa maraton i sommar måste du börja träna _____ nu.
- 4 När barnen blir äldre ökar deras språkliga _____.
- 5 Det är inte av _____ som vi campar på semestern.
Vi tycker mer om att bo ute i naturen än på hotell.
- 6 Tror du på alla människors _____, eller tror du att det finns onda personer också?
- 7 Polishunden Zippo är känd för sin _____. Han gör alltid det han är tränad att göra.

B Skriv egna meningar med adjektiven och substantiven från A.

5 Verb: grupp 2

Verbgrupp	Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
2a	fyll!	fylla	fyller	fyllde	fyllt
2b	tänk!	tänka	tänker	tänkte	tänkt
2a HALVSPECIAL	kör!	köra	kör	körde	kört

2a HALVSPECIAL: imperativ = presens

A Skriv verbgrupp och verbens alla former.

Verbgrupp	Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
			upplever		
	inför!				
			byter		
	förbered!				
			växer		
	följ!				
			använder		
	släpp!				
			erkänner*		
	res!				
			påminner*		
	bygg!				
			glömmer*		
	stek!				
	–		händer		
	jämför!				

*Bara ett *n* före *d* och *t*.

B Skriv egna exempel med verben från A, eller skriv korta historier där verben ingår.

Repetera

6 Tempus

Skriv verben inom parentes i rätt form/tempus. Ibland kan olika alternativ vara möjliga.

I vintras _____ vi till fjället för första gången. Barnen _____
1 (resa) 2 (åka)

skidor ett par gånger tidigare, men det _____ i den lilla skidbacken
3 (vara)

som _____ utanför vårt bostadsområde.
4 (ligga)

Vi _____ packa väskorna dagen innan. Det _____ en massa
5 (börja) 6 (vara)

saker som _____ med; skidor, stavar, hjälmar och alla kläder förstås.
7 (ska)

På morgonen, när vi _____, _____ vi en stor frukost.
8 (åka) 9 (äta)

Vi _____ upp tidigt, så alla _____ väldigt trötta. Barnen
10 (gå) 11 (vara)

_____ i soffan medan vi _____ in allt i bilen.
12 (halvsova) 13 (packa)

Klockan tio _____ vi äntligen börja vår resa norrut.
14 (kunna)

Det _____ en lång resa, så vi _____ med oss några
15 (bli) 16 (ta)
smörgåsar och dricka.

När vi _____ i en timme _____ första frågan från baksätet:
17 (köra) 18 (komma)

”När _____ vi framme?” Jag _____ att
19 (vara) 20 (svara)

det _____ ungefär åtta timmar till. Efter ytterligare en timme
21 (ta)

_____ barnen att de _____ hungriga och _____
22 (säga) 23 (vara) 24 (vilja)

äta på någon hamburgerrestaurang. De _____ upp smörgåsarna
25 (äta)

redan! Vi _____ efter ett tag och _____ hamburgare.
26 (stanna) 27 (äta)

Jag _____ inte speciellt hungrig eftersom jag _____ så
28 (vara) 29 (äta)
mycket till frukost.

Efter lunchstoppet, när vi just _____ iväg hörde vi vår yngsta
 dotter: "Jag måste _____ på toa!" Suck! Efter många, långa timmar
 _____ vi fram i alla fall. Vi _____ en underbar vecka
 i fjället. Solen _____ och det _____ fint i backarna.
 Kvällen innan vi _____ hem _____ min fru och jag
 bilresan hem. Resan upp _____ en mardröm, så nu _____
 vi oss för att _____ hem på natten istället. Vi hoppades att barnen
 _____ hela hemresan.
 30 (komma) 31 (gå) 32 (komma) 33 (ha) 34 (skina) 35 (vara) 36 (resa) 37 (diskutera) 38 (vara) 39 (bestämma)
 40 (resa) 41 (sova)

7 Tidsuttryck

A Välj rätt alternativ.

1 ... var vi i Italien.	5 ... rånades en bank i city.
a På sommaren	a På måndag
b I somras	b På måndagen
2 Vilken tid brukar du vakna ...?	6 Jag har jobbat hårt ...
a på morgonen	a förra månaden
b i morse	b den här månaden
3 ... har jag ett viktigt möte.	7 Brukar ni vara hemma ...?
a Imorgon bitti	a på julen
b I morse	b i jul
4 Vad ska ni göra ...?	8 De spelar alltid squash ...
a i påsk	a på fredag
b i påskas	b på fredagar

B Ringa in rätt alternativ.

- 1 – Är du *redan/fortfarande* klar med rapporten?
– Nej, inte *längre/än*.
- 2 – Mats jobbar inte här *längre/än*.
– Jaså, har han *redan/fortfarande* slutat?
- 3 – Mamma, jag vill inte träna fotboll *fortfarande/längre*.
– Men, du kan inte sluta *redan/längre*. Ni har ju en viktig cup nästa månad.
- 4 – Sitter du *fortfarande/längre* och pluggar? Klockan är nio!
– Ja, jag är inte färdig *redan/än*.

C Skriv rätt tidsuttryck med hjälp av siffran i parentes. Exempel:

Siri tittar på klockan var tionde (10) minut.

- 1 Bussen går _____ (2) timme på natten.
- 2 Bokklubben träffas ungefär _____ (6) vecka.
- 3 Sommar-OS går _____ (4) år.
- 4 Ungefär _____ (3) svensk har sömnpromblem.
- 5 De borde ha strukit _____ (2) kapitel i boken. Den är alldeles för lång.
- 6 Molly tittar på mobilen _____ (5) minut.

1 Pronomen: personliga, possessiva och reflexiva possessiva

Subjekt	Objekt	Reflexiva	Possessiva	Reflexiva possessiva
jag	mig*	mig*	min/mitt/mina	
du	dig*	dig*	din/ditt/dina	
han	honom	sig	hans	sin/sitt/sina
hon	henne	sig	hennes	sin/sitt/sina
man	en	sig	ens	sin/sitt/sina
den/det	den/det	sig	dess	sin/sitt/sina
vi	oss	oss	vår/vårt/våra	
ni	er	er	er/ert/era	
de**	dem**	sig	deras	sin/sitt/sina

* I informella texter skriver man ibland *mej* och *dej*.

** I informella texter skriver man ibland *dom* för både *de* och *dem*.

Välj pronomen och skriv dem i rätt form där de passar in.
Ibland är olika alternativ möjliga.

1 Isak sitter och funderar på sitt liv

– När man känner _____ lite ensam och olycklig blir _____ glad om
 1 _____ 2

_____ mamma eller pappa ringer till _____. Det känns bra att veta att
 3 _____ 4

någon tänker på _____.
 5

Man försöker hålla kontakten med _____ vänner, men det är inte alltid
 6

så lätt. _____ vänner är så väldigt upptagna att de inte har tid med
 7

_____. Men _____ ska väl inte oroa _____ så mycket.
 8 9 10

_____ liv är ju ganska bra ändå.
 11

2 Sven och Lena sitter och planerar helgen

3 Cecilia skriver ett mejl till sina föräldrar

Hej mamma och pappa,

Hur mår 1 ? Vad kul det ska bli att resa tillsammans i sommar! Har ni
tittat på länken som jag skickade till 2 förra veckan? Där finns en
massa fina semesterhus man kan hyra i Italien. Jag pratade med Kicki igår. Hon
vill gärna att 3 pojkvän följer med också. Går det bra? Kicki är alltid
tillsammans med 4. Hon kan nog inte klara 5 två veckor
utan 6 älskling.

/kram Cecilia

4 Ludvig ska börja läsa spanska och sitter och läser om studietecknik

När man ska lära 1 ett nytt språk måste 2 tänka på många saker. Det tar lång tid, så 3 måste ha tålmod. 4 bör plugga en stund varje dag i stället för många timmar en dag.

Man kan be 5 föräldrar eller kompisar om hjälp. De kan till exempel fråga 6 om nya ord. När 7 berättar för andra aktiveras 8 hjärna och 9 minns bättre sedan.

Lycka till med studierna!

2 Verb: är/blir + perfekt particip

Chefen är bortrest på semester.
13 av kollegerna blev förgiftade och
måste uppsöka sjukhus.

är + perfekt particip har fokus på ett tillstånd eller resultat.
blir + perfekt particip har fokus på en händelse eller förändring.
blir + perfekt particip kan oftast bytas ut mot s-passiv: 13 av kollegerna förgiftades och måste uppsöka sjukhus.

A Är eller blir? Skriv verben i rätt form där de passar in.

- 1 Tavlani i sovrummet _____ målad av en kusin till mig.
- 2 Igår _____ jag stoppad av polisen. Mitt cykellyse var trasigt.
- 3 _____ teven reparerad nu?
- 4 Kajsa _____ överraskad när hon fick blommorna.
- 5 Alla tror att mannen kommer att _____ dömd till fängelse för rånet.
- 6 Vår chef har _____ mycket irriterad hela veckan. Vet du varför?
- 7 Vi skulle gå på bio igår, men alla biljetter _____ slutsålda.
- 8 När jag kom tillbaka till hotellrummet i eftermiddags _____ det fortfarande inte städat.
- 9 Huset _____ ommålat förra året.
- 10 Den här restaurangen _____ känd för sina fantastiska fiskrätter.

B Byt alla s-passiv i texten till bli + perfekt particip. Exempel:

En värdefull tavla blev stulen från Nya museet igår.

En värdefull tavla stals från Nya museet igår. En tjuv hade gömt sig inne i museet innan stängning. Han upptäcktes av en museivakt. Ett slagsmål startade. Flera konstverk förstördes och en glasskulptur krossades. Vakten låstes in i ett litet rum. Han släpptes ut av en kollega några timmar senare. En misstänkt man stoppades av polisen på kvällen. Mannen förhördes under kvällen och senare häktades han. Om han är skyldig kan han dömas till ett långt fängelsestraff.

3 Verb med -s

Bilen **stals** igår kväll.

s-passiv

Två ungdomsgäng **träffas** ute på stan.

(= De träffar varandra.)

De två börjar **slåss**. (= De slår varandra.)

Reciproka verb måste ha subjekt i plural eller två olika subjekt men de har inte objekt. De är intransitiva.

Knutte blöder kraftigt och slutar **andas**.

... att hon inte **minns** något av händelsen.

Deponensverb slutar alltid på -s men s:et betyder ingenting.

Akta dig för hunden. Den bet mig igår. Den **bits** ofta.

Vi har problem med lille Putte på dagis. Putte slog Olof igår. Han **slåss** ofta.

Lasse-Maja lurade många mäniskor. Han var duktig på att **luras**.

Intransitiva verb med -s

En del verb som beskriver en aktiv handling (t.ex. *bita, lura, reta, slå*) kan med -s bli intransitiva.

A Titta på de understrukna verben i meningarna här nedanför.

Är de deponens, reciproka eller s-passiv?

- 1 – Jag hoppas att det går bra på provet imorgon. Just nu är jag lite nervös, jag minns nämligen ingenting.
- 2 Frågan om parkeringsplatser för personalen diskuterades långe på mötet.
- 3 – Hej då! Vi hörs imorgon.
- 4 Oscar och Maria kramades långe på tågstationen innan tåget gick.
- 5 – Jag måste ringa min morbror och fråga hur han mår. Han opererades i måndags.
- 6 – Min sambo och jag träffades första gången på en resa till Indien.
- 7 – Usch, jag åt ett ostron som var dåligt. Jag har kräkts hela natten.
- 8 – Vårt fritidshus måste målas om i sommar. Fy, vad jobbigt!

- B** Skriv de understrukna verben från övning A på rätt plats i uppställningen här nedanför. Skriv också de andra formerna av verben.

Deponens

Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
<u>hoppas</u>	<u>hoppas</u>	<u>hoppades</u>	<u>hoppats</u>

Reciproka verb

Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum

S-passiv

Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum

- C** Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form med eller utan -s där de passar in.

slår sparkar skiljer biter slår skrämmer träffar

1 Gå inte för nära hästen. Den är elak och _____.

Och en gång _____ den mig i armen. Jag fick ett stort märke efter tänderna.

2 Igår _____ jag en gammal kompis från skoltiden. Hon berättade att hon och hennes man ska _____. Tråkigt!

3 En gång försökte min lillasyster _____ mig med en stor, äcklig spindel. Jag blev så arg att jag _____ henne hårt i magen.
Vi _____ ofta när vi var små.

D Skriv en liten historia där du använder så många som möjligt av deponensverben i rutan här nedanför.

fattas	lätsas	umgås	misslyckas	trivs
finns	skäms	lyckas	svettas	kräks

4 Tempus: konditionalis

Om jag vann 100 000 kronor skulle jag resa jorden runt.
= Vann jag 100 000 skulle jag resa jorden runt.

Konditionalis 1 (nu)

A Skriv fortsättning på meningarna.

- 1 Om jag hade ...
- 2 Om jag kunde ...
- 3 Om jag fick ...
- 4 Om alla mäniskor ...
- 5 Om jag inte hade börjat läsa svenska ...
- 6 Om det hade varit 30 grader varmt idag ...
- 7 Om jag inte hade gjort den här övningen ...

B Gör egna meningar med konditionalis.

Konditionalis 2
(konstatera efteråt)

5 Ordkunskap: verb

Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

snattar	skattefuskar	rånar	stjäl
misshandlar	smugglar	förfalskar	langar

- 1 Igår grep polisen två tjuvar utanför ett stort varuhus i city. Tjuvarna hade _____ ett femtional exklusiva klockor.
- 2 En äldre man stoppades i tullen igår. Han försökte _____ in en mindre mängd cannabis.
- 3 Polisen gjorde kontroller utanför Systembolaget i fredags. De ville kontrollera att ingen _____ alkohol till ungdomar under 20 år.
- 4 Två maskerade män _____ banken på Lilltorget i förmiddags. De försvann från platsen med en miljon i kontanter.
- 5 Ett ungdomsgäng _____ en ensam man på Prinsgatan natten till lördagen. Mannen fördes till sjukhus med svåra skador.
- 6 Allt färre svenskar _____ när de deklarerar. Statens skatteinkomster har ökat med 18 % det senaste året.
- 7 Två småflickor upptäcktes av en kassörska när de försökte _____ var sin chokladkaka.
- 8 Polisen misstänker att en grupp pensionärer har försökt _____ tusenkronorssedlar. Hos en av pensionärerna hittade man en mycket avancerad kopieringsmaskin.

6 Partikelverb

Välj partikelverb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

skriva ner	söka upp	lägga i	passa på	bryta sig in
låna ut	åka fast	finns kvar	dra vidare	släppa in

Henrik ser i tidningen att en gammal kompis, Simon, har blivit filmregissör i Hollywood. Henrik har alltid drömt om att skriva filmmanus, så nu tänker han
_____ sin gamla kompis. Han kanske ska _____ nu när
1 _____
det är filmfestival i stan. Då kommer säkert Simon att vara där. Tänk om han kunde
få diskutera sina planer med Simon! Han ska _____ några olika
2 _____
idéer och ta med sig dem.
3 _____

Henrik jobbar hårt hela veckan. Han behöver en bil för att ta sig till stan. Han
frågar sin mamma om hon kan _____ sin bil. Henrik kör som en dåre
4 _____
för att hinna. Han hoppas att han inte ska _____ i en poliskontroll.
5 _____
När han kommer fram hittar han en parkeringsplats direkt. Han _____
6 _____
pengar i automaten och springer till hotellet där stjärnorna bor. Utanför hotellet
står en stor vakt som inte vill _____ Henrik.
7 _____

Han ber vakten: "Snälla, jag måste få tala med Simon Hallström. Det är viktigt."
Vakten tittar på honom och säger: "Tyvärr. Simon Hallström har redan
8 _____ till nästa filmfestival. Till Cannes, tror jag. "Det är kört", tänker
Henrik. Han går tillbaka till bilen och där väntar en otrevlig överraskning. Någon
har _____ i bilen och tagit allt som fanns där: dator, väska, stereo ...
9 _____
Ingenting _____. Vilken dålig dag!
10 _____

Repetera

7 Verb: tycker, tänker, tror

Skriv *tycker*, *tänker* eller *tror* i rätt form där de passar in.

- 1 Ullis sitter på jobbet och _____ på sin katt, Majlis. Hon _____
köpa någon riktigt god mat till henne efter jobbet. Hon _____ att
Majlis kommer att bli glad. Majlis _____ om mat.
- 2 Sonja är fyra och _____ fortfarande på tomten. Hennes kusin Miriam
_____ att hon är barnslig. Hon vet att tomten inte finns. Men hon
_____ mycket på vad hon ska önska sig av honom.
- 3 Innan jag flyttade till Luleå _____ jag att vintrarna var jätte-
deprimerande där. Men nu _____ jag inte det. Det är så mycket snö
och den lyser verkligen upp de långa nätterna. Men i vinter _____ jag
ändå åka på en solresa till Kanarieöarna.

8 Substantiv: bestämd och obestämd form

Välj ord ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

fråga	kollega	meny	restaurang
inredning	kväll	personal	

I fredags var jag på _____ där jag inte varit förut. Det var jag och mina
1 _____ som skulle fira en lyckad arbetsvecka. _____ var
2 jättetrevlig och svarade bra på alla våra _____. _____. var
4 modern och elegant. När vi fick _____ blev vi glada. Allt såg jättegott
6 ut. Och det var det också! _____ var härlig.
7

9 Adjektiv: superlativ bestämd form

Skriv adjektivet och substantivet i rätt form.

- 1 – Vilket år var den _____ (varm sommar) i Sverige?
- 2 – Vilken är den _____ (låg temperatur) som man har mätt upp i Sverige?
- 3 – Vilken är den _____ (kort dag) på året?
Och den _____ (lång natt)?
- 4 – Vad heter Sveriges _____ (stor sjö)?
- 5 – Vilket är ditt _____ (dålig köp) någonsin?
- 6 – Vem är världens _____ (rolig komiker)?
- 7 – Vilken är den _____ (god maträtt) på den här restaurangen?
- 8 – Var ligger världens _____ (vacker plats)?
- 9 – Vilken är den _____ (viktig upfinning) i historien?
- 10 – Vilket är ditt _____ (bra semestermanne)?

1 Sat sadverb: *nog, väl, ju*

Jag kommer **nog** inte att trivas.

Då är du **väl** glad?

Du har **ju** irriterat dig på hennes gnäll länge.

Nog betyder att den som talar är nästan säker. Synonymer till *nog* är *troligtvis*, *förmodligen*, *antagligen* och *sannolikt*.

Väl gör ett påstående till en retorisk fråga. Den som talar är nästan säker på svaret.

Jämför:

Kommer du från Peru? (öppen fråga, den som frågar vet inte)/

Du kommer väl från Peru? (den som frågar är nästan säker).

I talspråk använder man ibland *va* på slutet istället:

Du kommer från Peru, va?

Väl använder man också när man hoppas på något, eller vill att den andra håller med:

Du kommer väl på festen?/Den här tavlan är väl fin?

Ju ger en signal om att något är, eller borde vara, känt av lyssnaren eller självklart.

Nog, väl, ju är obetonade som satsadverb. Om man betonar *nog* och *väl* får de en annan betydelse:

Det är nog nu! = Nu räcker det!

Arbete degen väl. (i ett recept) = Arbete degen ordentligt.

Väl används också som prefix: *Maja är väklädd.* = har fina kläder

A Sätt in *ju* där det passar i följande dialoger.

1 – Har du lust att gå på teater på fredag? – Men, då ska vi på fest. – Ja, just det! Det hade jag glömt. – Du glömmer allt!	2 – Varför firar alla på gatorna? – Vi har vunnit hockey-VM. – Jaha. Det visste jag inte. – Du lever helt i din egen värld!

- 3 – Pappa, varför måste man borsta tänderna?
- Men, det har vi pratat om så många gånger!
- Ja, men jag har glömt ...
- Man kan få hål i tänderna om man inte borstar dem.

- 4 – Varför har du köpt tårta?
- Mamma fyller år i morgon.
- Oj då. Det hade jag glömt!
- Men jag påminde dig igår. Hur kunde du glömma det?

3 Gör om till fraser med *nog* eller *väl*. Exempel:

Jag tror att han kommer.

– Han kommer nog.

- 1 Jag hoppas att du kommer på middagen i morgon.
- 2 Jag tror att det blir regn i morgon.
- 3 Jag hoppas att du inte är arg på mig.
- 4 Peter är ganska duktig på att segla, va?
- 5 Annette har lagat en god middag, tror jag.
- 6 Troligtvis blir det ganska jobbigt att simma 3 kilometer.
- 7 Jag är ganska säker på att du aldrig har dansat samba.
- 8 Du är längre än mig, tror jag.*
- 9 Jag hoppas att du hälsar på oss på landet.
- 10 Det här var det jobbigaste loppet som jag har sprungit, tror jag.

*Många tycker att det är mer korrekt att säga så här: *Du är längre än jag, tror jag.*

Men språkvetare säger att båda fraserna är korrektta.

2 Tempus: presens perfekt för framtid

Vi får se hur det blir när vi har flyttat dit.
När han har gjort det ska han paddla kajak ...

I temporaliga bisatser använder vi presens perfekt för en handling som kommer att vara avslutad vid en specifik punkt i framtiden.

A I vilka fraser används presens perfekt för framtid (efter NU)?

- 1 Jag har aldrig hoppat fallskärm.
- 2 När jag har gått i pension ska jag hoppa fallskärm.
- 3 Innan vi har lärt oss simma bättre kan vi inte vara med i Vansbrosimmet.
- 4 När jag har studerat thai i ett år hoppas jag att jag klarar mig ganska bra.
- 5 Petra har varit i Thailand många gånger.
- 6 Ulf har simmat Vansbrosimmet tre gånger.
- 7 Efter att vi har simmat, ska vi boda bastu.
- 8 När Petra har hoppat bungy jump ska hon dricka champagne för att fira.
- 9 Du får inte slappna av förrän du har kommit i mål.

B Skriv egna meningar med presens perfekt som futurum.

Börja med de här subjunktionerna.

När jag har ... Innan jag har ... Efter att jag har ...

3 Frågeord + som helst

... där man **när som helst** kan bli gripen av polisen.
... en perfekt plats **där vem som helst** kan skriva
vad som helst.
... man tycker att man kan bete sig **hur som helst**.

Frågeord + **som helst** betyder
ungefärligen "det spelar ingen roll
vem/vad/vilken etc." eller "man
vet inte **vem/vad/vilken** etc".

A Välj ord ur rutan och skriv dem där de passar in.

vad när vem hur vart vilka var vilken

1 – Var skulle du vilja bo?

– Jag skulle kunna bo _____ som helst!

2 – Det är inte sant!?

– Du kan fråga _____ som helst om du inte tror mig.

- 3 – Ska jag ha de här skorna i kväll?
– Du kan ta _____ som helst, tycker jag.
- 4 – Vad var det vi pratade om?
– Hmm, jag kommer inte ihåg. _____ som helst, den där filmen ...
- 5 – Kan jag ringa dig i kväll?
– Javisst. Du kan ringa _____ som helst.
- 6 – Ska vi ta femtifyran?
– Vi kan ta _____ buss som helst.
- 7 – Visst är filmen spännande?
– Ja, verkligen! _____ som helst kan ju hända!
- 8 – Ska vi resa utomlands i sommar?
– Gärna! Jag kan åka _____ som helst.

B Skriv egna exempel med *vad, när, vem, hur, vart, vilka, var, vilken + som helst*.

4 Jämförelser

Att flytta till ett nytt land med **annorlunda** kultur än den man är van vid ...
... man gör på **olika** sätt i **olika** länder.

Annorlunda används ofta för att skilja något från något annat eller alla andra.

Olik/olikt/olika används ofta när man jämför två eller flera saker med varandra. Det kan också vara något som är ovanligt för en person:

Det är olik honom att säga så. = Så brukar han inte ...

Jämför:

Pelle har annorlunda kläder. = Han klär sig inte på samma sätt som andra.

Pelle har olika kläder varje dag. = Han har inte på sig samma kläder.

Anna och jag är olika, trots att vi är tvillingar. = Vi är inte lika varandra.

Anna är lite annorlunda. = Anna är inte som andra.

Jag är ganska lik min syster./Vi är ganska lika./Vi liknar varandra.
Men jag är inte lika lång som hon.
Vi pratar på liknande sätt.
Vi har likadana väskor.
Vi har samma färg på ögonen.

Lik/likt/lik = som på många sätt ser ut eller är som den man jämför med (motsats till olik/olikt/olika).

Lika används också framför adjektiv eller adverb vid jämförelser:

Villan är lika dyr som lägenheten./De springer lika snabbt.

Likna = verb som betyder ungefär "är lika någon/något".

Liknande är presens particip av verbet liknar.

Likadan = som har samma egenskaper/är eller ser ut precis som den/det man jämför med.

Samma = 1 som är eller ser ut precis som den/det man jämför med:

Vi har samma färg på ögonen. 2 inte en annan person eller sak:

De har bott i samma lägenhet i många år.

Samma och likadan används ofta synonymt, men ibland blir betydelsen en annan.

Jämför:

Vi bor i samma rum på hotellet. = Vi delar rum.

Vi bor i likadana rum på hotellet = Våra rum ser ut på samma sätt.

A Välj något av orden för jämförelser och skriv dem i rätt form där de passar in. Ibland kan flera alternativ vara rätt.

- 1 – Bo Pils taylor är verkligen lite _____, men intressanta.
– Ja, jag har aldrig sett någon konst som _____ hans.
– Jag tycker att alla hans taylor är _____ fina.
- 2 – Din nya tröja har _____ färg som himlen. Den är jättefin!
– Tack! Nu har min bror köpt en exakt _____ tröja. Det är inte så kul.
– Jaha, ni har tydligent _____ smak.

3 – Hur många syskon har du?

– Jag har två helsyskon, så vi har _____ mamma och pappa.

Sedan har jag tre halvsyskon. Vi har _____ mamma
men _____ pappor.

– Vem är du mest _____?

– Min lillasyster. Vi _____ varandra jättemycket. Min storasyster
och jag är helt _____ varandra. Hon är lång och mörk och
jag är kort och ljus.

4 – Första gången jag skulle segla gick det inte alls bra. Jag hade vindsurfat
tidigare och trodde att det var _____ sak.

– Nej, att segla och att windsurfa är helt _____ saker.

5 – Tyckte du om soppan?

– Ja, den var jättegod! Min mamma brukade göra en _____ soppa,
men hon använde inte _____ kryddor och hade kyckling i stället
för fläskkött.

– Jag tycker också att den var god, men den har en _____ smak.

Vad kan det vara?

– Jag vet inte. Koriander kanske?

6 – Har du läst den här deckaren?

– Ja, den är bra men den _____ *Mördaren i skogen* för mycket.

Det är precis _____ historia, bara med andra huvudpersoner.

– Vad trist! Jag letar efter någon _____ deckare, någon som
inte är som alla andra.

– Då ska du läsa *Kniven under kudden*. Den är jättespänande.

B Skriv 8–10 egna fraser med orden för jämförelser.

5 Ord

Välj verb i rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

göra	ta	sätta	skylla	tillbringa
vända	anta	bestiga	ägna	undvika
slå	innebär	uppfylla	hålla	bestå

Min syster har alltid varit ganska äventyrlig. Jag kan nästan inte _____
1

reda på alla konstiga saker hon har gjort. En gång _____ hon vad
2

med en kompis om att hon kunde hoppa ner i vattnet från en jättehög bro.

Innan hon gjorde det _____ hon två dagar i simhallen där hon
3

övade att hoppa från 10-meterstrampolinen. Det var lite läskigt, men jag tänkte att

hon fick _____ sig själv om hon gjorde sig illa. Och min syster
4

sa alltid att jag inte hade med hennes projekt att _____. Min
5

syster gillade att _____ olika utmaningar. Ingen har kunnat
6

_____ stopp för henne. Hon brukade säga att livet _____
7 8

av olika äventyr. Vi var väldigt olika, min syster och jag. Jag tyckte mest om att

_____ mig åt min myntsamling. En gång ville jag också göra något
9

farligt; jag skulle simma långt ut och runda en ö. Men det var så kallt i vattnet att

jag _____ hemåt efter 50 meter. Mina föräldrar säger att folk inte
10

vet vad det _____ att ha en så äventyrlig dotter.
11

Nu säger min syster att hon har en dröm hon vill _____,
12

nämligen att _____ Mount Everest! Jag tycker att det verkar livsfarligt,
13

men min syster säger att det bara är att _____ att göra misstag.
14

Vad ska man göra? Jag får väl stanna hemma och _____ hand om
15

våra stackars föräldrar som vanligt.

6 Prepositioner

Skriv rätt preposition.

Jag förstår inte hur folk kan ägna så mycket tid _____ sociala medier.

1

Det är nog inte bara jag som irriterar mig _____ alla idiotiska kommentarer
2

folk skriver. Det måste vara svårt _____ alla bloggare att läsa de elaka saker
3

som skrivs. Kan folk inte hålla sig _____ sakfrågorna? Men ibland hittar man
4

roliga saker också. Igår såg jag ett roligt filmklipp med en hundvalp som jag
skrattade mycket _____.
5

Jag försöker säga _____ mina barn att jag är trött _____ att de alltid
6 7

hänger över sina telefoner, datorer eller surfplattor. Hur kan man sätta stopp

8 allt surfande egentligen? Jag tror att alltför mycket surfande kan leda
allt surfande egentligen? Jag tror att alltför mycket surfande kan leda

9 10 11
 olika problem. _____ första hand tänker jag på strålningen. _____

många forskare är det farligt _____ hjärnan. Och tänk på alla prylar! Barnen
12

kan ju inte hålla reda _____ alla sladdar, hörlurar och annat som de har.
13

Jag försöker _____ olika sätt uppmuntra mina barn till att bestämma
14

träff _____ sina kompisar och leka _____ stället. Det är viktigt _____
15 16 17

oss att träffa människor _____ "verkliga livet". Men barnen lyssnar förstås
18

inte _____ mig. De är så vana _____ att försvinna in _____ den digitala
19 20 21

världen. Imorgon ska jag berätta _____ dem att jag är lite besviken _____
22 23

dem. Men nu ska jag _____ lugn och ro läsa min bok som handlar _____
24 25

barnuppföstran.

Repetera

7 S-passiv

- A Skriv verben i passiv form infinitiv, presens, preteritum och supinum.
Exempel:

Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
bakas	bakas	bakades	bakats

baka	stjäla	röka	använda
sy	skriva	hängा	göra
renovera	utmana	välja	förstöra

- B Skriv en mening i s-passiv med varje verb från A. Välj själv vilket tempus du vill använda.

8 Substantiv bestämd och obestämd form

Ringa in rätt alternativ.

- 1 Cindy är *mamma/en mamma* till tre små pojkar.
- 2 Ska vi gå till *biblioteket/bibliotek* efter kurserna?
- 3 Kom nu, *middag/middagen* är klar!
- 4 I morgon glömde jag mina *nycklar/nycklarna* till *jobb/jobbet*.
- 5 Miles är *framgångsrik ekonom/en framgångsrik ekonom*.
- 6 Vill du inte dricka upp ditt *kaffet/kaffe*?
- 7 I morgon ska *skolklass/en skolklass* besöka *riksdagen/riksdag*.
- 8 Heidi är *katolik/en katolik*.

1 Substantiv: obestämd form med eller utan artikel

Du är ju precis som ett litet barn.

Som barn gick jag alltid runt ...

Jag tycker att du ska ha kjol och en prickig blus.

Häxor ska väl gå med käpp?

Efter *som* (= på samma sätt som/i likhet med) har substantivet artikel:

Du är ju precis som ett litet barn. = Du är inte ett litet barn, men du uppför dig som ett litet barn.

Efter *som* (= i egenskap av) har substantivet inte artikel:

Som barn gick jag alltid runt ... = Jag var ett barn då.

Substantivet har oftast inte artikel när man pratar om utrustning, hjälpmittel, ägodelar, klädesplagg etc. Man tänker inte på specifik utrustning eller specifika kläder:

Han går med käpp. Hon har glasögon. De har villa.

Han har alltid kostym och slips.

När man använder beskrivande adjektiv har man ofta artikel:

Jag tycker att du ska ha en prickig blus.

A Ringa in rätt alternativ.

- 1 Alla ungdomar i klassen har *mobil/en mobil*.
- 2 Jag ska köpa *vit skjorta/en vit skjorta* idag.
- 3 Måste du alltid tala som *professor/en professor*? Jag förstår inte vad du menar.
- 4 Jag kan inte läsa utan *glasögon/ett par glasögon*.
- 5 Som *barn/ett barn* var han alltid glad.
- 6 Hon går alltid klädd i *en kjol och en blus/kjol och blus*.
- 7 Farfar går med *rollator/en rollator*.

- 8 Man har stort ansvar som *förälder/en förälder*.
- 9 Bilen har *en krockkudde/krockkudde*.
- 10 Han beter sig som *en tonåring/tonåring*.

B Skriv om texten så att alla substantiv får rätt form. Repetera reglerna för obestämd och bestämd form i Minigrammatik om du behöver.

Klockan ett på en natt knackade det på dörr hemma hos mig. Jag låg i en soffa och läste. Det var kallt och regnigt ute. Himmel var alldeles svart.

När jag öppnade såg jag mannen med hatten, överrocken och paraplyet.

Jag hade aldrig sett honom förut. Han hälsade och frågade om han fick komma in en liten stunden. Han tog av sig stövlar och kom in i ett hus.

Vi gick in i ett kök och satte oss vid köksbord. Jag frågade om han var hungrig och ville ha smörgåsen. Han berättade att han hade varit ute med sin hunden, men att hund hade sprungit bort. Nu var en man trött eftersom han hade letat efter hund hela natt. Han tog fram fotografiet och visade hur hund såg ut. Det var vit hund med svarta prickarna.

Jag gick ut i ett vardagsrum för att hämta min mobilen så att vi kunde ringa en polis. Men jag kunde inte hitta mobil, och jag fick leta länge.

Jag letade i 20 minuterna och till slut hittade jag den under soffan. När jag kom tillbaka till ett kök såg jag att en man hade somnat. Jag hörde något ljuset utanför ytterdörr och gick dit och tittade. Det var en mans hunden!

2 Ord: slang och interjektioner

Det kan vara bra att kunna lite slangord så att man förstår vad folk pratar om. Men var försiktig med att använda dessa ord själv. Det är svårt att veta i vilka sammanhang de passar och vilket stilvärde de har.

- Jag såg en asbra film i går. Den hette *Semester i helvetet*.
- Ja, den är skitbra. Magnus Karlsson är sjukt bra i den filmen.
- Och Jenny Rosengren är värsta snyggingen.
- Jag är mellanbarn. Jag har en äldre brorsa och en lillasyrra. Min morsa och min farsa är skilda. Min morsa har en ny kille. Vi brukar kalla honom extrafarsa.
- Fasen, vad hungrig jag är. Kan vi inte käka nu?
- Jag fattar inte alls hur man gör. Kan du förklara?
- Såg du matchen i går? Hanna Persson var så jäkla bra!
- Den här filmen var så rolig. Jag garvade hela tiden!
- Hör ni! Sitt inte och snacka. Jag hör inte vad de säger?
- Men hallå! Det där var faktiskt mitt kaffe!

A Kombinera orden och ordgrupperna med rätt förklaring.

1 As-, skit-, sjukt och värsta	a betyder förstår.
2 En farsa, en morsa, en brorsa och en syrra	b betyder äter
3 Fattar/hajar	c betyder pratar.
4 Jäkla/jävla/fasen	d betyder skrattar.
5 Garvar	e är familjeord.
6 Snackar	f kan användas för att visa förvåning, glädje, irritation eller ilska.
7 Hallå	g är ord och prefix för att förstärka något negativt eller positivt.
8 Käkar	h är svordomar, alltså ”fula ord” som man kan använda för att förstärka något.

B I talspråk använder vi ofta interjektioner, spontana utrop, för att förstärka det någon annan eller vi själva säger. Välj rätt ord i rutan och skriv dem där de passar in. Ibland kan flera alternativ vara rätt.

oj	usch	äsch	aj	pust
puh	burr	fy	hoppsan	blä*

* framför allt barnspråk

1 – Har du ont här?

– Ja, _____, det gör
jätteont!

2 – Idag, lille Putte, ska vi äta fisk-
bullar.

– _____, fiskbullar är
äckligt!

3 – _____, jag har hittat
mina nycklar!

– Vad bra!

4 – Titta, nu visar de en ögon-
operation på teve.

– Å, _____, det vill inte
jag se!

5 – Mamma, jag trillade!

– _____!

6 – _____, jag råkade spilla
lite kaffe i soffan.

– _____, det gör
ingenting.

7 – Det är 15 minusgrader ute.

– _____, vad kallt!

8 – Det är 30 plusgrader ute.

– _____, vad varmt!

9 – Igår åt jag surströmming.

– _____, vad äckligt!

3 Utrop

Hallå! Vilken pinsam jul det var!
Å gud, vad gulliga ni är!

Vilken/vilket/vilka + adjektiv + substantiv +
subjekt + verb
Vad + adjektiv/adverb + subjekt + verb

- A Gör utrop med *vad* eller *vilken*. Orden med fet stil är huvudorden i frasen.
Exempel:

fina byxor/du/köpt/har

Vilka fina byxor du har köpt!

- 1 god mat/otroligt/har/lagat/du
- 2 intressant/var/filmen
- 3 vackert väder/har/blivit/det
- 4 dåligt/mår/jag/idag
- 5 fantastiskt vackert/sjöng/Lucian/på konserten
- 6 fina påskkärringar/var/förra året/ni

- B Skriv 3–5 egna utrop enligt samma mönster som här ovanför.

4 Partikelverb

Skriv rätt verbpartikel.

- 1 Igår var det iskallt ute. Jag hade 1 mig mössa och vantar, men jag höll ändå på att frys 2. Även om det är kallt, tycker jag om vintern. Speciellt om det finns snö som lyser 3 staden. Och jag vill alltid passa 4 att åka skidor när det kommer snö.
- 2 Mina syskonbarn älskar påsken. De brukar klä 1 sig till påskkärringar och gå 2 i villaområdet och dela 3 påskkort som de har målat. Jag gillar våren. Det är fint när alla blommor slår 4, men just påsken bryr jag mig inte så jättemycket 5, fast det är lite gulligt när påskkärringarna dyker 6. Men jag har ett problem. Jag kan inte komma 7 vad grannarnas alla barn heter. Och de är ganska lika varandra. Jag blandar ofta 8 Soraya, Sarah och Stina till exempel. Jag måste försöka hålla reda 9 vem som är vem.

5 Verb: grupp 4

De här 34 verben från grupp 4 har använts i boken. Titta igenom listan och se om du kan verben. Gör sedan uppgift A–H. Tänk på att vissa verb hör till flera grupper.

gör	angriper	får	ligger	står
befinner	förbjuder	måste	säger	undviker
förstår	behåller	ser	säljer	tar
blir	vet	innehåller	sätter	ska
skriver	drar	hinner	heter	skriker
finns	dricker	ifrågasätter	slipper	vill
dör	innebär	spricker	översätter	

A Det finns 6 hjälpverb i rutan. Skriv dem i infinitiv, presens, preteritum och supinum. Några av hjälpverben används inte i infinitiv.

B Skriv 2 exempelmeningar med varje hjälpverb. Variera tempus.

C Det finns 10 verb som består av prefix och verb. Vilka?

Skriv dem i imperativ, infinitiv, presens, preteritum och supinum.

D Skriv en exempelmening med de 10 verben från C.

E Det finns 11 verb som hör till böjningsgrupperna i-a-u och i-e-i. Vilka?

Skriv de 5 formerna av verben.

F Skriv en exempelmening med varje verb från de här grupperna.

G Skriv de 5 formerna av resten av verben.

H Skriv en exempelmening med varje verb från G.

Repetera

6 Är/blir + perfekt particip

Är eller *blir*? Skriv verben i rätt form där de passar in.

- 1 Banken på Nytorget _____ rånad igår.
- 2 Frank _____ bortrest. Han kommer hem nästa vecka.
- 3 Kajsa _____ frustrerad när hon inte kunde lösa problemet.
- 4 Akta, biffen _____ bränd om du steker den på så hög värme.
- 5 Sixten _____ sjukskriven i två månader nu. Hoppas att han kommer tillbaka snart.
- 6 Morfar _____ inlagd på sjukhus i lördags.
- 7 Jag måste gå till jobbet eftersom min cykel _____ stulen.
- 8 Fem cyklar _____ stulna från cykelrummet den här månaden.
- 9 Förskolan _____ stängd på grund av sjukdom.
- 10 Min bror _____ irriterad hela dagen igår.

7 Indefinita och reflexiva possessiva pronomen

Skriv *man*, *en*, *ens*, *sig*, *sin*, *sitt* eller *sina*.

- 1 Det är bra att veta vad alla _____ kurskamrater heter.
- 2 Om _____ tappar bort _____ passerkort kan _____ låna ett i receptionen.
- 3 Det är normalt att _____ är lite orolig när _____ barn är ute på kvällarna.
- 4 Det är trevligt om någon pratar med _____ på bussen.
- 5 _____ brukar säga att _____ lär av _____ misstag.

- 6 När _____ pengar håller på att ta slut måste _____ snåla.
- 7 _____ måste akta _____ så att ingen tar _____ plånbok när man är på stranden.
- 8 Om någon med okänt nummer ringer till _____ kanske _____ inte vill svara.
- 9 _____ kan känna _____ lite nedstämd när _____ barn flyttar hemifrån.
- 10 Det är viktigt att _____ tar hand om _____ hälsa.

8 Verb med -s

- A Skriv deponensverben i rutan i imperativ, infinitiv, presens, preteritum och supinum. Exempel:

Imperativ	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
lätsas!	lätsas	lätsas	lätsades	lätsats

• lätsas	umgås	misslyckas	trivs
• skäms	lyckas	svettas	kräks

- B Skriv två meningar med varje verb. Välj tempus själv. Exempel:

Min kusin brukar lätsas att han är en hund.

Igår lätsades jag att jag inte kan prata engelska.

C Välj rätt verb ur ruta och skriv dem i rätt form där de passar in.

skrämmer slår träffar biter skiljer

- 1 Barnen i den här klassen är väldigt bråkiga. De brukar ofta _____ på rasterna.
- 2 Igår _____ en flicka en klasskamrat i huvudet med en tennisracket.
- 3 Vår hund _____ grannens pudel i benet i morgon. Det var inte så bra.
- 4 Klappa inte hunden. Den _____.
- 5 Li tycker om att _____ sin lillebror med en plastorm. Han börjar alltid gråta när hon _____.
- 6 Olof och Fatima ska _____. Hon har _____ en annan man. De _____ på en konferens i våras.

9 Konditionalis

Sortera meningarna. Börja med orden i fet stil.

- 1 **Om**/fått/jobbet/jag/hade/inte + besviken/jag/blivit/ha/skulle
- 2 **Jag**/ha/inte/begagnad/köpt/skulle/bil/en + haft/pengar/jag/om/hade
- 3 **Vann**/pengar/jag/mycket + jag/Maldiverna/resa/skulle/till
- 4 **Hade**/vänner/inte/så många/jag/haft + varit/inte/ha/jag/skulle/så lycklig

1 Emfatisk omskrivning

Jag åt upp din chokladkaka igår. → Det var jag som åt upp din chokladkaka igår.

Jag åt upp din chokladkaka igår. → Det var din chokladkaka (som) jag åt upp igår.

Jag åt upp din chokladkaka i köket. → Det var i köket (som) jag åt upp din chokladkaka.

Jag åt upp din chokladkaka igår. → Det var igår (som) jag åt upp din chokladkaka.

Åt du upp min chokladkaka? → Var det du som åt upp min chokladkaka?

Vem har ätit upp min chokladkaka? → Vem är det som har ätit upp min chokladkaka?

När man vill fokusera på någon del av satsen kan man använda emfatisk omskrivning.

Man kan fokusera på subjekt, objekt eller adverbial.

Påståenden: *Det är/var* (inte) ... (som) + bisats.*

Ja/nej-frågor: *Är/Var* det (inte) ... (som) + bisats?*

Frågeordsfrågor: *Frågeord + är det/var* det + bisats.*

Som behöver man bara när man fokuserar på subjektet.

* alla tempus av verbet *vara* fungerar.

A Sortera meningarna.

- 1 det/i Sverige/träffades/Var/ni?
- 2 hus/Vem/som/ritat/det/har/ert/är?
- 3 målat/Jansson/Är/inte/som/det/den här/tavlan/har?
- 4 1998/det/gifte/Var/er/ni?
- 5 ingen/läxan/Varför/det/som/är/gjort/har?

B Skriv om meningarna till emfatisk omskrivning. Orden med fet stil ska ha emfas.

1. **Jag** läste en bok om Sveriges historia i vardagsrummet igår.
2. Jag läste **en bok om Sveriges historia** i vardagsrummet igår.
3. Jag läste en bok om Sveriges historia **i vardagsrummet** igår.
4. Jag läste en bok om Sveriges historia i vardagsrummet **igår**.
5. **Vem** har inte låst dörren efter sig?
6. Har **någon** låst ytterdörren?

C Skriv om dialogen till emfatisk omskrivning.

- 1 – **Vem** använde min dator igår?
- 2 – **Jag** gjorde det inte.
- 3 – Inte? Satt inte **du** på min plats när jag kom från lunchen?
- 4 – Jo, men jag satt inte där **igår**.
- 5 – Nähä. **När** satt du där då?
- 6 – Jag satt vid din dator **i förrgår**.

2 Transitiva och intransitiva verb

Det finns risk att texten på ett kvitto bleknar bort.
Ljuset bleker texten på kvittot.

En del intransitiva verb slutar på -na.		Intransitiva verb byter ofta vokal eller ändras lite på annat sätt när de blir transitiva.	
Intransitiva bleknar drunknar fastnar vaknar kallnar slocknar sover*/somnar	Transitiva bleker dränker fäster väcker kyler släcker söver	Intransitiva brinner* dör* faller* ligger* sitter* sjunker* spricker* står*	Transitiva bränner dödar fäller lägger* sätter* sänker spräcker ställer
En del intransitiva verb slutar på -s. (Se kapitel 12.)			
Intransitiva bits* kittlas knuffas luras retas sparkas	Transitiva biter* kittlar knuffar lurar retar sparkar		

A Skriv presens, preteritum och supinum av verben här ovanför som är SPECIAL (markerade med *). Exempel:

Presens	Preteritum	Supinum
sover	sov	sovit

B Välj verb och skriv dem i rätt form där de passar in. En del verb ska inte användas alls, en del verb ska användas flera gånger.

falla/fälla

1 – Såg du ishockeymatchen mellan Sverige och Canada igår? En svensk _____ i andra minuten och slog sig illa. På reprisen såg man att det var en motspelare som _____ honom.

brinna/bränna/kallna/kyla

2 – Igår eldade vi upp våra gamla trädgårdsmöbler. Träet var gammalt så möblerna _____ jättebra. Tyvärr _____ jag mig på ena handen, men jag sprang till köket och _____ handen med kallt vatten. Jag älskar att se eldar _____! Tänk om jag har varit pyroman i ett tidigare liv?

ligga/lägga/vakna/väcka/stå/ställa/somna/söva

3 – Nu går jag och _____ mig. Kan du _____ mig klockan sju i morgon?
– Har du inte _____ väckarklockan?
– Jo, men den ringer så tyst, så ibland _____ jag inte av den.
– Kan du inte ta klockradion som _____ i arbetsrummet också?

slökna/släcka

4 – Doftljuset har _____. Var det du som _____ det?
– Nej. Det kanske _____ av sig självt.

blekna/bleka

5 – Tycker du att jag ska _____ håret?

– Nja, jag vet inte. Det är ju sommar snart och då _____ väl
håret av all sol?

spricka/spräcka/sitta/sätta

6 – Hjälp, jag har ätit så mycket att jag tror att jag _____.

Jag kan nästan inte _____ mig i soffan.

– Akta dig, så att du inte _____ dina nya byxor!

sjunka/sänka

7 – Nu när Riksbanken har _____ räntan hoppas jag
att vi kan köpa ett större hus.

– Ja, vi får hoppas att priserna också _____.

dö/döda

8 – Min farfar _____ i förrgår.

– Nej, vad tråkigt.

drunkna/dränka/ligga/lägga

9 – Vet du att man _____ kattungar förr i tiden genom att

_____ dem i en säck med en sten i och kasta säcken i vattnet?

– Åh, fy vad hemskt! Jag tycker att den som gjorde det kunde prova själv hur
det är att _____ i en mörk säck och _____ sakta
men säkert i det kalla vattnet.

3 Ord: *byta*, *förändra*, *växla*, *ändra*

Jag skulle vilja *byta* de här jeansen. = till någon/något annan/annat

Jag har *förändrats* en hel del sedan jag flyttade till Sverige.

= Göra/bli annorlunda. Ändra mycket/på djupet

Jag skulle vilja *växla* 300 euro till dollar.

Vädret *växlar* ofta i april.

Gamla vanor är svåra att *ändra*. = Göra så att något inte blir som förut.

Först tackade hon ja till jobbet, men sedan *ändrade* hon *sig* och tackade nej.

= Tycka på ett annat sätt än vad man gjorde först.

Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

byta förändras växla ändra ändra sig

1 – Kan vi gå nu?

– Vänta, jag måste bara _____ kläder.

2 – Har du _____ pengar till resan?

– Nej, jag gör det på flygplatsen. Det är lugnt.

3 – Ska inte du träffa Agnes i kväll?

– Jag hade bestämt med henne att vi skulle gå ut, men nu har hon
_____ och ska stanna hemma i stället.

4 – Kan vi inte _____ möbleringen hemma lite? Jag skulle
vilja flytta på soffan till exempel.

– Nej, snälla. Inte nu igen!

5 – Hur går det för din dotter Karin? Är hon fortfarande politiskt intresserad?

– Ja, verkligen. Hon är lite blåögd och tror att hon kan _____
hela världen.

6 – Snälla kan du _____ kanal? Det här programmet är ju jättetrist.

- 7 – Hur gick det på provet?
– Sådär. Tyvärr blev jag osäker och _____ några svar, trots att de var rätt.
- 8 – I dag är det bara 2 grader ute. Igår var det 10.
– Ja, temperaturen _____ mycket så här års.
- 9 – Tror du att den nya presidenten är bra?
– Jag vet inte. Men hon vill i alla fall _____ landets politik i grunden.
- 10 – Ska du flytta ihop med din flickvän?
– Igår ville jag det, men nu har jag _____. Hon kommer att bli galen på mig.

4 Ord: verb

Välj verb ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in.

dra framföra göra åt hålla kalla lösa återgå

Igår när jag hade _____ en föreläsning för studenterna på
1 universitetet, blev jag _____ till ett möte. Personalen hade
2 _____ hård kritik mot våra nya arbetsrutiner. Alla var ganska
3 upprörda och ledningen ville _____ problemet direkt, men man
4 visste inte vad man skulle _____ saken. På mötet var det flera
5 som skrek och bråkade och vår chef bad oss att vi skulle _____
6 oss till ordningen. Chefen presenterade några nya förslag för oss, men ingen
verkade nöjd ändå. Efter en timmes diskussion _____ hon
7 slutsatsen att vi måste anlita en konsult som kunde hjälpa oss.

5 Ord: verb och substantiv

Ett vanligt sätt att göra substantiv av verb är att ta bort infinitiv-*a*:

Verb **Substantiv**

slarva *ett slarv*

hjälpa *en hjälp*

I bland bildar man substantiv med -*e*:

byta *ett byte*

Ett annat vanligt sätt att bilda substantiv är med -*ning*:

använda *en användning*

A Fyll i orden som saknas i tabellen.

Verb	Substantiv
	ett grål
köpa	
tjata	
tvätta	
möta	
krascha	
	ett lån
	ett ansvar
falla	
intervju	
samarbeta	

B Det finns andra sätt att bilda ordfamiljer på. Fyll i orden som saknas i tabellen.

Verb	Substantiv
	en bestämmelse
	ett erbjudande
	en kostnad
	en röra
trivas	
	en trötthet
	en väntan
	en återgång
varsla	
dra av	
	en ägare
	ett missförstånd
	en spricka
	ett löfte

C Välj fem av ordparen från A–B och skriv exempel med både verbet och substantivet. Exempel:

Jag köpte en ny dator på rea.

Det var ett bra köp.

Repetera

6 Adverb: *nog*, *väl*, *ju*

Välj det adverb som passar bäst: *nog*, *väl* eller *ju*.

- 1 – Anders sitter inte vid sitt skrivbord. Jag är inte hundra, men han har _____ gått och fikat med Jenny.
- 2 – Jag måste köpa fisk till middagen i kväll. Bibi äter _____ inte kött.
- 3 – Varför frågar du om jag vill ha mjölk i kaffet, Cecilia? Du vet _____ att jag är laktosintolerant.
- 4 – Davide är _____ inte färdig med sin utbildning än?
- 5 – Erki blir _____ sen idag för det är stopp på tåget från Uppsala.
- 6 – Frederico kommer _____ i kväll?
- 7 – Vet någon var Gurli är? Hon brukar alltid vara här i tid.
– Hon tror _____ att mötet börjar klockan 10 istället för klockan 9.
- 8 – Nej, jag vill verkligen inte gå ut på promenad idag. Det ösregnar _____.

7 Presens perfekt om framtid

Kombinera orden till meningar.

- 1 har/när/ska/titta/vi/vi/ätit/ ... på teve.
- 2 har/när/kommit/ska/snön/vi/ ... åka skidor.
- 3 Vi kan inte gå ut i lekparken ... /det/förrän/har/regna/slutat/.
- 4 Jag borde inte skaffa ... /examen/har/förrän/barn/jag/min/tagit/.
- 5 har/jag/jag/lärt/söka/mig/när/ska/svenska/ ... jobb som ingenjör.

8 När/vem/vad/var/vart/hur som helst

Skriv *när*, *vad*, *vem*, *var*, *vart* eller *hur*.

- 1 Ceasar är så kär. Han skulle kunna gifta sig _____ som helst med sin partner.
- 2 Dilhani är så hungrig att hon kan äta _____ som helst.
- 3 Elias och Fredrika planerar semester. Elias kan tänka sig att åka _____ som helst men Fredrika vill åka till Sicilien. Hon är arbetslös så hon kan åka _____ som helst. Elias däremot måste söka semester.
- 4 Idag kan _____ som helst publicera texter på nätet och nå många läsare.
- 5 Gert är ganska naiv. Han tror på nästan _____ som helst.
- 6 På de flesta fester i Sverige kan man klä sig lite _____ som helst. Det är bara ibland som det står en speciell klädkod på inbjudan.

9 Jämförelser: *olika*, *annorlunda*

Skriv *olika* eller *annorlunda*.

- 1 Ulla och Olle är två helt _____ namn men det kan vara svårt att höra skillnad.
- 2 Sture firade sin födelsedag lite _____ än vanligt. Han bjöd hela släkten på restaurang.
- 3 Vince och hans bror är så _____. Vince är sportig och Villiam är en soffpotatis.
- 4 Xerxes barndom var ganska _____. Han växte upp på en strutsfarm.
- 5 Yngve tror att nästa år blir _____. Han ska nämligen vara pappaledig då.
- 6 Norska och svenska är två _____ språk, men norrmän och svenskar förstår varandra ganska bra.

1 Adjektiv och particip som substantiv

Hur hittar arbetslösa eller arbetsökande jobb?
de anställda på Arbetsförmedlingen

Ibland använder man adjektiv, presens particip och perfekt particip som substantiv. Då kan man sätta artiklarna *en/ett*, *den/det* och *de* framför.

Man böjer adjektiv och perfekt particip som om det hade stått ett substantiv efter: *De anställda startade en vild strejk.*

Presens particip böjer man som substantiv grupp 4 när det är ett-ord:
ett leende – leendet – leenden – leendena

När det är en-ord har det samma form i plural och singular:
en sökande – två sökande

Bestämd form kan se olika ut, ibland med artikel (*den/det/de*), ibland med ändelse (-en/-et/-na):
Den sökande/sökanden bör ange referenser.

Ofta kan samma presens participform finnas både som en-ord (en person) och ett-ord (en aktivitet):

en sökande (en person) – *ett sökande* (en aktivitet), *en boende* – *ett boende*,
en rökande – *ett rökande*.

singular obestämd	singular bestämd	plural obestämd	plural bestämd
en arbetslös	den arbetslösa/e	arbetslösa	de arbetslösa
en anställd	den anställda/e	anställda	de anställda
ett leende	leendet	leenden	leendena
ett sökande	sökandet	—	—
en sökande	den sökande/sökanden	sökande	de sökande/sökandena

Skriv orden inom parentes i rätt form.

Tips: Fundera först på om du ska bilda presens particip eller perfekt particip av verben. Om det är ett adjektiv i parentesen ska du böja det i rätt form.

- 1 Det var fler _____ (söker) till utbildningen än det fanns platser.
- 2 Av alla _____ (anställer) på företaget är det faktiskt bara en
_____ (anställer ny) som talar mandarin.
- 3 De _____ (studerar) protesterade mot att kaffet i kafeterian var för dyrt.
- 4 Det finns ungefär 400 miljoner _____ (talar engelska). Då räknar man dem som har språket som förstaspråk.
- 5 Det är roligt när folk är glada på kontoret, men Berits ständiga _____ (skrattar) och _____ (skämtar) gör att jag tappar koncentrationen.
- 6 Efter begravningen drack de _____ (sörjer) kaffe.
- 7 Efter en vecka var man tvungen att ge upp _____ (söker) efter den försvunne mannen.
- 8 En man blev misshandlad igår på Storgatan. En _____ (passera förbi) stoppade misshandeln.
- 9 Många _____ (stå ensam) med barn har svårt att få pengarna att räcka till.
- 10 På konfirmationen satt de _____ (ung) längst fram i kyrkan.
- 11 Rikard undrade vad han skulle göra med alla köttbullar. De _____ (steke färdig) ställde han kylskåpet och de _____ (rå) fryste han in till senare.
- 12 Noi tittade på alla foto från semestern. De _____ (bra) skrev hon ut och de _____ (dålig) kastade hon.

2 Demonstrativa pronomen

De tillfrågade fick välja mellan dessa svarsalternativ: ...

Denna = den här

Detta = det här

Dessa = de här

Denna/detta/dessa + bestämt adjektiv + obestämt substantiv*

Den/det/de här + bestämt adjektiv + bestämt substantiv

Denna/detta/dessa är i de flesta delar av Sverige mer formellt än den/det/de här/de där.

* I vissa delar av Sverige har man bestämd form av substantivet efter denna/detta/dessa i talspråk.

Skriv orden i parentes i rätt form.

svår, fråga

1 Jag skulle vilja diskutera denna _____
med någon klok person.

omöjlig
uppgift

2 Vem är det som har hittat på dessa _____?

nyutgiven
bok

3 Har du läst den här _____?

viktig
meddelande

4 Jag skulle vilja att alla läser detta _____
inför mötet i morgon.

nyrenoverad
stol

5 Jag ska sälja de här _____.

omarbetad
manus

6 Kan du ta dig en titt på det här _____?

höglackad
sko

7 Tycker du att jag ska ha de här _____
på festen?

gammal
foto

intressant
artikel

litet
hus

- 8 Vad ska vi göra med alla dessa _____?
- 9 Du måste läsa den här _____.
- 10 I det här _____ bodde min mormor och morfar.

3 Presens perfekt eller preteritum perfekt utan *har* eller *hade*

... du börjar med det **du gjort** senast

I bisats kan man stryka *har* eller *hade* före supinum.

I vilka av nedanstående meningar kan man stryka *har* eller *hade*?

- 1 Magdalena har sett *Borta med vinden* fem gånger.
- 2 Vet du vem som har skrivit den här boken?
- 3 Telefonen ringde när Lasse hade gått ut.
- 4 Carl säger att det är så lätt att lösa sudoku, men jag har aldrig förstått hur man gör.
- 5 Anna har bott utomlands i många år och hon påstår att hon aldrig har längtat hem.

4 Relativa som

Presentera bara dem som är intressanta
med tanke på tjänsten du söker.

Man måste ha *som* när det är subjekt i bisatsen. När något annat ord är subjekt i bisatsen behöver man inte ha *som*.

Vilka *som* kan man stryka i meningarna här nedanför?

- 1 Ange i ditt cv vilka dataprogram som du behärskar.
- 2 Under ”övriga uppgifter” skriver du om andra uppgifter som kan vara intressanta för arbetsgivaren, om du har körkort till exempel.
- 3 Om det är relevant för tjänsten som du söker kan du ange dina färdigheter inom de olika språkområdena.
- 4 Skriv det språk som du kan bäst först.
- 5 Hoppa över erfarenheter som du själv inte är stolt över.

5 Partikelverb

Jag kunde se **om** en film jag gillade hur många gånger som helst.

Partikeln *om* kan ha betydelsen *igen/en gång till*.

A Skriv ett verb som passar med partikeln *om*.

- 1 Det var bara sex månader sedan Martina skilde sig från Evert.
Hon träffade en ny man ganska snart och nu till sommaren ska hon _____ om sig.
- 2 Sofia gillar inte färgen hon har på väggarna, så hon tänker _____ om dem i helgen.
- 3 Jag är inte helt nöjd med den här texten. Jag ska nog _____ om den.
- 4 Alicia klarade inte kurserna, så nu måste hon _____ om den.
- 5 När datorn krånglar kan man prova att _____ om den.
- 6 Nej, det här blev inte bra. Kan vi inte _____ om från början?

Jag hoppade **till** när jag såg att Bio Rio sökte extrapersonal.

Partikeln *till* kan betyda att något händer plötsligt och bara en gång.

6 Prepositionsfraser

Presentera bara de kurser som är intressanta med tanke på tjänsten du söker.

När man binder ihop satser och vill visa sammanhanget mellan dem använder man ofta konjunktioner och subjunktioner. Men man kan också använda prepositionsfraser. Språket blir då oftast mer formellt.

Använd prepositionsfraserna här nedanför för att bygga ihop två meningar till en. Formulera om och stryk eller lägg till ord där det behövs.

Placerat prepositionsfrasen där du tycker att den passar bäst, i början av meningen eller mellan fraserna. Exempel:

i jämförelse med

Maja är väldigt bra på tennis.

Anna och Stina är inte lika bra.

Maja är väldigt bra på tennis i jämförelse med Anna och Stina.

I jämförelse med Maja är Anna och Stina inte så bra på tennis.

1 med hjälp av

Niklas lyckades sluta röka.

Det gjorde han med akupunktur.

2 i samband med

Peter och Lotta sålde sitt
sommarställe.

Det gjorde de vid skilsmässan.

3 med tanke på

Man borde använda cykelhjälm.

Orsaken är alla cykelolyckor i stan.

4 till skillnad från

Carin är mörkhårig.

Hennes lillasyster är blond.

5 på grund av

Dagiset är stängt idag.

Orsaken är sjukdom bland
personalen.

7 Adjektiv: positiv eller negativ betydelse

A Välj adjektiv ur rutan och skriv dem där de passar in.

petig	fantasilös	underlig	framfusig
sällskapssjuk	orealistisk	splittrad	mästrande
snål	dumdristig	tanklös	slösaktig

POSITIV

1 generös

slösaktig

2 fantasifull

3 social

4 ekonomisk

5 noggrann

6 ovanlig

7 pedagogisk

8 mångsidig

9 modig

10 saklig

11 framåt

12 spontan

B Skriv egna exempel med adjektiven från övning A. Exempel:

Rune är så slösaktig. Så fort han har lite pengar gör han av med allt på en massa onödiga saker.

Repetera

8 Ordföld

 Sortera meningarna. Börja med orden i fet stil.

- 1 **När/gå/intervju/ska/man/en/på + det/viktigt/är + väl/man/att/är/förberedd**
- 2 **Innan/börjar/ditt/skriva/du/CV + bra/är/det + ta/så/om/att/på/reda/mycket/möjligt/företaget/som**
- 3 **Välj/en/referensperson/hellre/annan + tror/inte/du/om + din/chef/att/förra/ge/ kommer/bra/att/dig/referenser**
- 4 **Det/viktigt/är + inte/att/överdriver/du + skriver/ansökningsbrev/när/du**
- 5 **Det/bra/är + kan/konkreta/om/ge/man/exempel/saker/bra/på + man/som/gjort/har/tidigare**

9 Ordföld: indirekt tal

Skriv om dialogerna till indirekt tal. Ändra *du* och *jag* till *hon*. Exempel:

A: Kan du berätta lite om dig själv.

 A frågar om hon kan berätta lite om sig själv.

B: Jag vet inte var jag ska börja.

A: Du kan väl börja med att berätta om din universitetsutbildning

B: Jag har ingen formell utbildning.

A: Har du ingen universitetsutbildning?

B: Det stämmer.

A: Varför har du egentligen sökt det här jobbet?

B: Jag visste inte att man behövde universitetsutbildning för att steka hamburgare.

A: Det måste ha blivit något missförstånd.

B: Vad är fel?

A: Den här intervjun handlar om jobbet som marknadschef.

10 Substantiv: obestämd form med och utan artikel

Ringa in rätt alternativ.

- 1 Har du *internet/internetet* hemma?
- 2 Sluta prata som *bebis/en bebis!* Jag hör inte vad du säger.
- 3 Som *tonåring/en tonåring* var han ganska skoltrött.
- 4 Han har nästan alltid på sig *en kostym och en slips/kostym och slips*.
- 5 Som *präst/en präst* har man oregelbundna arbetstider.
- 6 Hon beter sig som *en rebell/rebell*.
- 7 Eva är *kirurg/en kirurg*.
- 8 Olena är *skicklig pianist/en skicklig pianist*.

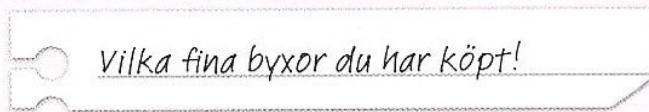
11 Utrop

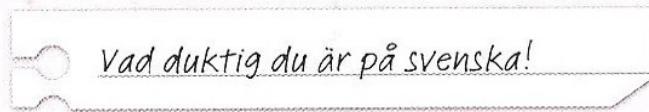
Gör utrop med *vad* eller *vilken*. Orden med fet stil är huvudorden i frasen.

Exempel:

fina byxor/du/köpt/har

duktig/är/du/på svenska

- 1 **intressant jobb**/otroligt/har/fått/du
- 2 **tydlig**/var/hisstal/ditt/
- 3 **bra cv**/har/skrivit/du
- 4 **svåra frågor**/ställde/de/intervjun/på
- 5 **tydligt formgivet**/cv/är/ditt
- 6 **roliga kollegor**/verkar/det/här/finnas

16

1 Uttryck med färger

Ingenting är svart eller vitt.

Uttryck med färger

Kombinera.

1

- 1 Han har en vit månad.
- 2 Han är familjens svarta får.
- 3 Han jobbar svart.

- a Han betalar inte skatt.
- b Han dricker inte alkohol den här månaden.
- c Han är annorlunda (på ett negativt sätt).

2

- 1 Det är grönt.
- 2 Hon blev grön av avund.
- 3 Hon använder bara grön el.
- 4 Hon är helt grön.
- 5 Hon har gröna fingrar.

- a Hennes grannar hade byggt en swimmingpool.
- b Hon har aldrig gjort det förut.
- c Hon kan göra det nu.
- d Hon är jätteduktig med växter.
- e Hon är mycket miljövänlig.

3

- 1 Han har inte ett rött öre.
- 2 Han ser ingen röd tråd i boken.
- 3 Han säger att allt inte är svart eller vitt.
- 4 Han vill ha det svart på vitt.

- a Han tycker inte att det är så lätt att säga vad som är rätt eller fel.
- b Han vill ha det skrivet på papper.
- c Han har inga pengar.
- d Han kan inte följa resonemangen.

4

- 1 Hon ger mig gråa hår.
- 2 Hon är helt uppe i det blå.
- 3 Hon är vit som ett lakan.
- 4 Hon är svartlistad på klubben.
- a Hon får inte komma in.
- b Hon gör mig mycket orolig och arg.
- c Hon är väldigt orealistisk.
- d Hon är mycket blek.

5

- 1 Det är en vit fläck på kartan för honom.
- 2 De slog honom gul och blå.
- 3 De lovade honom guld och gröna skogar.
- 4 Han har kommit på grön kvist.
- a Han blev misshandlad.
- b Han fick fel förväntningar.
- c Han har fått det bra ekonomiskt.
- d Han känner inte till området.

2 Verb: *står/ställer, ligger/lägger*

Skorna ska **stå** ordentligt i skohyllan.
Ställ skorna i skohyllan!
 Varför **ligger** det en massa skor i hallen?
Lägg inte skorna hur som helst i hallen.

Står (intransitivt) = är placerad upprätt eller med översidan uppåt – i ”rätt position” om något som kan stå.
Ställer (transitivt) = transitiva varianten av *står*.

Ligger (intransitivt) = är placerad på t.ex. golvet eller marken i horisontell position.

Lägger (transitivt) = transitiva varianten av *ligger*.

Verben *ligger* och *lägger* använder man också när saker (som kan stå) inte är i ”rätt position”.

Jämför:

Lägg inte böckerna på hyllan, utan ställ dem ordentligt.

A Skriv *står, ställer, ligger* eller *lägger* i rätt tempus där de passar in.

1 När vi hade haft inbrott _____ alla våra grejer på golvet i en enda röra.

Men de hade inte rört böckerna. De _____ ordentligt i bokhyllan.

2 – Här får du inte parkera!

– Men, min bil _____ här de senaste tre åren, utan att någon har sagt något.

3 – Jag hittar inte ketchupen.

– Den _____ i kylnskåpet.

– Och salladen?

– Den _____ i skafferiet.

4 – När vi körde till flygplatsen, åkte vi förbi en plats där det hade varit en trafikolycka. Flera bilar _____ upp och ner i diket. Några bilar _____ kvar på vägen, men var helt förstörda. Det såg hemskt ut.

På flygplatsen _____ vi bilen på långtidsparkeringen. När vi kom tillbaka efter tre veckors härlig semester _____ inte bilen kvar.

Någon hade stulit den!

5 – Varför _____ din cykel på gräsmattan? Du kan inte bara släppa den så där när du har cyklat. Kan du inte _____ den i garaget?!

6 – Den här boken är så stor. Den får inte plats i bokhyllan.

– Den kanske inte kan _____ upp, men om du _____ den ner får den nog plats.

Andra sätt att använda *ligger*, *lägger*, *står*, *sitter* och *sätter*

Ligger:

- * "geografi": *Banken ligger på Storgatan.*
- * "har en viss placering": *Han låg tredje i tävlingen när det var 100 meter kvar.*
- * uttryck: *Det ligger i släkten.*
- * *Ligga* + adjektiv/particip: *Han låg livlös på marken.*

Lägger:

- * "använder": *Jag vill inte lägga en massa pengar på restaurangbesök.*

Står:

- * "text": *Det står i tidningen att det ska bli sol i morgen.*
- * "i tävling/match": *Det står 1–1 i matchen mellan Sverige och Finland.*
- * "inte förändras/utvecklas": *Tiden står stilla.*
- * *Stå* + adjektiv/particip: *Hon står lutad mot väggen.*

Sitter:

- * "är placerad som en del av något": *Värken sitter i nacken.*
- * "hur kläder och skor passar": *Byxorna sitter lite för tajt.*
- * "är inte lös, utan ordentligt fastgjord": *Jag får inte upp locket, det sitter så hårt.*
- * *Sitta* + adjektiv/particip: *Han satt ensam på en parkbänk.*

Sätter:

- * placerar något så att det sitter fast: *Sätt på locket!*
- * placerar något någonstans: *Jag ska sätta blommorna i en vas.*
- * satsar pengar: *Jag sätter 100 kronor på att Sverige vinner.*

B Skriv *står*, *ställer*, *ligger*, *lägger*, *sitter* eller *sätter* i rätt form där de passar in. Ibland kan flera alternativ vara rätt.

1 – Vet du vad det _____ i matchen?

– Sverige _____ under med ett mål mot Schweiz just nu, men Sverige spelar bra. Jag _____ femtio kronor på att de vinner till slut.

2 – Jag tänkte köpa en ny skjorta. Följer du med till Skjortspecialisten som _____ i Gallerian?

– Men du har ju redan en massa skjortor! Jag fattar inte att du vill _____ så mycket pengar på kläder!

– Jo, men skjortan som jag köpte i fredags _____ inte så bra. Jag vill ha en tajtare.

- 3 – Så, nu är jag nästan klar med dukningen. Jag ska bara _____ blommorna i en annan vas och sedan kan du öppna vinet.
- Vad fint det är! Det syns att du har _____ ner mycket tid på dukningen ... Oj, kan du hjälpa mig? Korken _____ jättehårt!
- 4 I fredags var jag och såg Dödsdansen på teatern. Innan jag köpte biljetter läste jag recensionerna och det _____ att pjäsen var fantastisk. Men jag tyckte att den var urtråkig. Det kändes som om tiden _____ stilla.
- 5 – Kajsa, du måste bli lite ordentligare! Igår när vi kom hem _____ dörren öppen och nyckeln _____ i låset. Och i köket var det kaos. Alla glas och kaffekoppar _____ odiskade på köksbänken. Mjölken var inte in-_____ i kyckelkåpet och du vet att du måste _____ på locket på kaffeburken. Hur kan du vara så slarvig?
- Jag vet inte, pappa. Det _____ kanske i släkten? Mina bröder är ju likadana.
- 6 – Mamma, känn, den här tanden _____ aldeles löst. Tror du att jag kommer att tappa den snart? Ska vi gå till tandläkaren och be henne dra ut den?
- Nej, det behövs inte. Den kommer att lossna av sig själv. _____ stilla här på stolen en liten stund så ska jag känna på den.

3 Satsadverb och obetonat objektspronomen

Jag såg **den** inte när jag städade.
Nej, ta **inte** den!

I huvudsats placeras satsadverbet normalt efter subjekt och verb 1, men före komplement:

Anna äter aldrig pizza.

Om det finns flera verb i meningen placeras satsadverbet normalt mellan verb 1 och verb 2:

Anna har aldrig ätit pizza.

I meningar med omvänt ordföljd och i frågor:

Har Anna aldrig ätit pizza?

I en huvudsats med ett verb kommer satsadverbet *efter* ett obetonat objektspronomen. Jämför:

Anna älskar honom inte, men hon tycker mycket om honom. (fokus på verbet)

Anna älskar inte honom, utan hans bror. (fokus på objektet/komplementet)

Ta den inte. Låt den ligga där den är. (fokus på verbet)

Ta inte den! Ta en annan. (fokus på objektet/komplementet)

I huvudsatser med flera verb och satser med preposition/verbpartikel kan man inte variera satsadverbets placering. Då kan man använda fokusbetoning för att visa vad man menar:

Anna har aldrig älskat honom.

Anna tycker inte om honom.

A Sortera orden i parentes så att fokus ligger på verben i meningarna.

- 1 Grannens hund är lite opålitlig, så _____.
(den/klappa/inte)
- 2 Sarah mejlar ofta till Eric, men _____.
(aldrig/hon/ringer/honom)
- 3 Jag letade efter dig i baren, men _____.
(såg/inte/dig/jag)
- 4 Grannarna spelar ofta hög musik, men igår _____.
(dem/inte/vi/hörde)
- 5 Min brors jeans är jättesmutsiga, _____.
(dem/tvättar/aldrig/han)
- 6 Min farfar är ganska skäggig, _____.
(sällan/sig/han/rakar)

7 Kan du prata lite högre? _____.

(jag/inte/dig/hör)

8 Peter sitter och pluggar, så _____.

(honom/stör/inte)

B Ringa in den variant som passar bäst i sammanhanget.

- 1 Per och jag gick i samma skola, men jag kände *honom inte/inte honom*.
- 2 Jag förstår inte heller det här, så fråga *mig inte/inte mig*. Det är bättre att du kollar med Anne.
- 3 Köp *den inte/inte den*. Ta den andra i stället.
- 4 Mia är inte alltid ärlig, så tro *henne inte/inte henne*.
- 5 Den här boken är jättespänande, men läs *den inte/inte den*. Lyssna på den istället.
- 6 Du får gärna låna glas till festen, men ta *dem inte/inte dem*. Ta de här.
- 7 Jag lovar att komma hem klockan tio. Ora *dig inte/inte dig*.

4 Prepositioner för känslor

Jag blir galen **på** er.

Jag är galen **i** chili.

Jag är nervös **för** svärmors besök.

Jag är glad/ledsen/bekymrad/generad **över/för** hur det ser ut här hemma.

Jag är irriterad **över** att behöva städa själv.

Jag ska försöka vara snäll **mot** svärmar.

Jag är nöjd **med** festen.

På används ofta vid negativa känslor.

I används ofta vid positiva känslor.

För används ofta vid adjektiv som uttrycker oro och rädsla.

Vid adjektiven *glad/ledsen/bekymrad/generad* används **över** eller **för**.

Över används också tillsammans med *att + infinitiv* eller *bisats*.

Mot används vid attityd och beteende + personer och djur.

Med används vid attityd och beteende + saker.

högst utan att gå upp i vikt. Jag mäste vara nogga vad jag åter.

- Jag vet. Jag är jätteavundsjuk dig som kan åta hur mycket som

4 - Jag är tokyg smågodis. Jag kan inte sluta åta det.

- Jag hoppas att han är snäll oss när han sätter betyg.

- Hoppas lärareen blir nöjd vara uppsattser.

- Jag med.

3 - Jag är nervös provet.

Kom ...

annorlunda i början. Då var jag här hemme och var glad att hon

- Jo, jag blir jättesur Pernila när hon kommer försent. Det var ju

2 - Blir inte du irriterad folk som inte kan passa tidet?

förkärra lugnt och snäll hur man ska bete sig andra.

syskon på sistetid. Ibland blir jag galen hemme, men jag försöker

1 - Jag är så arg min dotter. Hon har blivit så elak sina

B Skriv en lämplig preposition.

KÄNSLA	ÖRO/RÄDSLÄ	POSI/NEGATIV	ATTITUD/BETEENDE
arg	förälskad	rädd	nöjd

Exempel:

avundsjuk	kar	snäll	besviket	elak
nervös	ordentlig	svartsjuk	forsiktig	noga
galen	orolig	sur	vänlig	förfärande
irriterad	slarvig	tokig	ovänlig	

Några adjektiv kan höras till flera grupper.

A Gör en tabell med adjektiven ur rutan. Till vilken grupp hör de?

- 5 – Jag förstår inte varför säljaren var så ovänlig _____ mig.
– Äsch. Strunta i det. Hon var nog inte sur _____ dig. Hon var säkert arg _____ chefen eller olyckligt kär _____ någon kille.
- 6 – Okej, du får låna bilen om du lovar att vara försiktig _____ den.
– Tack, mamma. Jag lovar att vara ordentlig _____ allt.

C Skriv egna meningar med adjektiven från A.

5 Ord: *hel* och *all*

Vi måste äta upp **all** mat.

Ett hembiträde sköter **allt** hemarbete.

Alla familjer ser inte likadana ut.

I bondesamhället hade inte **alla** rätt att gifta sig.

Allt blir roligare när man är två.

Ska jag köpa **en hel** kyckling eller räcker det med en halv?

Hela familjen åkte på semester tillsammans.

All och **allt** används för oräknebara substantiv.

Alla används vid substantiv i plural. **Allt** och **alla** kan också användas självständigt.

Efter **all**, **allt** och **alla** kan substantivet ha obestämd eller bestämd form:

Jag kunde svara på alla frågor/frågorna.

(En) hel, **(ett) helt**, **hela** används för räknebara substantiv.

Efter **hela** har substantivet bestämd form.

A Vilka substantiv är räknebara och vilka är oräknebara?

socker	mjöl	mat	släktning
uppmärksamhet	familj	år	pizza
lyx	släkt	sommar	vin

B Skriv *all* och *hel* i rätt form där de passar in.

- 1 När jag var liten fick min lillasyster _____ uppmärksamhet för hon var så gullig. När _____ släkten träffades pratade _____ släktingar bara med henne.
- 2 När mamma fyllde 65 år reste _____ familjen till Indien. Sedan hade vi en stor släktträff. _____ mat och _____ vin tog slut, för _____ åt och drack så mycket.
- 3 När jag går på pizzeria brukar jag inte äta en _____ pizza. Då säger alltid min dotter: ”Ska du inte äta _____ pizzan? Då kan jag äta upp resten.”
- 4 Jag har inte träffat min mormor på ett _____ år.
- 5 När jag var på slottet blev jag imponerad av _____ lyx. Det var så mycket guld överallt.
- 6 Jag måste gå och handla. _____ mjöl och _____ socker är slut.
- 7 _____ frågar varför jag är så irriterad. Då svarar jag att jag är trött på _____ som inte fungerar hemma. Diskmaskinen är trasig och det är jättestökgilt.
- 8 Förra året regnade det _____ sommaren. Det var inte så kul.

C Skriv egna meningar med *all* och *hel*.

Andra sätt att använda *hel* och *all*

Hel:

* inte trasig: *Jag har inga hela strumpor.*

* "totalt": *Hon var helt galen.* Även som prefix: *Hon var helgalen.*

* *helt enkelt* (= något är lätt eller självklart, eller man vill betona något):

Jag tänker inte köpa bilen. Priset är helt enkelt för högt.

* *helt och hållt* (= allt/totalt):

Förlåt, det var helt och hållt mitt fel.

* *det hela* (= alltihop):

Först var det seminarier och sedan avslutades det hela med en trevlig middag.

Allt:

* *allt som allt* (= om man lägger ihop allt): *Festen kostade allt som allt 12 000 kronor.*

* *allt möjligt* (= många olika saker): *I helgen gjorde vi allt möjligt.*

* *allt + komparativ* ("mer och mer"): *Nu går det allt bättre med grammatiken.*

D Välj ord och fraser i rutan här ovanför och skriv dem där de passar in.

- 1 I lördags sprang Oscar Stockholm Marathon. Han hade förberett sig noga. Under våren hade han sprungit _____ 60 mil. Ändå var han _____ slut när han kom i mål. Nu säger han att han ska springa nästa år också. När jag frågade om han skulle förbereda sig på något annat sätt, svarade han att han _____ måste träna lite mer.
- 2 På midsommarafhton kommer vänner ut till oss på landet. Under dagen ska vi göra _____, tävla, dansa runt midsommartången etc. När kvällen kommer ska vi avsluta _____ med en stor fest. Förra året hade vi nästan inga _____ glas kvar efter festen, så i år ska vi bara ha plastglas.
- 3 Katja har länge spelat gitarr och sjungit. Nu håller hon på att lära sig att spela piano och hon blir _____ bättre. Hennes dröm är att kunna ägna sig _____ åt musiken.

Repetera

6 Emfatisk omskrivning

Skriv om dialogen till emotiv omskrivning. Orden med fet stil ska ha emfas.

Exempel:

Jag läser **den här boken** nu.

Det är **den här boken** jag läser nu.

- 1 Vi gifte oss **här**.
- 2 **Min morfar** har bakat bullarna.
- 3 **Vem** har skrivit det här mejlet?
- 4 **Igår** hörde jag nyheten.
- 5 Har **du** målat den här tavlan?
- 6 **Vi** byggde huset.
- 7 Du skulle köpa **tomater**, inte paprika.
- 8 **Vad** har hänt?

7 Transitiva och intransitiva verb

A Sortera verben i par. Vilka verb är transitiva och vilka är intransitiva?

Skriv en lista. Exempel:

	Transitiva	Intransitiva
	bleker	bleknar

blekar	fäster	brinner	bleker
kyler	spricker	släcker	stocknar
sjunker	sänker	kallnar	bränner
fäller	fastnar	faller	spräcker

B Skriv egna exempel med verben i A.

1 Sammansatta adverb

 österut till Finland

Många adverb är sammansatta av ett pronom eller adverb och en preposition.

Här är några vanliga grupper av sammansatta adverb:

Preposition	Om tid	Om rum
-efter	häданefter	utefter
-ifrån		härifrån, därifrån, framifrån, bakifrån, uppirfrån, nedifrån, inifrån, utifrån, västerifrån, hemifrån
-till/-tills	dittills, hittills	fram till, baktill, intill, upp till, ned till
-ut		norrut, söderut
-åt	efter åt	hit åt/här åt, dit åt/där åt, fram åt, bak åt, upp åt, ned åt, in åt, ut åt, hem åt

Välj bland adverben i tabellen och skriv dem där de passar in. Ibland kan flera alternativ passa.

- 1 – Går hissen _____? – Nej, _____, vi ska till garaget.
- 2 – Vi är vid köpcentrumet. Gå _____ så möter vi dig på halva vägen.
- 3 Alldelens _____ universitetet ligger en jättebra bokhandel.
- 4 Aziz pekade med handen och sa ” Tunnelbanestationen ligger _____.” Turisterna tackade för svaret.
- 5 Busschauffören bad oss att gå _____ i bussen så att nya passagerare skulle få plats.
- 6 Det går inte bra på börsen. Alla kurvor pekar _____.

- 7 Det här var min sista cigarett. _____ ska jag leva ett tobaksfritt liv.
- 8 Det är ingen idé att tänka för mycket på det som har varit. Vi måste tänka _____.
- 9 Familjen Ek packade sina väskor och körde _____, till Lappland.
- 10 Idag är det tre dagar kvar på anmälningsperioden. _____ har mer än tusen personer anmält sig.
- 11 Klubben stängde klockan tre. _____ gick många på efterfester.
- 12 Man kunde höra skrik _____ toaletten. Någon var inlåst.
- 13 Många musikaliska influenser har kommit _____, från England och USA.
- 14 Nu har Noi valt vilka kläder hon ska ha på festen. _____ ska hon ha en snygg topp och _____ ett par nya läderbyxor.
- 15 Väsktjuven kom _____ så jag såg honom inte förrän det var försent. Han tog min väska med 700 spänn i kontanter.
- 16 År 1961 flög den första människan i rymden. _____ hade bara djur varit ute i rymden.
- 17 Det går en promenadväg _____ älven.
- 18 När vi hade varit ute och åkt skidor hela dagen var vi trötta och åkte _____. Efter cirka tre timmar var vi hemma och drack varm choklad.

2 Verb med direkt och indirekt objekt

Han gav liv åt människorna. = Han gav människorna liv.

När ett verb har två objekt har det ofta en "mottagare" och en "sak". Mottagaren är det indirekta objektet (io) och saken är det direkta objektet (do). Saken flyttas mellan subjektet och io = "ägarbyte". Verben konstrueras med olika prepositioner (*åt, för, till, [i]från, på*) eller ibland utan preposition.

När verben konstrueras med *åt, för* eller *till* kan man ofta göra fraser på två sätt, med eller utan preposition och med olika ordföljd. Man kan inte alltid göra två varianter, och man måste lära för varje verb hur man bildar fraser med just det verbet:

Han gav boken till Pelle = *Han gav Pelle boken.*

När verbet inte har preposition är ordföljden *io + do*.

Här är några vanliga verb med indirekt och direkt objekt.

ägarbyte: betala (till) ge (till/åt) låna (till) skänka (till/åt) sälja (till/åt)	"transport": skicka (till) servera	produktion: sy (till/åt) bygga (till/åt)	kommunikation: säga (till) meddela (till) visa (för) lära förbjuda föreslå (för) förlåta rekommendera (till) lova neka önska

A Ändra ordföljden i meningarna, antingen från do + io → io + prep + do eller tvärtom. Titta i rutan på s. 173 vilken preposition som passar för de olika verben. Exempel:

Katinka har gett mig så många komplimanger.

Katinka har gett så många komplimanger till mig.

- 1 Vera ger alltid dyra födelsedagspresenter till Xavier.
- 2 Yngve har lånat sin favoritbok till Zara.
- 3 Åke ville inte visa Örjan sitt missnöje.
- 4 Olga har gett rapporten till Patricia.
- 5 Anita skickade mig ett så otrevligt e-mejl.
- 6 Bonita visade sina tatueringar för Cecilia.
- 7 Davide ska låna Evert 1000 spänn.
- 8 Gunde har skänkt en gammal servis till sina barnbarn.
- 9 Fredrika brukar skicka nya kunder en liten present.
- 10 Hadar ska visa oss sin nya lägenhet.
- 11 Isabelle rekommenderade Johan den här boken.

B Skriv rätt preposition eller ingen preposition. Ibland kan flera alternativ vara rätt.

- 1 Gustav ska betala tillbaka hela skulden _____ Henrik.
- 2 Frida visade sina krukväxter _____ Ingrid.
- 3 Jutta föreslog en resa till Laos _____ Katarina.
- 4 Laurens sydde en kudde _____ sin dotter.
- 5 Martina förklarade _____ Nils varför hon ville skilja sig.
- 6 Orvar lovade _____ Petja att komma på mötet.
- 7 Rikard har visat sina taylor _____ mig.
- 8 Stina serverade _____ Ture en wienerschnitzel.
- 9 Urban har föreslagit en ombyggnad _____ kommunen.
- 10 Viktoria önskade _____ Yngve en bra dag.

3 Ordkunskap

A Vad betyder de kursiverade orden? Kombinera fraserna.

1 När man <i>hugger</i> ved	a och lägga saken i den.
2 När man <i>döper</i> ett barn	b har man verkligen ingen mat hemma.
3 Om man <i>inte ens</i> har en brödbit hemma	c har mycket makt och kan bestämma över andra.
4 Man kan ha en hund som <i>vaktar</i> lägenheten	d Jag kunde verkligen inte tro att det var sant.
5 Om man vill gömma något kan man <i>gräva</i> en grop	e om man är rädd för tjuvar.
6 Min <i>förvåning</i> var stor.	f som är grottor i marken.
7 En del djur bor i <i>hålor</i>	g är en person som inte är bjuden men som ändå kommer.
8 Den som är <i>mäktig</i>	h är motsatsen till att gå in i något.
9 En sak som är <i>väldig</i> eller <i>enorm</i>	i delar man trä i mindre delar med en yxa.
10 En <i>objuden</i> gäst	j ger man det ett namn.
11 Att komma <i>ut ur</i> något	k är mycket stor.

B Kombinera ord och förklaring.

1 <i>En borg</i>	a är att ha en fest av en speciell orsak.
2 <i>En värd</i>	b är den period i livet när man är gammal.
3 <i>Ålderdomen</i>	c är att vara otrevlig och säga elaka saker till någon.
4 Att <i>försvara</i> något	d är en person som bjuder på middag eller fest.
5 Att <i>avbryta</i> något	e är att skydda det från fiender eller farliga saker.
6 Att <i>fira</i> något	f är ett jättestort hus av sten som kan fungera som skydd i krig.
7 Att vara <i>oförskämd</i>	g är att sluta med eller stoppa något.

4 Verb

Skriv verben inom parentes i rätt form.

Familjen Völsung var mycket rik och mäktig. De hade ett enormt hus,

byggt runt en ek, där de ofta hade fester. På en av festerna _____
en objuden gäst. Det var en äldre man med en stor svart hatt och grå kläder.

Han _____ fram till eken mitt i huset och _____
2 (går) 3 (hugger)

in ett svärd i dess stam. Han _____ att den som kunde dra ut
4 (säger)

svärdet _____ det. Alla män på festen _____
5 (vinner) 6 (försöker)

men inte ens de starkaste av dem _____. Den objudne gästen
7 (lyckas)

_____ utan att _____ vem han var, men många
8 (försvinner) 9 (säger)

_____ att det var Oden, som var känd för att ibland vandra
10 (tror)

runt bland människorna.

Den yngste sonen i familjen _____ Sigmund. Han ville
11 (heter)

också försöka dra ut svärdet. Alla _____ eftersom de aldrig
12 (skrattar)

_____ att en pojke skulle lyckas med något som alla de starka
13 (kan tro)

männen hade misslyckats med. Till allas förvåning _____ han utan
14 (drar)

ansträngning ut svärdet. När han blev vuxen _____ han svärdet
15 (använder)

i många strider ända tills den mystiske främlingen en dag _____
16 (dyker)

upp mitt i en strid och slog svärdet i tre delar. Sigmund _____
17 (förlorar)

striden och blev dödligt skadad. Innan han dog, _____ han sin
18 (ber)

hustru att bevara de tre delarna av svärdet.

5 Ordkunskap: *liten* och *stor*

Välj ord ur rutan och skriv dem i rätt form där de passar in. Flera alternativ kan vara rätt.

verb	adjektiv	prefix
ökar, minskar	liten, ung, vuxen,	pytte-
växer, krymper	äldre, gammal	jätte-
	rymlig, trång	
	väldig, enorm,	
	kolossal	
	riklig, knapp	
	hög, låg	
	lång, kort	

- 1 Dinosaurierna var enorma djur. De var _____-stora.
- 2 I år är färre personer arbetslösa än förra året. Arbetslösheten _____.
- 3 Lägenheten har plats för många personer. Den är _____.
- 4 När jag tvättade tröjan blev den mindre. Tröjan _____ i tvätten.
- 5 Räntan har gått upp. Den är _____ nu.
- 6 Små barn blir större snabbt. Små barn _____ snabbt.
- 7 Vetenskapsmännen har hittat världens minsta djur. Det är _____-litet.
- 8 Vi fick jättemycket mat på middagen. Middagen var _____.
- 9 En del har inte så mycket pengar. En del har det _____ om pengar.
- 10 Vi sitter många personer i samma rum på jobbet. Det är _____.

6 Partikelverb

Verbpartiklar har ibland en egen betydelse. Kombinera exempelmeningenarna med rätt förklaring av partikelns betydelse.

1 bort ____

Emma är så generös. Hon ger bort mycket av sin lön till ideella organisationer.

Kan du ta bort dina fötter från bordet?

Jag ser inte texten på teven!

2 ihop ____

Ofta när man köper möbler, får man ett paket med delar. Man får sätta ihop möbeln själv.

Jag och min fru blev ihop på en semesterresa till Mallorca. Vi träffades på planet och blev kära direkt.

3 fast ____

En gång träffade jag en arg hund. Den bet sig fast i mitt ben och ville inte släppa.

Therese hade bundit fast sin hund utanför snabbköpet, men när hon kom ut var han borta.

4 fram ____

När jag kom in på festen gick jag fram till värden och hälsade.

När snön smälter kommer ofta mycket skräp fram.

5 förbi ____

Vi var på en underbar vandring i Grekland. Vi vandrade förbi många kyrkor och kloster.

På vägen till jobbet går jag förbi både Stadshuset och Centralstationen.

6 ikapp ____

När jag var liten brukade jag äta ikapp med min bror. Vi brukade se vem som kunde äta flest pannkakor. Vi brukade springa ikapp också, alltså se vem som sprang snabbast.

a Partikeln betyder ofta att något blir fixerat och inte går att ta bort så lätt.

b Partikeln betyder att något blir synligt eller att man går eller åker till en speciell punkt.

c Partikeln betyder ofta att något försvinner eller att man flyttar det så att man inte kan se det längre.

d Partikeln betyder ofta att något passerar något.

e Partikeln betyder ofta att saker eller personer ”kommer tillsammans”.

f Partikeln handlar ofta om att tävla och göra något lika snabbt som, eller snabbare än, någon annan.

Repetera

7 Adjektiv och particip som substantiv

Skriv orden inom parentes i rätt form.

Tips: Fundera först på om det är presens particip eller perfekt particip du ska bilda av verben. Om det är ett adjektiv i parentesen ska du böja det i rätt form.

- 1 De _____ (anställer) var missnöjda med chefen.
- 2 _____ (letar) efter de _____ (överlever) gav inget resultat och efter några dagar gav man upp.
- 3 Eugène tittade på skisserna han hade gjort. De _____ (lyckas) sparade han och de _____ (misslyckas) kastade han.
- 4 I år är det fler _____ (söka arbete) än förra året.
- 5 Min kollegas ständiga _____ (hostar) gör mig galen.
- 6 Många _____ (studerar) har problem att få pengarna att räcka.
- 7 På begravningen sjöng de _____ (sörjer) psalmer som den _____ (död) hade tyckt om.

8 Demonstrativa pronomen

Skriv orden inom parentes i rätt form.

- 1 Jag vill prata med dig om detta _____ (stor, problem).
- 2 Vem är det som har hittat på dessa _____ (klurig, korsord)?
- 3 Smaka på de här _____ (riven, morot)!
- 4 Jag behöver läsa de här _____ (ny, meddelande).
- 5 Jag ska köpa det här _____ (nyrenoverad, hus).
- 6 Kan du läsa den här _____ (omskriven, text)?
- 7 Denna _____ (högklackad, sko) är tyvärr trasig.
- 8 Vad ska vi göra med alla dessa _____ (gammal, bok)?
- 9 Vet du vad de här _____ (liten, blomma) heter?

9 Tempus: presens perfekt eller preteritum perfekt utan *har* eller *hade*

I vilka av nedanstående meningar kan man stryka *har* eller *hade*?

- 1 Anna har aldrig längtat hem trots att hon har bott utomlands många år.
- 2 Jag berättade för Carl att jag aldrig har förstått hur man löser sudoku.
- 3 Lasse hade gått ut när telefonen ringde.
- 4 Magdalena säger att hon har sett *Borta med vinden* fem gånger.
- 5 Vem har skrivit den här boken?

10 Subjunktioner

A Välj subjunktioner ur ruta och skriv dem där de passar in.

genom att för att utan att

- 1 Jag träffade en massa trevliga mäniskor på semestern, men vi sa hej då _____ ta varandras telefonnummer. Det var synd.
- 2 På vikingatiden använde man runor _____ skriva.
- 3 I slutet av kursen har vi ett prov _____ se vad vi behöver repetera.
- 4 Man stoppade nedhuggningen av almarna _____ klättra upp i dem.
- 5 Vi hade en ny person i gruppen igår, men han försvann efter rasten _____ säga vad han hette. Kanske hade han kommit till fel grupp.
- 6 Oden kunde förstöra vapen bara _____ titta på dem.
- 7 Förr i tiden offrade man vid träd _____ få bättre skörd.
- 8 Man kan göra anteckningar _____ lättare kunna återberätta något.

B Komplettera fraserna. Skriv en variant för varje subjunktion.

- 1 Jag lärde mig svenska genom att/för att/ ...
- 2 Jag reste till Sverige utan att ...
- 3 Jag skyndade mig för att ...
- 4 Jag hoppade på tåget utan att ...
- 5 Jag flyttade hemifrån när jag var 18 år för att/utan att ...
- 6 Jag gick in i lägenheten utan att/för att ...

11 Verb: tempusharmoni

A Här är två texter med referenspunkt NU. Välj verb ur rutorna och skriv dem i rätt tempus där de passar in.

frysa göra
hålla på
klättra

1 Ulf och Johan _____ upp på ett högt berg i Afrika.
1
De är jättetrötta för de _____ nästan sju timmar. Det
2
är kväll och det är kallt på bergets topp så de _____.
3

De vill inte gärna sova på berget men de vill inte heller klättra
ner mitt i natten. Varför har de inte tänkt på att ta med sovsäckar,
kläder och mat? De undrar vad de _____.
4

läsa sjunga
sova

2 Barbro läser godnattsaga för sitt barnbarn Miriam. Hon är trött i
ögonen för hon _____ många böcker för Miriam.
1

Hon säger att Miriam _____. Men Miriam vill inte.
2

Hon vill att mormor ska läsa en bok till. Mormor säger att hon
ska läsa en bok till om Miriam lovar att sova sedan. Men hon
säger att hon _____ om trollmor först.
3

B Skriv om texterna i övning A i med referenspunkt DÅ. Exempel:

Ulf och Johan hade klättrat ...

1 Instruktioner och uppmaningar

Imperativfraser (med verb i imperativ och utan subjekt) används bara i vissa situationer:

* Tydliga instruktioner, ofta om något vardagligt som lyssnaren redan känner till och som inte är till besvär för lyssnaren:

Kom och ät nu! Kom hit! Ta mer mat!

* Varningar

Akta dig! Se upp!

* När någonbett om råd

Köp den röda väskan! Ring henne direkt! Vänta inte med att köpa huset!

* Abrupta och ovänliga instruktioner

Sluta genast! Ge mig den! Gå härifrån! Lämna mig ifred!

Man kan mildra en imperativfras med en så-fras: *Ge mig den, så får jag titta på den.* Obs! Svenska har inget ord eller fras för att göra en fras vänlig. Fraserna:

... så är du snäll/Var snäll och ... används ofta från någon i högre ställning till någon i lägre ställning för att ge en tydlig instruktion som är svår att ifrågasätta:

Torka bordet så är du snäll. Var snäll och stäng dörren.

Man undviker ofta imperativfraser. Istället använder man olika omskrivningar som i rutan nedan.

Fraser som kan användas som instruktioner och uppmaningar

Ordföljd påstående	Ordföljd fråga	Omskrivning med <i>det</i>
Å, du stänger fönstret?	Stänger du fönstret?	Det skulle vara bra om du stängde/kunde stänga fönstret.
Du kunde kanske stänga fönstret?	Kan du stänga fönstret?	Skulle det vara möjligt att stänga fönstret?
Du kan väl stänga fönstret?	Skulle du kunna stänga fönstret?	
Du skulle (väl) inte kunna stänga fönstret?	Skulle du vilja stänga fönstret?	
Du skulle (väl) inte vilja stänga fönstret?	Vill du (inte) stänga fönstret?	
Du kan möjligen inte stänga fönstret?	Skulle du (inte) vilja stänga fönstret?	
Du stänger fönstret, va?	Har du lust att stänga fönstret?	

Skriv om följande imperativfraser enligt exemplen i rutan på s. 182.

Skriv tre olika varianter för varje fras.

- 1 Skicka det här mejlet!
- 2 Vänta på mig!
- 3 Plocka upp bananskalet!
- 4 Flytta på dig lite!
- 5 Gör klart vårbudgeten!
- 6 Räck mig saltet!

2 Satsförkortningar

I min fantasi såg jag honom vandra
omkring alldeles ensam och hjälplös.

Efter verben *se*, *höra*, *be* och *känna* använder man ofta en satsförkortning (objekt + infinitiv).

Fullständig sats:

I min fantasi såg jag att han vandrade omkring alldeles ensam och hjälplös.

Satsförkortning:

I min fantasi såg jag honom vandra omkring alldeles ensam och hjälplös.

Subjektet i bisatsen (...*såg jag att han vandrade* ...) blir objekt (... *såg jag honom vandra* ...) i satsförkortningen.

Om ett possessivt pronomen är subjekt i bisatsen (*hans/hennes/deras*), blir det reflexivt possessivt i satsförkortningen (*sin/sitt/sina*):

Han såg att hans kollega vandrade. → *Han såg sin kollega vandra.*

Skriv om meningarna här nedanför. Använd satsförkortningar.

1 Anders hörde att hon grät.	7 Sandra hörde att bilen startade.
2 Vi såg att de sprang till bussen.	8 Läraren såg att de fuskade.
3 Lotta såg att hennes son rökte.	9 Klas hörde att hon kom hem.
4 Jag bad att han skulle hjälpa mig.	10 Elin kände att en myra kröp uppför armen.
5 Vi kände att vinden blåste i håret.	
6 Olof bad att hon skulle sluta.	

3 Uttrycka kontrast

De hade picknick i går, **trots** det dåliga vädret.
/Trots det dåliga vädret hade de picknick.
De hade picknick i går **trots att** det var dåligt väder.
/Trots att det var dåligt väder hade de picknick.

Man kan uttrycka kontrast på olika sätt, till exempel genom att använda:
trots = preposition
(+ substantiv)
trots att/fastän = subjunktion
(+ bisats)

Det regnade igår men **trots det** hade de picknick.

Trots det/detta: *det/detta* syftar på en hel fras.

Skriv om meningarna här nedanför på två olika sätt med *trots* (= preposition). Tänk på att du ibland måste ändra orden lite, från verb till substantiv. Exempel:
Trots att de förlorade var de glada.

Trots förlusten var de glada.

Eller:

De förlorade. Trots det var de glada.

- 1 De tog en promenad **trots att** det regnade.
- 2 **Trots att** hon hade huvudvärk gick hon till jobbet.
- 3 Rickard klarade inte provet **trots att** han fuskade.
- 4 **Trots att** Alice hade yrsel tog hon bilen hem.

4 Uttrycka orsak och förklaring

Lars stannar hemma idag **därför att/eftersom**
han känner sig dålig.

Lars känner sig dålig. **Därför** stannar han
hemma idag.

Man kan uttrycka orsak och
förklaring bland annat genom att
använda:
därför att/eftersom = subjunktion
därför = adverb

A Skriv om meningarna här nedanför med *därför* (= adverb). Exempel:

Hannah har träningsvärv eftersom hon har sprungit långt.

Hannah har sprungit långt. **Därför** har hon träningsvärv.

- 1 Stefan ska skaffa glasögon **därför** att han börjar se dåligt.
- 2 Vi måste skynda oss eftersom bussen går snart.
- 3 Jag måste stanna hemma i kväll **därför** att mina pengar är slut.
- 4 Vi fick ta taxi eftersom bilen inte startade.

B Skriv om meningarna här nedanför med *därför att* eller *eftersom*
(= subjunktion).

- 1 Lukas var enormt hungrig. **Därför** åt han en jättepizza.
- 2 Jag har inga pengar på mobilen. **Därför** kan jag inte ringa dig.
- 3 Stolen är nymålad. **Därför** kan du inte sätta dig på den.
- 4 Hon kan inte simma. **Därför** vill hon inte gå nära vattnet.

5 Idiomatiska uttryck

A Kombinera uttryck och förklaring.

1 som klippt och skuren	a lite olika saker, lite av varje
2 ditt och datt	b inte spela någon roll, vara oviktigt
3 kors och tvärs	c totalt, 100 %
4 hugget som stucket	d i olika riktningar
5 i ur och skur	e lugnt, som det ska vara
6 frid och fröjd	f i alla väder, när som helst
7 helt och hållt	g svårt att bestämma sig
8 i valet och kvalet	h passa precis

B Välj uttryck från övning A och skriv dem där de passar in.

- 1 Jag är _____ om jag ska ta jobbet eller inte.
Å ena sidan är det väldigt bra betalt, men å andra sidan måste jag jobba nästan dubbelt så mycket som nu.
- 2 I går träffade jag en gammal skolkompis. Vi gick och fikade och satt och pratade om _____. Det var jättetrevligt!
- 3 – Ska vi ta bussen eller tåget?
– Det tar ungefär lika lång tid, så det är _____.
- 4 Agneta är verkligen käck. Hon cyklar till jobbet _____.
- 5 Efter en kort överläggning var rekryterarna överens om att Lars var _____ för jobbet. Bättre kandidat fanns inte.
- 6 Det har varit lite oroligt på arbetsplatsen en tid, men nu är allt _____ igen.

- 7 Oscar har tagit tjänstledigt en månad och reser _____
i Europa. Senast vi hörde ifrån honom var han i Makedonien.
- 8 Jack har blivit laktosintolerant, så nu måste han avstå från mejeriprodukter
_____.

6 Partikelverb

Välj partikelverb ur rutan och skriv dem på rätt plats i rätt form.

göra bort sig	vila upp sig	orka med	dela med sig
skriva om	ta med sig	slå sig ner	hoppa av

- 1 Jag _____ jättemycket i fredags. Jag trodde att vår chef
hadé gått hem, så jag skulle skoja lite. Jag _____ i
hennes stol och la upp fötterna på skrivbordet och låtsades prata i hennes
telefon. Alla skrattade utom min chef som hade sett allting. Hon hade bara varit
och hämtat kaffe! Jag vet inte om jag kommer att _____
alla kommentarer från kollegerna på måndag.
- 2 Peter är med i ett utvecklingsprojekt på jobbet, men han börjar tröttna och
funderar på att _____. Han _____
en lista på idéer till varje möte. De andra brukar däremot aldrig
_____ av sina idéer, utan behåller dem för sig själva.
Dessutom har Peter varit tvungen att _____ olika
dokument eftersom de var så dåligt skrivna. Under helgen ska Peter åka till ett
spa och _____. Sedan får han se hur han ska göra med
projektet.

7 Fraser

A Kombinera verb och ord/fraser.

1	fatta	a	känna varandra
2	hålla	b	ett gott intryck
3	fylla	c	tillit
4	avskaffa	d	en relation
5	skapa	e	en funktion
6	ha	f	ett beslut
7	göra	g	idéer med varandra
8	vara	h	en låg profil
9	utbyta	i	titlar
10	lära	j	betydelse
11	känna	k	överens om något

B Skriv egna exempel med fraserna här ovanför.

8 Repetera grammatiken

Markera alla korrekta alternativ (1–3 stycken).

Kapitel 1

- 1 a Agneta läser otroligt snabbt.
b Agneta läser otrolig snabb.
c Agneta läser otrolig snabba.
- 2 a Basar verkar trevlig.
b Basar och Öznur verkar trevligt.
c Basar och Öznur verkar trevliga.
- 3 a Glassen är god.
b Glass är goda.
c Glass är gott.
- 4 a Duna ringer ofta till sin mamma, ibland en gång om dagen och ibland en gång om veckan.
b Duna ringer ofta till sin mamma, ibland en gång om dagen och ibland en gång i veckan.
c Duna reser till London ibland, en gång i månaden eller tre gånger om året.

Kapitel 2

- 5 a Jag tvättar sig i ansiktet.
b De tvättar sig i ansiktet
c Vi tvättar oss i ansiktet.
- 6 a Om du kommer inte på festen,
blir jag besviken.
b Om du inte kommer på festen,
jag blir besviken.
c Om du inte kommer på festen,
blir jag besviken.

Kapitel 3

- 7 a Du får antingen glass eller godis.
Du måste välja.
b Du får inte både glass och godis.
Du måste välja.
c Du får varken glass eller godis.
Du får vänta till lördag.
- 8 a Ju det är kallare desto mer kläder
man behöver.
b Ju kallare det är desto mer kläder
behöver man.
c Ju kallare det är desto mer man
behöver kläder.
- 9 a Det var en rolig dag.
b Det var en roliga dag.
c Det var rolig dagar.
d Det var den där roliga dagen.
e Det var dessa roliga dagar.
f Det var min roliga dagen.

Kapitel 4

- 10 a Du måste ta på dig mössa och
vantar. Det är nämligen kallt ute.
b Du borde inte äta så mycket
skräpmat. Det är dock onyttigt.
c Skräpmat är onyttigt. Därför bör
du inte äta så mycket sådant.

Kapitel 5

- 11 a Jag ska gå hem på Eva i kväll.
b Jag ska gå på teater i kväll.
c Jag ska äta hemma hos Eva i kväll.
- 12 a Gurli ska åka till fjället för att
vandra.
b Hassan tänker gå ner i vikt
genom att träna mer.
c Inka var på jobbet igår även om
hon är jätteförykld.
- 13 a Jag vill veta ifall du kommer.
b Vet du vad hände igår?
c Vet du vad som kommer att
hända imorgon?
d Vet du när går bussen?
- 14 a Janis studerar kinesiska vilken
kommer att vara bra för hans
karriär.
b Janis studerar på universitetet
något som hans föräldrar är
glada för.
c Janis studerar på universitetet
vilket är ganska tufft.

Kapitel 6

- 15 a Vad skulle göra om du inte hade något vatten?
- b Vad skulle du göra om du inte hade något vatten?
- c Vad skulle du göra om du inte har något vatten?
- 16 a Om det ska gå dåligt, tänker jag starta ett annat parti.
- b Om det går dåligt, kommer jag att starta ett annat parti.
- c Hjälp! Båten ska sjunka, om det kommer in för mycket vatten.
- d Hjälp! Båten kommer att sjunka.

Kapitel 7

- 17 a Siv har en vän som son är professionell fotbollsspelare.
- b Siv har en vän vars son är professionell fotbollsspelare.
- c Siv har ett landställe dit hon åker varje helg.
- d Siv har ett landställe vilket hon åker varje helg.
- 18 a Ture värmrar upp den färdiglagade maten.
- b Ture värmrar upp en färdiglagade mat.
- c Ture värmrar upp färdiglagade köttbullar.
- d Ture värmrar upp stekt köttbullar.

Kapitel 8

- 19 a Jag var 28 år och hade bott i Umeå i 5 år.
- b Jag var 28 år och skulle flytta till Stockholm.
- c Jag är 28 år och har bott i Umeå i 5 år.
- d Jag är 28 år och hade flyttat till Stockholm.
- 20 a Gloria reser till Wien vartannat vecka.
- b Gloria gör en långresa varje tre år.
- c Gloria går till frisören varje månad.

Kapitel 9

- 21 a Jag tycker att Pelle har feber.
- b Jag tror att Pelle har försovit sig.
- c Jag tänker på Pelle och undrar vad han gör.
- 22 a Vi har köpt en hund. Pålsen är vit.
- b Vi har köpt ett nytt hus. Trädgård är stor.
- c Vi såg en film igår. Skådespelarna var jättebra.

Kapitel 10

- 23 a Xerxes blir älskas av många.
- b Xerxes älskas av många.
- c Xerxes är älskad av många.

- 24 a Amanda är en svensk.
b Amanda är ett geni.
c Amanda är en flitig student.

Kapitel 11

- 25 a Belinda vet att sin flickvän är otrogen.
b Belinda är arg på sin flickvän. Hennes flickvän har nämligen varit otrogen.
c Belinda och sin flickvän ska gå i parterapi.

- 26 a Quincy har varit opererad förra veckan.
b Quincy har varit sjukskriven förra veckan.
c Quincy blev sjukskriven för en vecka sedan.

- 27 a Om jag hade varit kung jag skulle ordna en stor fest.
b Om jag hade varit kung ordnar jag en stor fest.
c Om jag hade varit kung skulle jag ha ordnat en stor fest.

Kapitel 12

- 28 a Ruslana är inte säker men hon kommer ju på festen.
b Jag tror att Ruslana kommer på festen. Hon älskar ju fester.
c Ruslana kommer väl på festen?

- 29 a När jag hade ätit färdigt ska jag se på teve.
b När jag kommer att äta färdigt ska jag se på teve.
c När jag har ätit färdigt ska jag se på teve.

Kapitel 13

- 30 a Nobelpristagaren var glad som ett barn när hon tog emot priset.
b På Nobelfesten har många en frack eller en långklänning på sig.
c Som en Nobelpristagare brukar man hålla tacktal.

Kapitel 14

- 31 a Var det du inte som åt upp min bulle?
b Var det inte du som åt upp min bulle?
c Var det inte du åt upp min bulle?

- 32 a Song brinner gamla kvistar i trädgården.
b Song bränner gamla kvistar i trädgården.

Kapitel 15

- 33 a Det var många sökanden till jobbet.
b Det är många arbetslös i Sverige just nu.
c En arbetslös kan ibland få pengar från a-kassan.

- 34** a Telefonen ringde när Ture
gått ut.
b Ture inte hört telefonen.
c Ture vet inte vem som ringt.

Kapitel 16

- 35** a Jag har städat jättenoga så nu ligger alla skor i hallen.
b Efter krocken låg båda bilarna i diket.
c Ställ tårtan i kylskåpet.
- 36** a Alicia älskar honom inte, men hon tycker mycket om honom.
b Alicia älskar honom inte, utan hans bror.
c Alicia älskar inte honom, utan hans bror.
- 37** a Eva är så kär i Franka. Hon är galen på henne.
b Eva är så kär i Franka. Hon är galen i henne.
c Eva är så kär i Franka. Hon är galen för henne.
- 38** a Lisa är arg med sin syster.
b Lisa är arg på sin syster.
c Lisa är arg av sin syster.

Kapitel 17

- 39** a Kan du förklara det här till mig?
b Kan du visa för mig vad du har i handen?
c Kan du visa mig vad du har i handen?

Kapitel 18

- 40** a Andres hörde att sin mamma komma upp för trappan.
b Andres hörde sin mamma komma upp för trappan.
c Andres hörde att sin mamma kom upp för trappan.
- 41** a Jag mår lite illa. Därför går jag hem nu.
b Jag mår lite illa därför att jag går hem nu.
c Jag mår lite illa. Därför jag går hem nu.

Paula Levy Scherrer · Karl Lindemalm

Rivstart

B1+B2 Övningsbok

Rivstart B1+B2 är den andra delen av en grundkurs i svenska som främmande språk. Materialet har en snabb progression och är tänkt för den studievana eleven i och utanför Sverige. Läromedlet passar även sista delen på sfi, Grundläggande Sva samt motsvarande nivå inom andra utbildningar.

Teman och språkfunktioner bygger på nivåbeskrivningarna för nivå B1 och första delen av nivå B2 i Gemensam europeisk referensram för språk (GERS).

Rivstart B1+B2 består av:

- Textbok med ljudfiler (mp3)
- Övningsbok
- Lärarhandledning (webb)

På www.nok.se/rivstart bakom fliken Extramaterial, hittar du bland annat:

- Facit
- Ljudfiler
- Ordlistor på engelska och tyska
- Interaktiva övningar
- Självdagnostiska tester

Inloggning via kod i bok.

Referensnivåer	A1	A2	B1	B2
Kurs A	A1-/A1			
Kurs B		A1/A2		
Kurs C			A2/A2+	
Kurs D			B1/B1+	
GrundVux				B2

ISBN 978-91-27-43424-0

9 789127 434240

NATUR &
KULTUR

